

วารสารวิชาการ
ศึกษิตาลัย
Sueksitalai Journal

P-ISSN : 2730-3330 ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2566)

E-ISSN : 2822-1168 Vol.4 No.2 (May – August 2023)

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

พิมพ์จำนวน 500 เล่ม

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน / ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม / ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

วารสารศึกษิตาลัย เป็นวารสารวิชาการของวัดศรีสุมังคล์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเผยแพร่ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการของนักวิชาการ ในมิติทางด้านพุทธศาสตร์ ศาสนา ศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น

ที่ปรึกษา

พระเทพวชิรคุณ,รศ.ดร.

เจ้าคณะจังหวัดหนองคาย

พระศรีวชิรโมลี

รองเจ้าคณะจังหวัดหนองคาย

พระครูภาวนาธรรมโมชิต,ดร.

เจ้าคณะอำเภอเมืองหนองคาย

พระครูอนุกุลวรกิจ

เจ้าอาวาสวัดศรีสุมงคล

บรรณาธิการบริหาร

พระมหาสมเด็จ มหาสมิทธิ,ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระมหาประหยัด ปญญาโร,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

กองบรรณาธิการ

พระเดชขจร ขนฺติโร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

พระมหาจำนงค์ สิริวัฒนโธ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

ดร.กัมพล นะวัน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

พระธีระศักดิ์ ธมฺมวโร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

รศ.ดร.รักชนก แสงภักดีจิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

รศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผศ.ดร.ปาริชาติ ทุมพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

ดร.สกุล อ้นมา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร.จิตาภา เร่งมีศรีสุข

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ดร.จุฬารัตน์ วิชานาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นายแสงจ้อย อินทรจักร

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

นายขจรศักดิ์ วิเศษสุนทร

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

นายอภิวัฒน์ชัย พุทธจร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

นางอิงอร บุตรศรีมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

พระมหาจรงยุทธ กิตติยุตโต

วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง)

พระมหาชิษณุพงศ์ สุธิธิวิธเมธี

วัดชัยพร

งานบันทึกข้อมูล

พระเกษงา จารุธมโม

วัดศรีสุมงคล

นายกิตติศักดิ์ พรหมกุล

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศิลปกรรม

นายเทวราช เจริญเวทย์

พิสูจน์อักษร

นายสุวิทย์ ขาวนอก

นักวิชาการอิสระ

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

นายจันทวี ชัยสว่าง

ไวยาวัจกรวัดศรีสุมงคล

นายชาญชัย พิมพ์คำ

ไวยาวัจกรวัดเนินพระเนา

สำนักงาน : 962 หมู่ 9 วัดศรีสุมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000

โทรศัพท์ : 086 889 4578, 087 853 1097

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ ถนนประจักษ์ศิลปาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000

โทรศัพท์ : 0-4246-0082

บทบรรณาธิการ

วารสารศึกษิตาลัยฉบับนี้ เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2566 ซึ่งเป็นวารสารราย 4 เดือน โดยวารสารศึกษิตาลัยได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (ศูนย์ TCI) ได้ถูกจัดกลุ่มคุณภาพวารสารประจำปี พ.ศ. 2565 ให้เป็นวารสารที่มีคุณภาพ กลุ่มที่ 2 (TCI ฐาน 2) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI จนถึง 31 ธันวาคม 2567 ในการนี้วารสารศึกษิตาลัย ได้พยายามปรับปรุงทั้งรูปแบบและเนื้อหาให้มีคุณภาพและตรงตามข้อกำหนดที่ TCI กำหนดไว้ทุกประการ

วารสารฉบับนี้ มีจำนวน 10 บทความ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มบทความวิจัยด้านนิเทศศาสตร์ดิจิทัล จำนวน 1 บทความ ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดย ภาณุรัตน์ คงไพรศาล และสุภัทรชรี บุญประชุม กลุ่มบทความวิจัยด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 6 บทความ ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย โดย พิระพงศ์ พิมขร และทณศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ บทความวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดย อุทัย จันทรัตนกานต์ บทความวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดย ฐานิดา คณะวาปี บทความวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู โดย อานันต์ มีไกรราช บทความวิจัยเรื่อง การบริหารวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดย วุฒิพงษ์ พิมพ์ธาตุ และวินัย ผลเจริญ และบทความวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดย ศิริบงอร นนทภา สิริพิพรรณ์ สุนทร และวัชรินทร์ สุทธิชัย กลุ่มบทความวิจัยด้านนิติศาสตร์ จำนวน 2 บทความ ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย โดย นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์ และฐปนวัชร สระสม บทความวิจัยเรื่อง การดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน ในชั้นพนักงานสอบสวน โดย ฐปนวัชร สระสม นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล และธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์ และกลุ่มบทความวิจัยด้านศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 บทความ ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย ธนพล วียาสิงห์

บทความทั้ง 10 บทความนี้ ผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการ และได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ปรับแก้ไขและได้แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำแล้ว จึงทำให้บทความมีคุณภาพ สามารถนำไปอ้างอิงในทางวิชาการได้

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุกท่าน ที่ส่งบทความมาตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการอ่าน ให้คำแนะนำ และประเมินบทความด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และขอขอบคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการจัดทำวารสารฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วง สามารถเผยแพร่ทันตามกรอบเวลาตามที่วารสารกำหนดไว้

(พระมหาสมเด็จ มหาสมิทธิ, ผศ.ดร.)

บรรณาธิการบริหาร

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

กองบรรณาธิการ

ก-ค

บทบรรณาธิการ

ง-จ

สารบัญ

ฉ-ช

บทความวิจัย

ภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ THE IMAGE OF THE GIRL GROUP 4EVE THROUGH ONLINE SOCIAL MEDIA ภาณุรัตน์ คงไพศาล, สุภัทรชรี บุญประชุม	1-14
การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง THE PROMOTION OF BAN CHAN LOM SCHOOL IS A TOURIST ATTRACTION FOR LEARNING ACCORDING TO THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY ธนพล วียาสิงห์	15-28
ปัญหาทางกฎหมายการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน JUVENILE CRIMINAL PROSECUTION IN THE INVESTIGATIVE LEVEL ฐปนวัชร สระสม, นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล, ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์	29-42
ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย LEGAL MEASURES FOR ENFORCEMENT LAW ON SECURITY BUSINESS นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล, ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์, ฐปนวัชร สระสม	43-56
การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย A NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING THE EFFECTIVENESS OF WORK PERFORMANCE STANDARDS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN NONG KHAI PROVINCE พีระพงศ์ พิมขร, ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ	57-70

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ EFFICIENCY IN PROVIDING REGISTRATION AND CARD SERVICES OF MUANG DISTRICT OFFICE, BUENKAN, BUENKAN PROVINCE ฐานิดา คณะวาปี	71-84
แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู THE BEST IN THE ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE: A CASE STUDY OF NON SA-ARD SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, NONG BUA LAMPHU PROVINCE อานันต์ มีไกรราช	85-98
การบริหารวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ TEMPLE ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE IN SANGHAGOVERNING REGION OF SO PHISAI DISTRICT BUENG KAN PROVINCE วุฒิพงษ์ พิมพ์ธาตุ, วินัย ผลเจริญ	99-110
ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม THE RELATIONSHIP OF VILLAGE LEVEL MANAGEMENT AND THE OPERATION OF KHAM RIANG SUB-DISTRICT KANTHARAWICHAI DISTRICT MAHA SARAKHAM PROVINCE ศิริบงอร นนทภา, สิทธิพร สุนทร, วัชรินทร์ สุทธิชัย	111-124
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี PEOPLE S OPINIONS TOWARDS THE MANAGEMENT ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF KHU KHWANG SUBDISTRICT MUNICIPALITY LAT LUM KAE0 DISTRICT PATHUMTHANI PROVINCE	125-138

อุทัย จันทรรัตนกานต์	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารศึกษิตาลัย	139-139
คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์บทความ	140-152

ภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์*

THE IMAGE OF THE GIRL GROUP 4EVE THROUGH ONLINE SOCIAL MEDIA

ภาณุรัตน์ คงไพศาล

Phanurat Kongprison

สุภัทรชรี บุญประชุม

Supatcharee Boonprachoom

มหาวิทยาลัยนครพนม

Nakhon Phanom University, Thailand.

E-mail: Supatcharee_b@npu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปินและการนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากการเป็นกลุ่มศิลปินหญิงที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย และได้รับรางวัลจากสถาบันที่ได้รับความนิยมในวงการเพลง ระหว่างปี 2021-2022 คือ ศิลปินหญิง วง 4EVE ซึ่งศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างเป็นทางการของกลุ่มศิลปิน 2 ประเภท คือ มิวสิควิดีโอและการแสดงบนเวที ผ่านยูทูปช่อง 4EVE และรายการ 4EVE Vlog ผ่านเฟซบุ๊กด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความจริงใจ ความกระตือรือร้น ความสามารถส่วนบุคคล ความหรูหรามีระดับ ความแข็งแกร่ง และทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยการนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ มิวสิควิดีโอและการแสดงบนเวที ผ่านยูทูปช่อง 4EVE โดยพิจารณาเลือกศึกษาจากเพลงของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ที่ติดอันดับมาแรง และถูกจัดอยู่ใน Thai Pop Hitlist ในยูทูป จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงสิ่งเล็กน้อย เพลง Boutchya และเพลงช้อยกเว้น พบภาพลักษณ์กลุ่มศิลปินเพียง 2 องค์ประกอบ คือ ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง และด้านความหรูหรามีระดับ ด้านการนำเสนอภาพลักษณ์ในรายการ 4EVE Vlog ผ่านเฟซบุ๊ก จำนวน 21 ตอน พบภาพลักษณ์กลุ่มศิลปินทั้ง

* Received: 9 August 2023; Revised: 29 August 2023; Accepted: 30 August 2023

6 องค์ประกอบในทุกตอนของรายการ คือ ความจริงใจ ความกระตือรือร้น ความสามารถส่วนบุคคล ความหรรหามีระดับ ความแข็งแกร่ง และทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์, กลุ่มศิลปินหญิง, สื่อสังคมออนไลน์, 4EVE

Abstract

This research article aims to analyze the image patterns of the girl group artists and their image presentation through online social media, specifically using a qualitative research method and purposive sampling of the popular female artist group 4EVE in Thailand, who have received awards from respected music institutions. The study focuses on 4EVE's official online social media presence through two types of media: music videos and stage performances on YouTube and the Facebook Official series "4EVE Vlog." The content is analyzed and presented in the form of critical analysis.

The research findings reveal that the image patterns of girl group artists consist of six components: sincerity, enthusiasm, individual abilities, high-class luxury, strength, and artistic skills for singers. By presenting the image of the female artist group 4EVE through online social media, including music videos and stage performances on YouTube three: Less is More, Boutchya, and Exception, two components of the image were found: artistic skills for singers and high-class luxury. Meanwhile, the presentation of the image in the "4EVE Vlog" series on Facebook showed twenty-one episodes all six components of the image in every episode: sincerity, enthusiasm, individual abilities, high-class luxury, strength, and artistic skills for singers.

Keywords: image, girl group, online social media

บทนำ

ปัจจุบันกระแสของกลุ่มศิลปินหญิง หรือที่เรา รู้จักกันว่าเกิร์ลกรุ๊ป ที่แพร่หลายเป็นที่รู้จักกันในสื่อต่าง ๆ ได้รับความนิยมนอย่างสูง สิ่งที่น่าสนใจคือเรื่องของการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ช่วยเสริมสร้างกระแสความนิยมในกลุ่มแฟนคลับของวงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (นริศรา อุดมสินคำ และพรทิพย์ เย็นจะบก, 2563) โดยเพลงมีหน้าที่พื้นฐานในการตอบสนองต่อมนุษย์ บทบาทหน้าที่ที่เด่นชัดมาก

ก็คือ ความบันเทิงและความสนุกสนาน เพลงจึงถูกให้คุณค่าและความหมายว่า สื่อบันเทิง โดยสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดผลงานเพลงขึ้นมาคือ คีตกวีและตัวผู้แสดงหรือนักร้อง คุณสมบัติในตัวหรือนักร้องที่ดึงดูดใจผู้ฟังนั้น คือการมีเสียงที่ไพเราะ และสามารถถ่ายทอดบทเพลงออกมาได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้นักร้องและบทเพลงที่นำเสนอออกมาได้รับความนิยมจากผู้ฟัง ทั้งนี้ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ระบบการทำงานของธุรกิจเพลงไทยสากลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งรูปแบบการนำเสนอและเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า การเกิดขึ้นของวัฒนธรรมการเล่นคอนเสิร์ต การจัดทำมิวสิกวิดีโอและชาวดนตรีที่มีความแปลกใหม่ หรือกลุ่มผู้ฟังเพลงเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คุณสมบัติของนักร้องที่มีแค่เสียงที่ดีเพียงอย่างเดียวคงไม่พอที่จะก่อให้เกิดความนิยมอีกต่อไป แต่นักร้องยังต้องมีองค์ประกอบในเรื่องรูปลักษณ์ หน้าตา บุคลิกที่ดีเพิ่มเข้ามาอีกด้วย ซึ่งความสำคัญของน้ำเสียงและหน้าตาของนักร้อง ได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยดังนี้ ยุคเสียงร้องที่ไพเราะเป็นหลัก ต่อมาเป็นยุคของเสียงและหน้าตาควบคู่กันไป และยุคหน้าตาเป็นหลัก น้ำเสียงเป็นรอง อีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้นักร้องได้รับความนิยม คือการแสดงลีลาและท่าทางประกอบเพลงของนักร้อง ซึ่งลักษณะการแสดงลีลาท่าทางที่เกิดขึ้นในนักร้องนี้ มีพัฒนาการที่มีความต่อเนื่องและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในปัจจุบันมีการนำเสนอด้านการเต้นมากขึ้น รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการเล่นคอนเสิร์ต การเกิดขึ้นของมิวสิกวิดีโอ ชาวดนตรีที่เปลี่ยนแปลงไป และกลุ่มผู้ฟังเพลงที่เป็นวัยรุ่นทำให้เกิดลักษณะของนักร้องที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่มุมต่าง ๆ (กานต์ พิชชา เศรษฐวัฒน์ และกาญจนา แก้วเทพ, 2554)

ทั้งนี้ ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการปั้นเกิร์ลกรุ๊ปให้ประสบความสำเร็จนับว่าเป็นเรื่องยาก บางวงมีชื่อเสียงอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไปวงเกิร์ลกรุ๊ปไทยเหล่านี้ก็หายไปตามกาลเวลา บางวงที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงและมีฐานแฟนคลับ ศิลปินก็ผันตัวไปทำงานในวงการอื่น ๆ แทน ทั้งการเป็นศิลปินเดี่ยวและนักแสดง ยิ่งเมื่อเทียบกับวงศิลปินชาย หรือศิลปินชายหญิงอื่น ๆ ยิ่งแสดงให้เห็นว่าศิลปินเกิร์ลกรุ๊ป ค่อนข้างประสบความสำเร็จยากกว่า แต่ในปัจจุบันก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มี ความพยายามในการปั้นศิลปินเกิร์ลกรุ๊ปไทยใหม่ ๆ อีกเลย เพราะจากกระแสเกิร์ลกรุ๊ปเกาหลีที่เป็นกระแสมาแรงไม่เคยตกตลาดได้ทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก จึงกลายเป็นจุดดึงดูดที่ทำให้ค่ายเพลงต่าง ๆ ของไทย ยังคงวางแผนปั้นเกิร์ลกรุ๊ปใหม่ ๆ ออกมาอยู่เสมอ (ปราน สุวรรณทัต, 2565)

4EVE เป็นอีกหนึ่งเกิร์ลกรุ๊ปจากสังกัดค่าย XOXO Entertainment ประกอบด้วยสมาชิก 7 คน ได้แก่ มายด์-อาทิตยา ตรีบุศารักษ์, โจริญ-โจริญ คัมภีร์พันธุ์, ตาอม-เบญญาภา อุ่นจิตร, แชนน่า-แชนน่า โรสเซ็นบรูม, ฝ้าย-ณัฐยานัน บุตรธวัช, พันซ์-ทิพานัน นิลสยาม และ อ๊ะอาย-กรณิศ เล้าสุบิน ประเสริฐ แม้ว่า จะเป็นวงเกิร์ลกรุ๊ปที่เปิดตัวได้ไม่นาน แต่ก็เดินหน้าผลิตผลงานเพลงคุณภาพออกมา

อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นหนึ่งในวงเกิร์ลกรุ๊ปที่เข้ามาสร้างสีสันและยกระดับของวงการ T-Pop ให้ก้าวกระโดดขึ้นไปอีกขั้น และที่พิสูจน์ว่า 4EVE คือหนึ่งในวงเกิร์ลกรุ๊ประดับแถวหน้าของเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยอัลบั้มเต็มชุดแรก The First Album ที่ได้ศิลปินและทีมงานมากฝีมือมาร่วมทำเพลง Special Album: Trick or Treat ที่ติดลมบนหลายจนสามารถไต่ขึ้นสู่อันดับ 1 Top Album บน Apple Music การได้รับรางวัล Shining Star of The Year จากงาน Kazz Awards 2021 ฯลฯ (สุพัฒน์ ศิวะพรพันธ์, 2565) และคว้ารางวัลศิลปินหน้าใหม่แห่งปี (Best New Artist) จากงาน JOOX Thailand Music Awards 2022 หรือ JTMA 2022 งานประกาศรางวัลทางดนตรี (TODAY PLAY workpoint, 2565) อีกด้วย

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE โดยมุ่งเน้นศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างยูทูบช่อง 4EVE และเฟซบุ๊กเพจ 4EVE เพื่อพิจารณาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงในประเทศไทย โดยหวังจะเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ของศิลปินไทยในทุกรูปแบบให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ทั้งสร้างแรงกระตุ้นให้อุตสาหกรรมดนตรีและเพลงไทย สามารถช่วยสร้างผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปิน
2. เพื่อวิเคราะห์การนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ กลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE โดยพิจารณาจากการเป็นกลุ่มศิลปินหญิงที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยสูงสุดในปี 2021-2022 ได้รับรางวัลด้านการร้องและได้รับคัดเลือกเลือกจากสถาบันที่ได้รับความนิยมในวงการเพลง โดยศึกษาภาพลักษณ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ช่องทาง ได้แก่

1. ยูทูบ ซึ่งประกอบด้วยมิวสิกวิดีโอและการแสดงบนเวที โดยพิจารณาเลือกศึกษาจากเพลงของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ติดอันดับมาแรง และถูกจัดอยู่ใน Thai Pop Hitlist ในยูทูบ จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงสิ่งเล็กน้อย (Less is More) เพลง Boutchya และเพลงช้อยกเว้น

2. เฟซบุ๊ก โดยพิจารณาเลือกศึกษาจากโพสต์ที่ปรากฏอยู่ในเฟซบุ๊ก ที่ชื่อว่า 4EVE ผ่านรายการ 4EVE Vlog ที่เผยแพร่สู่สาธารณชนทั้งหมด จำนวน 21 ตอน

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูล (Coding Sheet) ที่ใช้เก็บข้อมูลด้านภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยได้ศึกษาเอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปิน นักร้องและการสร้างแบรนด์บุคคลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถวิเคราะห์และสรุปภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ 6 องค์ประกอบ จึงนำมาเป็นเกณฑ์ในการถอดรหัสความหมาย โดยในแบบบันทึกข้อมูล (Coding Sheet) ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ความจริงใจ

- ความอดทน คือ การอยู่แบบเรียบง่าย การยึดติดครอบครัว และการอาศัยในสังคมท้องถิ่น

- ความซื่อสัตย์ คือ ความซื่อสัตย์ จริงใจ

- ความดีงาม คือ ความดีงาม มีประโยชน์ ต้นตำรับ ของแท้ มีความคิดริเริ่ม

- ความร่าเริง คือ ร่าเริง อ่อนไหว และเป็นมิตร

องค์ประกอบที่ 2 ความกระตือรือร้น

- ความกล้า บ้าปิ่น ทำท่าย คือ มีความกล้าทำท่าย น่าสมัย และตื่นเต้น

- ความมีชีวิตชีวา คือ มีชีวิตชีวา มีความเท่ และอ่อนวัย

- ความมีจินตนาการ คือ มีจินตนาการ มีความแปลกแตกต่าง มีเอกลักษณ์

- ความทันสมัย คือ นานิยม เป็นอิสระ พึ่งพาตัวเองได้

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถส่วนบุคคล

- ความเชื่อถือได้ คือ เชื่อถือได้ ขยันทำงาน มีความมั่นคงปลอดภัย

- ความฉลาดหลักแหลม คือ มีทักษะ ปฏิบัติการตามหลักการ มีความเป็นกลุ่มก้อน

- ความประสบความสำเร็จ คือ การประสบความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่น

และมั่นใจ

องค์ประกอบที่ 4 ความหรูหรามีระดับ

- ชั้นสูง คือ กลุ่มชนชั้นสูง หูหระสง่างาม และดูดี

- ความน่ารัก มีเสน่ห์ คือ มีความเป็นหญิง ทำอะไรได้อย่างราบรื่น ไม่ติดขัด

องค์ประกอบที่ 5 ความแข็งแกร่ง

- การใช้ชีวิตกลางแจ้ง คือ การใช้ชีวิตกลางแจ้ง มีความเป็นผู้ชาย
- ความแกร่ง ทรหด และบึกบึน

องค์ประกอบที่ 6 ทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง

- การออกแบบท่าเต้นที่สวยงาม
- มีความพร้อมเพรียงในการเต้น
- ท่าเต้นที่ดึงดูดความน่าสนใจ
- มีทักษะที่ดีในการร้องและการเต้น
- ถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหาของเพลง

ผลการวิจัย

การศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วิเคราะห์รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปิน

จากการศึกษาเอกสาร การวิจัย และผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินนักร้องเกาหลีใต้ผ่านสื่อใหม่และพฤติกรรมแฟนคลับ (จุติมาศ เกลี้ยงเกลา, 2556) และการสร้างแบรนด์ของค่ายกามิกาเซ่และศิลปินในสังกัดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (นาถตินันท์ เกลี้ยงเกลา, 2558) สามารถวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความจริงใจ

องค์ประกอบที่ 2 ความกระตือรือร้น

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถส่วนบุคคล

องค์ประกอบที่ 4 ความหรูหรา มีระดับ

องค์ประกอบที่ 5 ความแข็งแกร่ง

องค์ประกอบที่ 6 ทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง

2. การนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ มิวสิควิดีโอและการแสดงบนเวที ผ่านยูทูบ จำนวน 3 เพลง พบว่า มีการนำเสนอภาพลักษณ์เพียง

2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยการนำเสนอทักษะในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหาของเพลง และรองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านความหุรหามีระดับ จากการแต่งกาย รวมถึงการใส่เครื่องประดับในรูปแบบต่าง ๆ

ภาพที่ 1 ภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในมิวสิกวิดีโอและการแสดงบนเวที

ภาพที่ 2 ภาพลักษณ์ด้านความหุรหามีระดับ
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในมิวสิกวิดีโอและการแสดงบนเวที

ด้านภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE จากรายการ 4EVE Vlog ผ่านเฟซบุ๊ก จำนวน 21 ตอน พบว่า มีการนำเสนอภาพลักษณ์ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบด้านความจริงใจ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความสามารถส่วนบุคคลในทุกตอนของรายการ โดยการนำเสนอผ่านการแสดงออกของศิลปิน จะเห็นได้จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่าเริงเป็นมิตร มีชีวิตชีวา สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้เป็นอย่างดี มีความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านความหุรหามีระดับ จากการแต่งกาย การใส่เครื่องประดับ และของใช้ส่วนตัวของศิลปินที่เป็นสินค้าจากต่างประเทศที่มีชื่อเสียง ภาพลักษณ์ด้านความแข็งแกร่ง จากการทำกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกัน รวมถึงการใช้พลังกำลังในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยการนำเสนอทักษะในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหาของเพลง

ภาพที่ 3 ภาพลักษณ์ด้านความจริงใจ
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

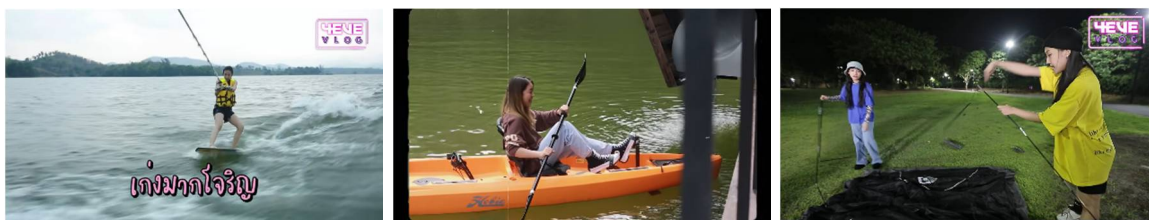
ภาพที่ 4 ภาพลักษณ์ด้านความกระตือรือร้น
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

ภาพที่ 5 ภาพลักษณ์ด้านความสามารถส่วนบุคคล
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

ภาพที่ 6 ภาพลักษณ์ด้านความหรูหรามีระดับ
ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

ภาพที่ 7 ภาพลักษณ์ด้านความแข็งแกร่ง

ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

ภาพที่ 8 ภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง

ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ที่ปรากฏในรายการ One day with 4EVE

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล มีข้อค้นพบที่สามารถนำมาอภิปรายได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความจริงใจ องค์ประกอบที่ 2 ด้านความกระตือรือร้น องค์ประกอบที่ 3 ด้านความสามารถส่วนบุคคล องค์ประกอบที่ 4 ด้านความหรรหามีระดับ องค์ประกอบที่ 5 ด้านความแข็งแกร่ง และองค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยภาพลักษณ์แต่ละองค์ประกอบสอดคล้องกับจุดนิยาม เกลี้ยงเกลา ศึกษาเรื่องการศึกษาลักษณะของศิลปินนักร้องเกาหลีได้ผ่านสื่อใหม่และพฤติกรรมแฟนคลับ ได้จำแนกภาพลักษณ์ของศิลปินเกาหลีได้ ประกอบด้วยภาพลักษณ์ด้านรูปร่างนักร้องเกาหลี พบว่า ลักษณะเฉพาะศิลปินนักร้องเกาหลีจะเน้นการเป็นสื่อบุคคลที่มีบุคลิกชัดเจน มีคอนเซ็ปต์และแนวดนตรีที่แตกต่างกัน พบว่า ศิลปินนักร้องเกาหลีส่วนใหญ่มีความโดดเด่นแตกต่างและมีบุคลิกที่หลากหลายไม่ซ้ำกัน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจที่หลากหลายของผู้ชมหรือกลุ่มแฟนคลับ ภาพลักษณ์ด้านรูปร่างพบว่ามีศิลปินนักร้องเกาหลีส่วนใหญ่มีการทำศัลยกรรมให้หน้าตาดูดีขึ้น ศิลปินนักร้องเกาหลีได้มีรูปร่างหน้าตาที่มีเสน่ห์ ทันสมัย และน่าสนใจตามแบบฉบับวัยรุ่นยุคใหม่

ภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถพบว่า ศิลปินนักร้องเกาหลีมีความเป็นทีมเวิร์คทั้งในด้านการร้องและการเต้น ซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามและการฝึกฝน ภาพลักษณ์ด้านบุคลิก พบว่า ศิลปินนักร้องเกาหลีมีความรับผิดชอบกับบทบาทที่ตนเองได้รับตามที่ค่ายต้องการ และสะท้อนลักษณะนิสัยและวัฒนธรรมเกาหลีแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture) แบบสมัยใหม่ ศิลปินนักร้องเกาหลีแสดงออกซึ่งตัวตนเพื่อดึงดูด โดยการใช้ความน่ารัก สะท้อนภาพความซื่อๆ และการแสดงออกทางภาษากายด้วยความสุภาพ และภาพลักษณ์ด้านแฟชั่นการแต่งกาย พบว่า องค์ประกอบด้านเสื้อผ้า ใบหน้าและทรงผมของศิลปินนักร้องเกาหลีมีความลงตัวและแปลกใหม่ ซึ่งมีผลต่อความชื่นชอบของกลุ่มแฟนคลับ (จุติมาศ เกลี้ยงเกลา, 2556) อีกทั้งยังสอดคล้องกับนาถดินันท์ เกลี้ยงเกลา ศึกษาเรื่องการสร้างแบรนด์ของค่ายกามิกาเซ่และศิลปินในสังคมออนไลน์ ได้สรุปลักษณะและบุคลิกภาพของบุคคลโดยอ้างอิงทฤษฎี Brand Personality (BPS: The Big Five) โดยแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะสำคัญ (The Big Five) ประกอบไปด้วย ประเภทที่ 1 ความจริงใจ (Sincerity) ประกอบไปด้วย (1) ความติดดิน (Down-to-Earth) คือ การอยู่แบบเรียบง่าย การยึดติดครอบครัว การอาศัยอยู่ในสังคมท้องถิ่น (2) ความซื่อสัตย์ (Honest) คือ ความซื่อสัตย์ จริงใจ (3) ความดีงาม (Wholesome) คือ การมีความดีงาม มีประโยชน์ เป็นต้นตำหรับ ของแท้ มีความคิดริเริ่ม (4) ความร่าเริง (Cheerful) ร่าเริง อ่อนไหว และเป็นมิตร ประเภทที่ 2 ความกระตือรือร้น (Excitement) ประกอบด้วย (1) ความกล้าบ้าบิ่น ทำท่าย (Daring) คือ มีความกล้าทำท่าย นำสมัยและน่าตื่นเต้น (2) ความมีชีวิตชีวา (Spirited) คือ ความมีชีวิตชีวา ความเท่และอ่อนวัย (3) ความมีจินตนาการ (Imaginative) คือ การมีจินตนาการ มีความแปลกแตกต่าง มีเอกลักษณ์ (4) ความทันสมัย (Up-to-date) คือ นานิยม เป็นอิสระ พึ่งพาตัวเอง ประเภทที่ 3 ความสามารถ (Competence) ประกอบด้วย (1) ความเชื่อถือได้ (Reliable) คือ เชื่อถือได้ ขยันทำงานหนัก มีความมั่นคงปลอดภัย (2) ความฉลาดหลักแหลม (Intelligent) คือ มีทักษะปฏิบัติตามหลักการมีความเป็นกลุ่มก้อน (3) ความประสบความสำเร็จ (Successful) คือ การประสบความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นและมั่นใจ ประเภทที่ 4 ความหรูหรา มีระดับ (Sophistication) ประกอบด้วย (1) ชั้นสูง (Upper Class) คือ อยู่ในกลุ่มชนชั้นสูง หูหรา สง่างาม และดูดี (2) ความน่ารัก มีเสน่ห์ (Charming) คือ ความเป็นหญิง ทำอะไรได้อย่างราบรื่น ไม่ติดขัด ประเภทที่ 5 ความทนทาน แข็งแกร่ง (Ruggedness) ประกอบด้วย (1) การใช้ชีวิตกลางแจ้ง (Outdoorsy) คือ การใช้ชีวิตกลางแจ้ง มีความเป็นผู้ชาย (2) ความแกร่ง ทนทาน และบึกบึน (Tough) (นาถดินันท์ เกลี้ยงเกลา, 2558)

2. การนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิงวง 4EVE ในมิวสิกวิดีโอและการแสดงบนเวที ผ่านยูทูป จำนวน 3 เพลง พบว่า มีการนำเสนอภาพลักษณ์ 2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยการนำเสนอทักษะในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหาของเพลง และรองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านความหรูหราจากการแต่งกาย รวมถึงการใส่เครื่องประดับในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับฉันทนัยคุณวิภูกุล และคณะ ซึ่งศึกษาเรื่องการศึกษารูปแบบความชอบของแฟนคลับชาวไทยที่มีต่อศิลปินไอดอลไทยและเกาหลี พบว่า ปัจจัยที่มุ่งใจให้มีความต้องการไปยังขั้นต่อไปช่วงเข้าสู่ขั้นการค้นหาข้อมูล (บุคคล) การตัดสินใจซื้อ และการซื้อซ้ำ คือเหตุผลในการชื่นชอบศิลปิน โดยก่อนเข้าสู่ช่วงการค้นหาข้อมูล (บุคคล) มี 2 ปัจจัย คือ 1) ความดึงดูดทางกายภาพ และ 2) ความสามารถ เนื่องจากการรับรู้ในครั้งแรกใช้ระยะเวลาเพียงเล็กน้อย จึงเป็นปัจจัยที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในเวลาอันสั้นและมีความน่าสนใจพอให้ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินต่อไป และจากรายการ 4EVE Vlog ผ่านเฟซบุ๊ก จำนวน 21 ตอน พบว่า มีการนำเสนอภาพลักษณ์ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบด้านความจริงใจ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความสามารถส่วนบุคคลในทุกตอนของรายการ โดยนำเสนอผ่านการแสดงออกของศิลปิน ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่าเริงเป็นมิตร มีชีวิตชีวา สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้เป็นอย่างดี มีความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านความหรูหรา มีระดับ จากการแต่งกาย การใส่เครื่องประดับ และของใช้ส่วนตัวของศิลปินที่เป็นสินค้าจากต่างประเทศที่มีชื่อเสียง ภาพลักษณ์ด้านความแข็งแกร่ง จากการทำกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกัน รวมถึงการใช้พลังกำลังในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และภาพลักษณ์ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง จากการนำเสนอทักษะในการร้องเพลง การแร็ป การเต้น รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ตามเนื้อหาของเพลง (ฉันทนัยคุณวิภูกุล และคณะ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับชลนิภา รุ่งเรืองศรี และจารุณี มุมบ้านเช่า ซึ่งศึกษากระแสการชื่นชอบศิลปินเคป๊อป (K-POP) เกาหลีในประเทศไทย พบว่า สิ่งที่ทำให้วัยรุ่นไทยชื่นชอบและคลั่งไคล้ศิลปินเกาหลี รวมไปถึงสิ่งที่ดึงดูดการชื่นชอบศิลปินเกาหลี และการกระทำให้กระแสเกาหลียังคงอยู่ในประเทศไทย คือ การสร้างความผูกพันของศิลปินกับแฟนคลับ การใส่ใจแฟนคลับ การเป็นกันเองกับแฟนคลับ ภาพลักษณ์ของศิลปินที่แสดงออกมา การร้องเพลงด้วยเสียงและท่าเต้นที่เป็นเอกลักษณ์ รวมไปถึงบทบาทการเป็นนักแสดง ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมของแฟนคลับก็คือ การติดตามและสนับสนุนศิลปิน การไปชมคอนเสิร์ต การซื้อของสะสม และการฝึกฝนเรียนภาษาเกาหลี เพื่อสามารถใช้สื่อสารกับศิลปินได้ (ชลนิภา รุ่งเรืองศรีและจารุณี มุมบ้านเช่า, 2562) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับไบบุญ วจนอักษร ได้นำเสนอบทความตามหลักทฤษฎีจิตวิทยา Triangle of Love โดย ศ.ดร. Robert Sternberg แห่งภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเยลล์ กล่าวว่า ความรักที่สมบูรณ์แบบ (Compassionate love) เกิดขึ้นจากองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความหลงใหล (Passion) รูปลักษณ์ที่ชวนดึงดูดใจ สื่อเสียง และความสามารถของศิลปิน 2) ความใกล้ชิด

(Intimacy) การติดตามความเคลื่อนไหวของศิลปินในแต่ละวันผ่านไลฟ์สดและรายการต่าง ๆ ตลอดการตั้งชื่อเฉพาะที่เข้าคู่กันกับวงศิลปิน 3) การผูกมัด (Commitment) ทั้งศิลปินและแฟนคลับมีเป้าหมายเดียวกัน เช่น การที่ศิลปินได้รับรางวัลประจำปี ดังนั้น ความสัมพันธ์ของแฟนคลับและศิลปินจึงเป็นไปในลักษณะของความรักที่สมบูรณ์แบบ และในหมู่แฟนคลับเองก็ยังมีสายสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นผ่านความชอบในเรื่องเดียวกัน (ใบบุญ วจนอักษร, 2565) อีกทั้งยังสอดคล้องกับฉันทนา ดนัยดุขฎิกุล และคณะ ศึกษาเรื่องการศึกษารูปแบบความชอบของแฟนคลับชาวไทยที่มีต่อศิลปินไอดอลไทยและเกาหลีพบว่า ปัจจัยที่จูงใจให้มีความต้องการเดินทางไปยังขั้นตอนต่อไปในช่วงเข้าสู่ขั้นการตัดสินใจซื้อสินค้าประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความคล้ายคลึงกับตนเอง ทั้งด้านนิสัย หรือด้านพื้นฐานชีวิตเบื้องต้นเนื่องจากทำให้แฟนคลับจัดศิลปินไอดอลดังกล่าวเป็นพวกเดียวกันกับตนเอง 2) การคาดว่าจะได้รับการตอบแทน เนื่องจากมองว่าการสนับสนุนศิลปินนั้นมีค่าใช้จ่าย 3) การเติมเต็มความต้องการของตนเองประกอบไปด้วย 4 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ คนรักในอุดมคติ ครอบครัว ความฝัน และการได้รับการยอมรับจากสังคม โดยล้วนเป็นการเติมเต็มความต้องการที่ยังไม่มีในปัจจุบัน 4) เพลงหรือแนวคิดเป็นแนวที่ชอบ เนื่องจากบางส่วนมองว่าตัวเองจะต้องติดตามผลงานของศิลปินควบคู่กับการติดตามศิลปินด้วย 5) ความอยากลองประสบการณ์ใหม่โดยการไปเจอตั้จริงศิลปิน (ฉันทนา ดนัยดุขฎิกุล และคณะ, 2564) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับภัทรจิระ พิสิฐมุฑดา ศึกษาการสร้างบุคลิกภาพ ภาพลักษณ์และแบรนด์บุคคลของศิลปินในยุคดิจิทัล พบว่า การสร้างบุคลิกภาพของศิลปินเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ โดยเริ่มจากปัจจัยภายในที่เกิดจากทัศนคติที่รักและอยากเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ การมีมารยาท คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ปัจจัยภายนอกต้องมีรูปร่าง หน้าตา และเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ การเดิน การแต่งกาย ทักษะการสื่อสาร การร้องเพลง การแสดง การทำศัลยกรรม ทักษะความสามารถพิเศษ เช่น ภาษาต่างประเทศ ดนตรี กีฬา เป็นต้น (ภัทรจิระ พิสิฐมุฑดา, 2560)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบของภาพลักษณ์กลุ่มศิลปิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความจริงใจ ความกระตือรือร้น ความสามารถส่วนบุคคล ความหุรหรมีระดับ ความแข็งแกร่ง และทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง โดยการศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินหญิง วง 4EVE ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอในมิวสิควิดีโอและการแสดงบนเวที ผ่านยูทูบ พบภาพลักษณ์ 2 องค์ประกอบคือ ด้านทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง และด้านความหุรหรมีระดับ ด้านการนำเสนอภาพลักษณ์ในรายการ 4EVE Vlog ผ่านเฟซบุ๊ก พบภาพลักษณ์ทั้ง 6 องค์ประกอบในทุกตอนของ

รายการ คือ ความจริงใจ ความกระตือรือร้น ความสามารถส่วนบุคคล ความหุรหามีระดับ ความแข็งแกร่ง และทักษะความสามารถของศิลปินนักร้อง

ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้

สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ของศิลปินไทยในทุกรูปแบบให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรเลือกศึกษาภาพลักษณ์ของศิลปินนักร้องของประเทศไทยให้ครบทุกรูปแบบ เช่น ศิลปินนักร้องเดี่ยว กลุ่มศิลปินนักร้องประเภทบอยแบนด์ รวมทั้งกลุ่มศิลปินประเภทดนตรี เพื่อจะได้มองเห็นรูปแบบของการสร้างภาพลักษณ์ของศิลปินนักร้องของประเทศไทยที่ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กานต์พิชชา เศรษฐวัฒน์ และกาญจนา แก้วเทพ. (2554). พัฒนาการของบอยแบนด์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2535-2552. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 29(2), 50-68.
- จุติมาศ เกลี้ยงเกลา. (2556). การศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินนักร้องเกาหลีสื่อใหม่และพฤติกรรมแฟนคลับ. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ*, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลนิภา รุ่งเรืองศรีและจารุณี มุมบ้านเช่า. (2562). กระแสขึ้นชอบเคป๊อป (K-POP) เกาหลีในประเทศไทย. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ณัฐนิชา ดนัยดุขฎีกุล และคณะ. (2564). การศึกษารูปแบบความชอบของแฟนคลับชาวไทยที่มีต่อศิลปินไอดอลไทยและเกาหลี. *วารสารนวัตกรรมการธุรกิจ การจัดการ และสังคมศาสตร์*, 2(2), 35-49.
- นริศรา อุดมสินคำ และพรทิพย์ เย็นจะบก. (2563). การสื่อสารและการรับรู้ภาพลักษณ์ของกลุ่มศิลปินวง BNK48 ต่อแฟนคลับ. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2563*. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นาถดินันท์ เกลี้ยงเกลา. (2558). การสร้างแบรนด์ของค่ายกามิกาเซ่และศิลปินในสังกัดผ่านสื่อสังคมออนไลน์. ใน *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตร์*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ไบบุญ วจนอักษร. (2561). ทำไม “ต่ง” : มองความต่งจากมุมจิตวิทยา. เรียกใช้เมื่อ 15 สิงหาคม 2565 จาก <https://becommon.co/culture/kpop-fan-vol2/>.
- ปราณ สุวรรณทัต. (2563). การกลับมาของกระแสใน Girl Group สัญชาติไทย ความสำเร็จที่ต้องรอคอยต่อไปในระยะยาว. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2565 จาก <https://brandinside.asia/thai-music-label-try-to-debut-girl-group-again/>.
- ภัทรจิระ พิสิฐมุกดา. (2560). การสร้างบุคลิกภาพ ภาพลักษณ์และแบรนด์บุคคลของศิลปินในยุคดิจิทัล. ใน การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุพัฒน์ ศิวะพรพันธ์. (2564). ความสำเร็จของ 4EVE ตลอดปี 2021. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2565 จาก <https://thestandard.co/4eve-achievements-throughout-2021/>.
- TODAY PLAY workpoint. (2565). 4EVE คว่ำรางวัลศิลปินหน้าใหม่แห่งปี (Best New Artist). จากงาน JOOX.

การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*

THE PROMOTION OF BAN CHAN LOM SCHOOL TO BECOME
THE TOURIST ATTRACTION OF LEARNING IN ACCORDANCE WITH
THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

ธนพล วียาสิงห์

Thanapol Viyasingsh

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Sisaket Rajabhat University, Thailand.

Email: thespecail07@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบล ลมศักดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการ ส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน และการประชุมสนทนากลุ่มย่อยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการ สังเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนบ้านจันลม มีวิสัยทัศน์โรงเรียนในการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้พันธกิจ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระ ราชปณิธาน พระบรมราโชบายมาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ชุมชนบ้านจันลม มีกลุ่ม อาชีพหลายกลุ่ม เช่น มีกลุ่มสตรีทอผ้า มีกลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น ประเพณีแซนโหม่ง การ ทำบุญตักบาตร มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และมีป่าชุมชนที่ร่วมกันอนุรักษ์ และแนวทางการส่งเสริม โรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ควรมีการ ส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมมาบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชนมาจัดให้อยู่ภายในโรงเรียน

* Received: 29 March 2023; Revised: 27 August 2023; Accepted: 27 August 2023

เพื่อจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และในที่ประชุมมีมติว่าโรงเรียนควรส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมด้วยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน และส่งเสริมให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน

คำสำคัญ: การส่งเสริม, แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were 1) to survey resources in schools and communities in Ban Chan Lom, 2) analyzing the potential of schools and communities of Ban Chan Lom in promoting Ban Chan Lom School as a tourist attraction for learning, and 3) to determine the guidelines for promoting Ban Chan Lom School as a tourist attraction for learning by the use of the qualitative research. It is collecting the data by in-depth interview from 40 target groups and focus group from 12 key informants for bringing the data received for synthesizing, concluding and presenting the descriptive data.

The research findings were as follows: 1) Ban Chan Lom School is a school vision by learners and quality schools Introduce the king of science to sustainable development under the mission is to provide education by introducing royal guidelines, royal wishes, and royal directions to integrate the learning process, 2) Ban Chan Lom Community there were many professional groups such as women weaving groups and conservation groups such as San Donta tradition, offering alms to monks. There was a natural water source, there were community forests that people conserve together. There was a secondary occupation which are becoming increasingly active today. The Ban Cham Lom School Promotion guidelines was a tourist attraction for effective learning as the sufficiency economy philosophy such as promotion the Ban Cham Lom School resource including integration with resources in the community Including various wisdom to be placed under the school in order to be a tourist attraction for learning and at the meeting that to support occupational groups and landscape adjustment in Ban Chan Lom School and

adopt the sufficiency economy philosophy as the main tool to drive and promote the check-in or photo-taking spots in schools.

Keywords: Promoting, tourist attraction for learning, sufficiency economy philosophy

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม เพราะการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนานั้นมีองค์ประกอบที่หลากหลายเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน โดยเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน คำว่า พอเพียง คือ การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ค่อยเป็นค่อยไปตามขั้นตอนจนเกิดความมั่นคงที่สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้ประชาชนสามารถดำรงตนได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบันได้มีการนำแนวทางมาประยุกต์ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต มี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียน หรือบ้านเรือนของนักเรียนที่มีพื้นที่สำหรับการทำนา และการเกษตร มีแหล่งน้ำพอเพียง สามารถจัดกิจกรรมโดยการจัดแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามแนวทางของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามขั้นตอนที่ 1 เต็มรูปแบบ รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียน หรือบ้านเรือนของนักเรียนที่มีพื้นที่ไม่มากนัก ไม่มีพื้นที่ในการทำนา โรงเรียนสามารถจัดแบ่งพื้นที่ให้นักเรียนปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกพืชสมุนไพร ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ โรงเรียนอาจมอบหมายให้นักเรียนไปทำกิจกรรมนี้ที่บ้านของนักเรียนได้ด้วย รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบสำหรับโรงเรียนที่มีพื้นที่น้อย โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนทำการเกษตรแบบใช้พื้นที่แคบ นอกจากนั้น โรงเรียนยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนประดิษฐ์ชิ้นงานจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และในการจัดกิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบ สามารถฝึกนิสัยในการประหยัด การลดรายจ่าย การมีผักปลอดสารพิษไว้รับประทาน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมช่วยเหลือด้านการตลาด เช่น จัดตลาดนัดจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน หรือจัดกิจกรรมสหกรณ์ เป็นต้น และการนำแนวคิดด้านทักษะในการทำงานเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน เช่น การทำงานเป็นการมีนิสัยรักการทำงาน การรู้จักวิเคราะห์งาน การวางแผนการทำงาน และการรู้จักปรับปรุงงานอยู่เสมอ ตลอดจนการนำแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (ทศนา เขมมณี, 2546)

จากการลงพื้นที่โรงเรียนบ้านจันทม ต่าบลมศักดิ์ อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่เหมาะสมในการสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ ด้วยการสร้างฐานการเรียนรู้

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู ได้นัดผู้นำชุมชน พร้อมผู้ปกครอง นักเรียนมาประชุมกัน และจากการประชุมมีมติว่า เห็นด้วยที่จะส่งเสริมให้โรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นให้นำทรัพยากรที่มีในชุมชนมาเป็นวัสดุหลักเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการบูรณาการการเรียนการสอน นอกจากโรงเรียนจะเป็นสถานศึกษาในระบบแล้วยังเป็นสถานฝึกอาชีพของชุมชน และปรับปรุงบริเวณในโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่สามารถท่องเที่ยวได้ มีจุดถ่ายรูปได้ มีกิจกรรมให้ผู้เยี่ยมชมได้ร่วมกิจกรรมด้วย ซึ่งโรงเรียนเองจะสามารถส่งเสริมภูมิปัญญาในชุมชนควบคู่กันไปด้วย สามารถพัฒนาจัดทำศูนย์พัฒนาอาชีพให้กับนักเรียนได้ด้วย ที่สำคัญก็คือ ทำให้โรงเรียนมีแหล่งท่องเที่ยวสร้างที่สร้างสรรค์ ดึงดูดใจให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมสวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้ไปด้วยในตัว จะทำให้โรงเรียนและชุมชนดังกล่าวสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นเกิดวิกฤติใด ๆ ชุมชนแห่งนี้ยังสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขและยังสามารถทำให้ชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่รอบๆ เข้มแข็งไปด้วย ในที่สุดโรงเรียนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลมดคักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1.1 ประชากร คือ ประชาชนทุกวัย ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยในพื้นที่บ้านจันลม ตำบลมดคักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 513 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 255 คน

เพศหญิง 193 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 118 หลังคาเรือนที่อาศัยอยู่บ้านจันลม ตำบลลุมพุกดี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ (โรงเรียนบ้านจันลม, 2566) และประชากรเพศชาย และเพศหญิง จำนวน 258 คน แยกเป็น ครูจำนวน 16 คน นักเรียนชาย 120 คน นักเรียนหญิง 122 คน ที่อยู่ใน โรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลุมพุกดี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ (โรงเรียนบ้านจันลม, 2566)

1.1.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 1 คน ตัวแทนครูโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 8 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 20 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน

1.1.3 กลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันลม จำนวน 1 คน คณะครูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 คน ผู้ใหญ่บ้านจันลม จำนวน 1 คน และคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 5 คน

1.2 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาวิจัย ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนบ้านจันลม 2) การสำรวจทรัพยากรในชุมชนบ้านจันลม 3) การวิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมแบบบูรณาการ และ 4) แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการทั่วไป

1.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาในโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลุมพุกดี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยกำหนดกรอบตามวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การศึกษาสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลลุมพุกดี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และบทบาทและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 ข้อมูลบริบทและสภาพภูมิศาสตร์โรงเรียน รวมทั้งวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนบ้านจันลม และตอนที่ 3 กิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียนบ้านจันลม 2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน (2) การวิเคราะห์ศักยภาพ

โรงเรียนบ้านจันลม และ 3) กำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากตัวแทนโรงเรียนบ้านจันลมและชุมชนบ้านจันลม ในประเด็นแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ดำเนินการสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภوخุขันธุ์ จังหวัด ศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้ทำการประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน และเพื่อรับทราบกรอบแนวคิดการวิจัย และทบทวนเอกสารการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากนั้นผู้วิจัยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ นำข้อมูลที่ได้มาแยกประเด็นตามกรอบการวิจัย และสร้างข้อสรุปจากการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการวิจัยแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน 2) การวิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียนบ้านจันลม ด้วยวิธีการประชุมสนทนากลุ่มย่อยในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการวิจัยแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการวิจัย

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภوخุขันธุ์ จังหวัด ศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลลศักดิ์ อำเภوخุขันธุ์ จังหวัด ศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ เขต 3 เป็นโรงเรียนขนาดกลางขยายโอกาส มีนักเรียนจำนวน 242 คน และครูจำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 258 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีวิสัยทัศน์การพัฒนาโรงเรียนที่ผู้เรียนและโรงเรียนมีคุณภาพ น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจุดเน้นพัฒนาของโรงเรียนบ้านจันลม คือ การขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติงานในรูปของโครงการและกิจกรรมตลอดมา กล่าวคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นตัว

วัดผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านจันลม เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์/เป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้ทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมเสนอโครงการและกิจกรรมที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของโรงเรียน มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถทำให้การแปลงนโยบายและกลยุทธ์นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนารถบพิตร ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” สอดคล้องตามแนวทางการดำเนินการโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับนโยบายและเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดให้เป็นจุดเน้นของการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านจันลม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนได้มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีในโรงเรียนให้สามารถสนับสนุนสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ อาทิ การจัดสรรน้ำหน้าโรงเรียน บ่อเลี้ยงปลา แปลงผัก โรงเรือนกางมุ้ง มะนาวท่อ โรงเลี้ยงหมู บ่อปุ๋ยหมัก โรงเลี้ยงไก่ โรงเพาะเห็ด บ่อเลี้ยงกบ กระชังปลา แปลงปลูกข้าว และมีอาคารศูนย์เพื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะชีวิตอย่างพอเพียง และพัฒนาไปสู่ทักษะการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ศักยภาพในชุมชน บ้านจันลมเป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลมดักดี อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวนประชากรรวม 513 คน แบ่งเป็นเพศชาย 255 คน เพศหญิง 193 คน จำนวนครัวเรือน 118 ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับดอน มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวหอมมะลิ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีป่าชุมชนที่ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์ไว้ ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง ประกอบด้วยป่าไผ่ ยาง ไม้เต็ง ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้กระบาก อยู่โดยรอบบ้านจันลม ป่าตะกวน ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านกะเจา มีเนื้อที่ประมาณ 603 ไร่ และป่าใหญ่หนองกาด ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านหนองกาด มีเนื้อที่ประมาณ 194 ไร่ สภาพทางสังคมของบ้านจันลม ประชาชนมีวิถีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและตำบลในการสืบสาน ประเพณีของตำบล อันได้แก่ ประเพณีแซนโหม้นตา การทำบุญตักบาตรเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ประชาชนใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการสื่อสาร และมีภาษาท้องถิ่นที่พูดกัน ในท้องถิ่นคือภาษาเขมร และภาษากูย (ส่วย) ซึ่งศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ของบ้านจันลมให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) มีกลุ่มอาชีพหลายกลุ่ม เช่น มีกลุ่มสตรีทอผ้า แต่ไม่โดดเด่นเท่ากับบ้านยาง หมู่ที่ 7 2) มีกลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น วัด บ้านจันลม ประเพณีแซนโหม้นตา การทำบุญตักบาตรเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 3) มี แหล่งน้ำตามธรรมชาติ คือ หนองจันลม 4) มีป่าชุมชนที่ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์ไว้ ส่วนใหญ่เป็นป่า โปรง ประกอบด้วยป่าไผ่ยาง ไม้เต็ง ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้กระบาก ฯลฯ และ 5) มีการประกอบอาชีพ ปศุสัตว์เป็นอาชีพรอง โดยเฉพาะการเลี้ยงโค กระบือและสุกร ซึ่งเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

2.2 ศักยภาพโรงเรียน โรงเรียนบ้านจันลมเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางขยาย โอกาสถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 การบริหารจัดการของโรงเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ โดย ศักยภาพของโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มี วิสัยทัศน์โรงเรียน คือ ผู้เรียนและโรงเรียนมีคุณภาพ น้อมนำศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 2) มี พันธกิจ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธาน พระบรมราโชบายมาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยั่งยืน 3) มีเป้าประสงค์ คือ มีการจัด การศึกษาที่น้อมนำแนวพระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธาน พระบรมราโชบาย มาบูรณา การในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยั่งยืน 4) มีกลยุทธ์ระดับองค์กร คือ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการน้อมนำ ศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 5) มีกลยุทธ์สถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ให้มีวินัย คุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี ตรงประเด็นกลยุทธ์ คือ จัดการศึกษาโดยน้อมนำแนว พระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชปณิธานพระบรมราโชบาย มาบูรณาการในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้ยั่งยืน และ 6) มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรชุมชนที่ สามารถต่อยอดพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งการเรียนรู้ อาทิ มีที่นาแปลงเล็ก ๆ ข้างสระน้ำใน โรงเรียน มีนักเรียน บุคลากรครูและชุมชนที่พร้อมจะร่วมพัฒนาโรงเรียน จึงส่งผลให้ชุมชนและ ผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน และทำให้ได้รับ ความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีทุกครั้ง

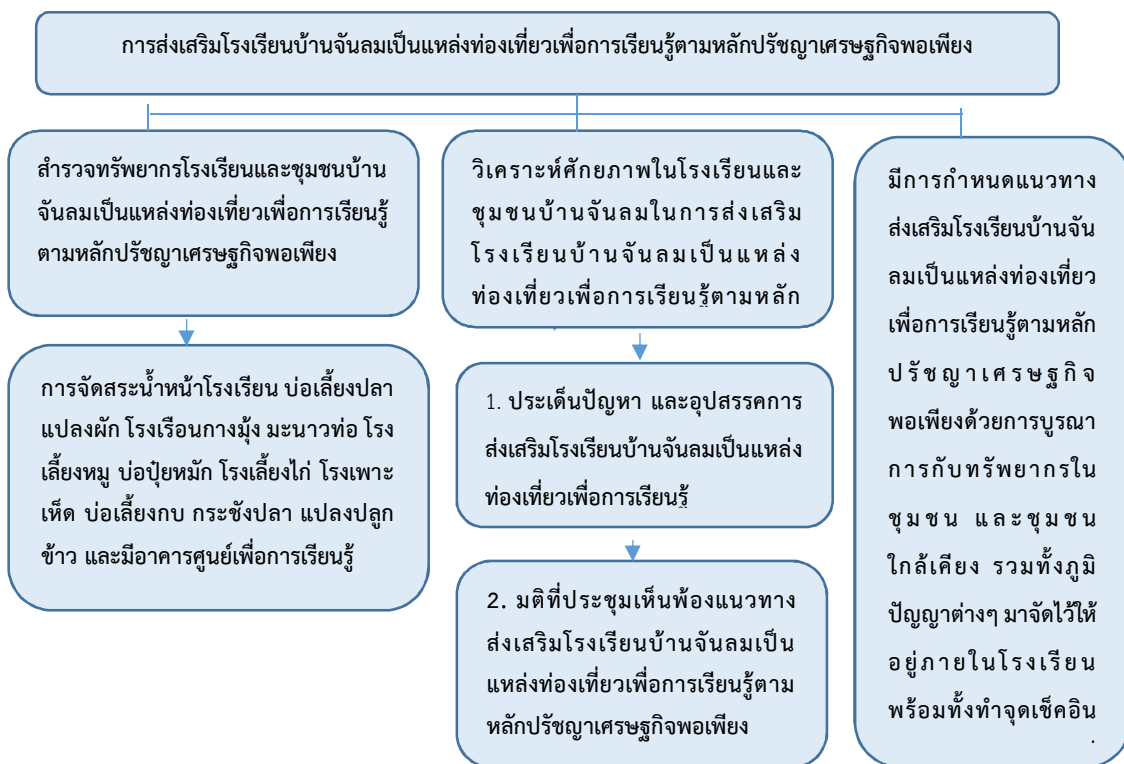
3) การกำหนดแนวทางส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ในที่ประชุมมีมติว่า ควรส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่ รวมทั้งบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ระยะเวลาในการที่จะทำสำเร็จนานและต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมก่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน

3.3 ส่งเสริมให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน โดยการหาจุดเด่นของโรงเรียนในการพัฒนาให้กลายเป็นสถานที่ที่น่าสนใจ และทำให้ผู้คนที่ผ่านไปมาได้แวะพักถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการทำวิจัย

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) การสำรวจทรัพยากรในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลม ตำบลมศกดี อำเภออุ้มผาง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีความพร้อมในด้านทรัพยากรทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ในการเสริมหนุนให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ได้ อีกทั้งโรงเรียนยังมีวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและความร่วมมือเป็นกลไกสำคัญให้เกิดโครงการฯ ซึ่งสถานศึกษามีทั้งทรัพยากรที่สามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีนโยบายและแผนงานตามหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการจัดการท่องเที่ยว โดยองค์ประกอบทั้ง 2 ประการนี้ ทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลในการขับเคลื่อนโครงการฯ ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Leys, Wayne A. R. กล่าวว่า นโยบายคือ สิ่งที่ทำให้โครงการฯ เกิดการขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานและบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า ส่วนแผนงานเป็นแนวทางการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ หากองค์กรใดมีทั้งนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกัน จะส่งผลให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนบ้านจันลมมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนทุกด้านเพื่อให้เกิดการจัดโครงการที่ยั่งยืน (Leys, Wayne A. R, 2013) สอดคล้องกับการศึกษาของประจักษ์ นาหนองตูม พบว่า ปัญหาด้านความพร้อมและสภาพปัญหาโรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียน และยังมีผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน (ประจักษ์ นาหนองตูม, 2543) และสอดคล้องกับการศึกษาของกานต์ชนิต ต๊ะนัย พบว่า การจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ควรคำนึง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไข ปรับปรุง เมื่อดำเนินการได้ครบอย่างรอบด้านแล้ว จะทำให้โรงเรียนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรชุมชน ซึ่งจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของชุมชนรอบบริเวณสถานศึกษา และชุมชนจึงเป็นหน่วยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในสถานศึกษาที่ดียิ่งขึ้น (กานต์ชนิต ต๊ะนัย, 2551) สอดคล้องกับ Greenwood, Jerusha Bloyer ได้เสนอแนวคิดว่าการบูรณาการการท่องเที่ยวกับชุมชนผ่านการส่งเสริมจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ หวงแหวนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ต้องสร้างให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ไม่ใช่ส่งเสริมเฉพาะแหล่งใดแหล่งหนึ่ง แต่ควรส่งเสริมให้เกิดเป็นการประสาน

การทำงานแบบองค์รวมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวต่อไป (Greenwood, Jerusha Bloyer, 2006)

2) การวิเคราะห์ศักยภาพในโรงเรียนและชุมชนบ้านจันลมในการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อพิจารณาจะพบว่า ศักยภาพที่สำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลลุมพุก อำเภอบุขัน จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากการบริหารจัดการโรงเรียนตามแผนที่วางไว้ภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ประการสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการ คือ ความร่วมมือทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียนและความร่วมมือของคนในชุมชน โดยความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนในปัจจุบัน จะพบว่า คณะครูและนักเรียนให้ความเคารพและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ชุมชนและผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชูเดช เฟื่องฟู พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนอยู่ ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้ความร่วมมือในกิจกรรมโรงเรียนด้วยการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนงบประมาณ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม หลักสูตร และความสัมพันธ์กับชุมชน (ชูเดช เฟื่องฟู, 2548) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ อภัยใจ พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในหลายรูปแบบ ทั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสถานศึกษา และการที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านของการจัดการศึกษา มากขึ้น (ณรงค์ อภัยใจ, 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพัชร มณีโรจน์ พบว่า ความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่ง เกิดจากความร่วมมือของชุมชนที่มีกับผู้มาเยือน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนแล้ว ก็ไม่สามารถเกิดการท่องเที่ยวทั้งในสถานศึกษาและชุมชนได้ หรือหากเกิดขึ้นจะเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ยั่งยืน เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน (ณัฐพัชร มณีโรจน์, 2560) สอดคล้องกับ C.Tosun ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน และร่วมรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว การสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น (C. Tosun, 2023)

3) การกำหนดแนวทางการส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการส่งเสริมนำทรัพยากรโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่รวมทั้งบูรณา

การกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเนื่องจากระยะเวลาในการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ ต้องใช้ระยะเวลานานและต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมก่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน และส่งเสริมให้มีจุดเช็คอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลศิลป์ แก้วยาศรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางด้านทุน ทรัพยากรมนุษย์ และเชื่อมประสานการดำเนินงานได้หลายภาคส่วน เพื่อให้โครงการเกิดการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการโรงเรียน ที่สามารถส่งผลให้โครงการต่าง ๆ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้ (กมลศิลป์ แก้วยาศรี, 2548) สอดคล้องกับ Robert L.Katz ให้แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีทักษะในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านมนุษยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะเทคนิควิธีการทั้งการใช้ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะ ทักษะด้านความคิดรวบยอดที่จะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายขององค์กร ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถบรรลุนโยบายและแผนที่วางไว้ได้สำเร็จตามประสงค์ (Katz, R.L, 2023)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมโรงเรียนบ้านจันลมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งสำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านจันลม ตำบลมศักดิ์ อำเภอชุนธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากการบริหารจัดการโรงเรียนตามแผนที่วางไว้ภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ประการสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการ คือ ความร่วมมือทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียนและความร่วมมือของคนในชุมชน โดยความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนในปัจจุบัน จะพบว่า คณะครูและนักเรียนให้ความเคารพและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ชุมชนและผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนให้การยอมรับผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี อีกประการหนึ่งก็คือ ควรมีการส่งเสริมนำทรัพยากรของโรงเรียนบ้านจันลมที่มีอยู่มาบูรณาการกับทรัพยากรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งภูมิปัญญาต่าง ๆ มาจัดไว้ให้อยู่ภายในโรงเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเนื่องจากระยะเวลาในการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จต้องใช้ระยะเวลานาน และต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ในที่ประชุมจึงมีมติว่า ให้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนบ้านจันลมก่อน และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน และส่งเสริมให้มีจุดเช็กอินหรือจุดถ่ายรูปในโรงเรียน เพื่อให้เกิดจุดเด่นดึงดูดใจแก่นักเรียน นักท่องเที่ยว และประชาชนในหมู่บ้านและบ้านใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ควรบูรณาการทรัพยากรในโรงเรียนกับชุมชน สู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
- 1.2 หน่วยงานท้องถิ่น ควรจะส่งเสริมให้งบประมาณเพื่อการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนและชุมชน และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการทรัพยากรในโรงเรียน เพื่อนำมาบูรณาการกับชุมชน ภายใต้ทรัพยากรที่โรงเรียนและชุมชนมีอยู่สู่ความยั่งยืน
- 2.2 ควรศึกษาการกำหนดนโยบายและกลไกการจัดการทรัพยากรในโรงเรียน เพื่อนำมาบูรณาการกับชุมชน ภายใต้ทรัพยากรที่โรงเรียนและชุมชนมีอยู่สู่ความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กมลศิลป์ แก้วยาศรี. (2548). การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กานต์ชนิต ติะนัย. (2551). การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. ใน *การศึกษาวิษระครูศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ชูเดช เฟื่องฟู. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. ใน *วารสารการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 13, (2).
- ทศนา แคมมณี. (2546). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจักษ์ นาหนองตูม. (2543). การศึกษาการดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โรงเรียนแกนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียง. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนบ้านจันลม. (2566). ข้อมูลนักเรียน. เรียกใช้เมื่อ 23 สิงหาคม 2566 จาก https://data.bopp-obec.info/web/index_view_stu.php?School_ID=1033530271.
- C. Tosun. (1998). Roots of unsustainable tourism development at the local level : the case of Urgup in Turkey. *Journals of Tourism Management*. run when 22 August 2023 Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/journal>.
- Greenwood, Jerusha Bloyer. (2006). *Sustainable development in a tourism destination context: APlimsoll model of sustainability for Tyrrell County*. North Carolina : North Carolina State University.
- Katz, R.L. (1955). Skill of Effective Administrator. run when 22 August 2023 Retrieved from <https://www.scirp.org/referencespapers.aspx?referenceid=2233860>.
- Leys, Wayne A. R. (2013). *Ethics and Social Policy*. South Charleston : Nabu Press.

ปัญหาทางกฎหมายการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน
ในชั้นพนักงานสอบสวน*
LEGAL PROBLEM JUVENILE CRIMINAL PROSECUTION IN
THE INVESTIGATIVE LEVEL

ฐปนวัชร สระสม
Tapanawat Srasom
นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล
Naluthnart Rattanachotvongkul
ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์
Thanarit Khumparat
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
Pathumthani University, Thailand.
E-mail: totobangkoknoi@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน 2) ข้อเสนอแนะ การวิจัยนี้เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารและตำราทางกฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 ในการสอบสวนผู้กระทำความผิด ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เมื่อพิจารณาสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กแล้วนั้น อาจเกิดจากความเยาว์วัย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถูกหลอกใช้ หรือเพราะได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง หรือเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อารมณ์แปรปรวน ซึ่งต่างกับกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ในการสอบสวนเด็ก ตำรวจต้องส่งตัวเด็กให้ศาลเยาวชนโดยตรง การสอบสวนคดีเด็กกระทำอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กเติบโตเร็วและเปลี่ยนแปลงความคิดและจิตใจ การสัมภาษณ์เด็ก ตำรวจต้องไม่เพียงค้นหาข้อเท็จจริงในเรื่องของการกระทำผิดอาญา แต่รวมถึงความจำเป็นของมาตรการแก้ไขและการปกป้องเด็ก ผู้ปกครองหรือผู้แทนต้องได้รับการติดต่อโดยเร็ว และสามารถแนะนำแนวทางระหว่างที่ฟื้นฟูแก้ไข เยียวยา และอบรมได้หลังคดีปิดแล้ว 2) ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 วรรคสอง การสอบสวนผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ให้เพิ่มเติมว่า

* Received: 15 August 2023; Revised: 30 August 2023; Accepted: 31 August 2023

“ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็ก” จะทำให้เด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดได้รับความความเป็นธรรม

คำสำคัญ: การดำเนินคดีอาญา, เด็กและเยาวชน, พนักงานสอบสวน

Abstract

This research article the objectives of this research were 1) to study Thai and international legal measures in juvenile criminal proceedings at the inquiry level; 2) to make recommendations. This research was a qualitative research method. From studying legal documents and textbooks.

The results showed that : 1) Act on the Establishment of Juvenile and Family Courts B.E. 2553, Section 75 in investigating offenders Psychologists or social workers are not required. The person the child requests and the prosecutor was present. When considering the cause of the child's delinquency, it may be due to his youth. Ignorance, being deceived, used, or because I received an example of bad behavior from those around me. Or it is caused by physical and mental disorders that tend to cause mood swings. Which is different from the laws of Japan in the investigation of children the police had to turn the child directly to the Juvenile Court. The investigation of the child case acted swiftly. Because children grow up fast and change their minds and hearts. Interviewing children Police must not only find out the facts about criminal acts. But it also includes the need for corrective measures and child protection. Parents or representatives must be contacted as soon as possible. And can advise guidelines during rehabilitation, correction, healing and training after the case is closed. 2) Recommendations Act of Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Procedure, B.E. 2553, Section 75, paragraph two, investigation of juvenile offenders Let's add that “There must be a psychologist or social worker. The person the child requests and the prosecutor was involved in interrogating the child.”

Keywords: Criminal Prosecution, Children and Youth, Investigative Officers

บทนำ

เด็กถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและเป็นผู้ที่จะสืบต่อความเป็นชาติในอนาคต จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพ และคุ้มครองให้รอดพ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบของบุคคลและสังคม การล่วงละเมิดต่อสิทธิเด็กเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเพิกเฉยได้ ปัจจุบันสิทธิเด็กเป็นจุดรวมความสนใจของทั้งในระดับครอบครัวจนถึงสังคมอย่างกว้างขวาง บิดาและมารดามีหน้าที่และความ

รับผิดชอบในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ผู้ใหญ่ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ด้วยการเป็นแบบอย่างการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับเด็ก รัฐบาล องค์กร สถาบันต่าง ๆ ทางสังคม รวมถึงชุมชนและภาคธุรกิจก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือที่จะร่วมพัฒนา ปกป้อง ค้ำครองและพิทักษ์สิทธิของเด็ก เพื่อมิให้ถูกทอดทิ้ง ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือถูกทารุณทั้งทางร่างกายและจิตใจ (โชคชัย ตั้งรักษาสัตย์, 2555) ที่ผ่านมาการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กมักจะมีแนวโน้มที่ความอยู่รอดและการพัฒนาเท่านั้น แต่จากสถานะความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ทำให้มุมมองเกี่ยวกับสิทธิเด็กและการปกป้องคุ้มครองเด็กได้ขยายไปยังขอบเขตต่าง ๆ มากขึ้น โดยเพิ่มประเด็นความสนใจไปที่การปกป้องคุ้มครองเด็กที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมด้วย จากอิทธิพลของแนวคิดนี้ ประกอบกับมีการตระหนักและหาหนทางในการป้องกัน แก้ไขต่อ ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กในด้านต่าง ๆ องค์กรระหว่างประเทศ จึงได้พยายามกำหนดข้อพึงปฏิบัติ และกติการะหว่างประเทศที่รับรองและส่งเสริมสิทธิเด็กให้รัฐต่าง ๆ ถือปฏิบัติ ซึ่งในปัจจุบันการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิดนั้น ประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2528 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 (อัญญา จันทรประเสริฐ, 2544) ซึ่งแต่ละประเทศให้ความสำคัญแก่เด็กเป็นอย่างมาก

ในปัจจุบันปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญามีมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น อาจเกิดจากความเผลอวู่วาม รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือถูกหลอกใช้ ซึ่งไม่ถือว่าการกระทำความผิดในทางอาญา แต่ถือว่าเป็นเพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบนเท่านั้น ในด้านสังคมวิทยานักสังคมวิทยามองว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิด เพราะได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง เมื่อเด็กและเยาวชนยังขาดความหนักแน่นทางจิตใจ จึงอาจถูกครอบงำ ชักจูงได้ง่าย ทำให้พฤติกรรมเด็กและเยาวชนประพฤติผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคม และกลายเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายในที่สุด ทางด้านจิตวิทยานักจิตวิทยาเห็นการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนว่าเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อารมณ์ของบุคคลแปรปรวน ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและคนรอบข้างและกระทำความผิดได้ง่าย จนนำไปสู่การกระทำที่รุนแรงได้ (สุรีย์ กาญจนวงศ์, 2549) เมื่อเด็กหรือเยาวชนมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น จะมีกระบวนการดำเนินคดีอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ โดยเริ่มจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ภาครัฐได้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชน จึงได้ตรากฎหมายออกมาให้ความคุ้มครองกรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญา ได้แก่ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มีปัญหาความไม่ชัดเจนบางประการในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน ดังนี้

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 ในการสอบสวนเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิด ให้กระทำในสถานที่ที่เหมาะสม

โดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่น หรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้น อันมีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กรหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษา และถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทย ให้จัดหาล่ามให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือจัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นใดให้ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 วรรคหนึ่ง) (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) เมื่อเปรียบเทียบหลักการสอบสวนผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในคดีความผิดบางประเภท หรือคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุก ให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เป็นวิธีการคุ้มครองเด็กและเยาวชนผู้ได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 ในการสอบสวนกระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็ก ถึงแม้เด็กและเยาวชนจะเป็นผู้กระทำความผิดก็ตาม แต่ในด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว อาจจะต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมทำการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ประกอบการสอบสวนด้วย เนื่องจากสาเหตุของเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดนั้น อาจเกิดจากการป่วยทางจิต หรือการผิดปกติทางร่างกาย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่การสอบสวนเด็กและเยาวชน จึงควรให้ความคุ้มครองทั้งเด็กและเยาวชนผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดด้วยทั้งสองฝ่าย

วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน
- 2) เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ และของประเทศไทยเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน
- 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Analysis) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ตำบฏกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาล รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน

ในชั้นพนักงานสอบสวนได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 5) (ราชกิจจานุเบกษา, 2559)แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 ประมวลกฎหมายอาญา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน และกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิจัย

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ยังขาดความสมบูรณ์ในขั้นตอนการสอบสวนเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 วรรคหนึ่ง ในการสอบสวนผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็ก ซึ่งเมื่อพิจารณาสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนแล้วนั้น อาจเกิดจากความเยาว์วัย รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือถูกหลอกล่อใช้ หรือเพราะได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง หรือเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อารมณ์แปรปรวน ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เมื่อเปรียบเทียบหลักการสอบสวนผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในคดีความผิดบางประเภท หรือคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุก ให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เป็นวิธีการคุ้มครองเด็กและเยาวชนผู้ได้รับความเสียหาย และเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศญี่ปุ่น ในการสอบสวนเด็กและเยาวชน ตำรวจต้องส่งตัวเด็กให้ศาลเยาวชนโดยตรง การสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนกระทำอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กเติบโตเร็วและเปลี่ยนแปลงความคิดและจิตใจ การสัมภาษณ์เด็ก ตำรวจต้องไม่เพียงค้นหาข้อเท็จจริงในเรื่องของการกระทำความผิดอาญา แต่รวมถึงความจำเป็นของมาตรการแก้ไขและการปกป้องเด็ก ผู้ปกครองหรือผู้แทนต้องได้รับการติดต่อโดยเร็ว และสามารถแนะนำแนวทางเด็กระหว่างที่ฟื้นฟู แก้ไข เยียวยา และอบรมได้หลังคดีปิดแล้ว ไม่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการสอบสวนเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด จึงควรให้นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เพื่อสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิด จะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนให้ได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด แต่กฎหมายดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งมีรายละเอียดสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1) เหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เกิดจากการที่ความประพฤติหรือสัญชาตญาณ ความบกพร่องทางจิตใจ ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิด หรือโรคร้ายไข้เจ็บบางอย่าง ความไม่สมประกอบทางกาย ถูกล้อเลียนจากเพื่อนหรือเป็นที่รังเกียจจากคนทั่วไป ทำให้เด็กเกิดปมด้อย และต้องการหาทางชดเชยโดยทำให้ตนเด่น หรือทำให้ตนเป็นที่ยอมรับในสังคม ทำให้เด็กกระทำความผิดได้ (บุญเพราะ แสงเทียน, 2542) ผู้มีจิตใจบกพร่องอย่างขาดวิจรรย์ญาณและความยับยั้งชั่งใจในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม เป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้ สาเหตุทางด้านจิตวิทยา ความผิดปกติทางจิต ซึ่งอาจมีมาแต่กำเนิด สืบทอดทางกรรมพันธุ์โดยผ่านทางยีนหรือโครโมโซม หรือเกิดจากความเจ็บไข้ รวมทั้งอุบัติเหตุซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งสาเหตุดังกล่าวเป็นปมด้อยหรือแนวโน้มที่มีส่วนผลักดันให้อารมณ์ของเด็กและเยาวชนปรวนแปร มองโลกในแง่ร้าย มีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เป็นเหตุให้ขาดความยับยั้งชั่งใจ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2540) จะเป็นปัจจัยหนุนให้กระทำความผิดได้ง่าย สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางเพศ ความเสื่อมโทรมทางวัฒนธรรมและศีลธรรมจรรยา ซึ่งมีผลทำให้จิตใจทรมานลง คิดถึงส่วนรวมน้อยลง โดยเฉพาะวัยรุ่นเกิดการสำส่อนทางเพศ สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางสังคม ประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น การศึกษาอบรมที่บกพร่องหรือไม่ได้มาตรฐาน สภาพที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม สถานะเรณูและแหล่งอบายมุข การคบเพื่อนไม่ดีหรือมีทัศนคติที่ฝาดฝืนกฎหมาย มวลชนซึ่งเสนอข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรม ซึ่งเป็นความผิดในลักษณะต่าง ๆ สิ่งเรานี้อาจเป็นปัจจัยชักจูงจิตใจหรือมีส่วนโน้มน้าวให้เขาอย่างในการกระทำความผิดได้ (ไพโรจน์ ปัญญาประทีป, 2539)

2) การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการที่นำมาใช้สำหรับเด็ก ซึ่งการปฏิบัตินั้นมีวิธีการที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงอายุเป็นหลัก คือ 1) เด็กอายุไม่เกินสิบสองปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้น ไม่ต้องรับโทษ (มาตรา 73) บทบัญญัติในมาตรานี้แสดงให้เห็นว่า เด็กอายุไม่เกินสิบปีได้รับการสันนิษฐานว่าไม่มีความสามารถในการกระทำความผิดอาญา ซึ่งหมายถึง เด็กนั้นไม่อาจมีความสามารถในการกระทำความผิดอาญาได้ จึงห้ามเด็ดขาดมิให้ลงโทษอาญาแก่เด็ก แต่ยิ่งถือว่าการกระทำของเด็กก็ยังคงเป็นความผิดอยู่ เพียงแต่กฎหมายกำหนดให้ไม่ต้องรับโทษเท่านั้น (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา) การปฏิบัติต่อเด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจ (1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป (2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป (3) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังสถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรม หรือ

สถานแนะนำทางจิต หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่ให้เกินกว่าวันที่ยี่สิบห้าปี ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม 2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใด เพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าว ในกรณีที่เด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร เพื่อดูแล อบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม (ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 74 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2565) (ราชกิจจานุเบกษา , 2562)

บุคคลอายุต่ำกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรลงโทษหรือไม่ ถ้าไม่ควรก็จัดการตามมาตรา 74 ถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่ง (มาตรา 75) ศาลจะต้องพิจารณาว่าจะควรลงโทษแก่เด็กหรือไม่ ทั้งนี้ ศาลจะต้องคำนึงว่าเด็กนั้นย่อมมีความเจริญของมันเป็นสมองและร่างกายผิดกับผู้ใหญ่ และมีลักษณะกระทำผิดได้ง่าย การกระทำผิดของเด็กจึงมีลักษณะเป็นโรคซึ่งควรจะได้รับการเยียวยารักษาให้หาย และศาลต้องคำนึงถึงความยุติธรรมด้วย บุคคลอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ไม่ถึงสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ (มาตรา 76) โดยทั่วไปแล้วจะถือว่าผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีมีความรับผิดชอบเป็นผู้ใหญ่ได้แล้ว แต่อาจไม่จริงเสมอไป เนื่องจากมีกรณีไม่น้อยที่บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี แต่มีความรู้สึกผิดชอบยังไม่เต็มที่ เพราะมันเป็นสมองยังเจริญเติบโตช้า ถ้าศาลจะลงโทษก็อาจไม่เหมาะสม มาตรา 76 นี้จึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจที่จะลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งได้

3) การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนตามหลักสากล

(1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง การคุ้มครองสิทธิของเด็กไว้ว่า จะพิพากษาลงโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิดมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีไม่ได้ แยกตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดที่เป็นเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ และให้พิจารณาคดีให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการพิจารณาคดีกรณีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด ให้เป็นไปโดยคำนึงถึงอายุ และด้วยความประสงค์จะส่งเสริมการแก้ไขความประพฤติของบุคคลนั้น

(2) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก 1989 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ได้แก่ การคุ้มครองความเสมอภาคภายใต้กฎหมายเดียวกัน การคุ้มครองทางการศึกษา การนับถือศาสนา การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับชีวิตร่างกายของเด็ก ก็ได้ให้หลักคุ้มครองไว้ด้วย โดยมุ่งคุ้มครองมิให้เด็กถูกละเมิดสิทธิเหนือชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และสวัสดิภาพ ตลอดจนการฟื้นฟูแก้ไขเด็กผู้ตกเป็นเหยื่อของการถูกละเมิดสิทธิให้กลับคืนสู่สภาพปกติ นอกจากนั้น ยังบัญญัติคุ้มครองเด็กที่ถูกกล่าวหาในการกระทำความผิดทางอาญา ให้ได้รับการปฏิบัติในการดำเนินคดีให้แตกต่างไปจากผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ พร้อมทั้งให้โอกาสในการกลับคืนสู่สังคมเป็นพลเมืองดีของสังคม และมีหลักประกันมิให้เด็ก

ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพของเด็ก อนุสัญญาฯ ได้ให้ความสำคัญคุ้มครองเด็กที่ด้อยโอกาส ขาดไร้ผู้อุปการะเลี้ยงดู เด็กพิการ ให้เท่าเทียมกับเด็กทั่วไปด้วย (บุญจง ขาวสิทธิพงษ์, 2545)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มีสาระสำคัญที่มุ่งคุ้มครองเด็ก 4 ประการ (1) สิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอด (2) สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กจะต้องไม่ถูกละเมิดด้วยความทารุณโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม และเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี จะต้องไม่ถูกละเมิดโทษด้วยการประหารชีวิต หรือด้วยการจำคุกตลอดชีวิต โดยไม่มีโอกาสได้รับการปล่อยตัว เด็กที่ถูกจับกุม คမ်းขัง จะต้องถูกควบคุมตัว หรือขังแยกจากผู้ใหญ่ (3) สิทธิในการพัฒนา ทั้งด้านการพัฒนาทางร่างกาย และสติปัญญาการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ศีลธรรม และทางสังคม ได้รับการบริการสาธารณสุข ได้รับการศึกษาอยู่บนพื้นฐานที่จะต้องให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน (4) สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก 1989 ข้อ 28 การวางหลักประกันเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน (1) จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัว สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี (2) จะไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยพลการ การจับกุมกักขัง หรือจำคุก เด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม (3) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ จะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม และด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ (4) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ มีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือทางอื่นที่เหมาะสมโดยพลัน ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก 1989 ข้อ 37 (อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก , 1989)

(3) กฎอันเป็นมาตรการขั้นต่ำของสหประชาชาติ ว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) เมื่อมีการจับกุมเด็กและเยาวชน จะต้องแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบทันที หากแจ้งให้ทราบทันทีไม่ได้ จะต้องแจ้งให้ทราบภายหลังในระยะเวลาที่รวดเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ หรือคณะบุคคลควรพิจารณาเรื่องปล่อยตัวโดยไม่ชักช้า การติดต่อระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ควรจัดให้อยู่ในลักษณะของการเคารพสถานภาพทางกฎหมายของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กและเยาวชน และหลีกเลี่ยงความเสื่อมเสีย หรือความเสียหายที่จะเกิดแก่เด็กและเยาวชน โดยพิจารณารายละเอียดของคดีให้ถูกต้อง การปล่อยตัว ควรพิจารณาโดยไม่ชักช้าจากผู้พิพากษา หรือจากเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ซึ่งหมายถึงบุคคล สถาบัน คณะกรรมการชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอำนาจปล่อยบุคคลที่ถูกจับกุม ให้จัดหาทางเลือกอื่นทดแทนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในรูปแบบของการพ้นจากการควบคุม และกลับเข้าสู่ชุมชน (กฎอันเป็นมาตรการขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน ข้อ 10, 11) (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) การควบคุมตัวไว้พิจารณาคดี เป็นมาตรการสุดท้ายที่จะใช้ และใช้ในระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หาก

เป็นไปได้ ควรใช้มาตรการอื่นแทนการควบคุมตัวไว้พิจารณาดี เช่น การสอดส่องอย่างใกล้ชิด การดูแลเพิ่มเติม หรือให้อยู่ที่บ้าน สถานศึกษา หรืออยู่กับครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวไว้พิจารณาดีควรมีสติ และได้รับสิ่งที่สหประชาชาติรับรองไว้ในกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษด้วย เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวไว้เพื่อพิจารณาดี ควรถูกแยกออกจากผู้ใหญ่ และควรถูกควบคุมตัวไว้ในสถานที่อื่น หรือไว้ในส่วนที่แยกออกมาจากสถานที่กักขังผู้ใหญ่ ขณะถูกควบคุมตัว เด็กและเยาวชนควรได้รับความเอาใจใส่ ได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นด้านสังคม การศึกษา การงาน จิตใจ ร่างกาย และยารักษาโรค ซึ่งเด็กและเยาวชนอาจต้องการตามสภาพของอายุ เพศ และบุคลิกภาพ (กฎอันเป็นมาตรการขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) ข้อ 12) (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง)

4) มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

(1) ในสหรัฐอเมริกา ตำรวจเป็นผู้มีหน้าที่เบื้องต้นในการดูแลเด็กที่กระทำความผิด มีอำนาจสืบคดีหรือกักขังเด็ก แต่ไม่มีอำนาจระงับคดีได้ ซึ่งปกติจะมีตำรวจที่ได้รับการฝึกให้จับกุมและสอบสวนคดีเด็กโดยเฉพาะ (ชัชญาภา พันธุมจินดา, 2553) เมื่อตำรวจจับกุมเด็กแล้ว 1) สอบถามเด็กแล้วมอบตัวให้ชุมชน 2) ส่งตัวเด็กให้แก่กรมบริการเยาวชน ซึ่งมีอยู่ในทุกมลรัฐและตามเมืองต่าง ๆ หรือส่งให้หน่วยดูแลทางจิต หรือองค์การทางสังคมสงเคราะห์ 3) หากเด็กมีความประพฤติดีเสียหาย อาจนำตัวมาสถานีตำรวจและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเห็นว่าจำเป็นก็นำตัวไปดูแลจนกระทั่งปล่อยตัวไป โดยตำรวจเป็นผู้กำกับดูแล 4) หากกรณีร้ายแรงก็ต้องส่งตัวเด็กไปยังศาลคดีเด็กและเยาวชน เป็นการนำเด็กเข้าสู่ระบบของศาล และ 5) กรณีส่งตัวไปศาลโดยให้มีการควบคุมไว้ที่สถานควบคุม ซึ่งท้องที่บางแห่งที่ไม่มีสถานควบคุม จึงต้องควบคุมไว้ที่เรือนจำ อย่างไรก็ตาม วิธีนี้เป็นวิธีสุดท้ายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (วิชา มหาคุณ, 2541) ตำรวจต้องนำส่งพนักงานคุมประพฤติ เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงในคดีที่เด็กหรือเยาวชนปฏิเสธข้อกล่าวหา สอดส่องความประพฤติ ประกอบการพิจารณาให้เด็กออกจากระบบศาล พิจารณาร่วมกันระหว่างตำรวจและพนักงานอัยการที่จะสั่งไม่ฟ้องคดีสำหรับเด็กที่เห็นว่าไม่ได้กระทำความผิด หรือในคดีที่กระทำความผิดต่อรัฐบัญญัติซึ่งเป็นความผิดเล็กน้อย ก็ใช้วิธีการดักเตือนแล้วปล่อยตัวไป (บุญเพราะ แสงเทียน, 2542) พนักงานคุมประพฤติดีมีทั้งอำนาจและหน้าที่อย่างกว้างขวาง และทำงานตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง หน้าที่โดยทั่วไป จะสอบสวนเด็กและสอบสวนบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็ก ในเรื่องการร้องทุกข์ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของเด็ก ควรมีสติที่จะปฏิเสธในการให้ความร่วมมือในการสอบสวน ในการสอบสวนจะอธิบายให้เข้าใจว่าคำให้การต้องเป็นไปโดยสมัคร (สิริโรจน์ สิทธิชาญบัญชา, 2537)

(2) ประเทศญี่ปุ่น ตำรวจมีอำนาจในการจับกุมเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่อยู่อาศัย ในพื้นที่นั้นปลอดภัยและสงบสุข มีการติดต่อประจำวันระหว่างผู้ที่อาศัยในพื้นที่นั้นกับตำรวจ ระบบนี้ใช้กันในเยอรมันและสิงคโปร์ด้วย กระบวนการสอบสวนเด็กของตำรวจจะถูกดำเนินการตามความเชื่อของการมุ่งพัฒนาเด็ก และครอบคลุมถึงบุคลิกภาพ ความประพฤติ บันทึกภูมิหลังการศึกษา ภูมิหลังครอบครัว เพื่อน หรือผู้ร่วมกระทำความผิด รวมทั้งข้อเท็จจริงสาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำความผิด พนักงานอัยการในญี่ปุ่นมีบทบาทอย่างมากในกระบวนการยุติธรรมและดำรงตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ ใน

กระทรวงยุติธรรม พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาและฟ้องร้องในชั้นศาล เอกชนไม่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาเอง การสอบสวนคดีเด็ก พนักงานอัยการต้องทบทวนและตรวจสอบ พยานหลักฐานที่ตำรวจส่งมาให้อีกครั้งอย่างละเอียด และอำนาจสำคัญอีกประการ คือ พนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ควบคุมตัว หากมีสถานการณ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สิทธิของเด็กและเยาวชนในชั้นสอบสวน (1) สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ และไม่ให้การเป็นพยานแก่ตนเอง (2) การควบคุมแยกจากผู้ใหญ่และเด็กอื่น ๆ จุดประสงค์เพื่อมิให้เกิดการเลียนแบบผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้แล้ว เด็กก็จะไม่ถูกควบคุมตัวไว้ในห้องเดียวกับผู้ถูกกล่าวหาเด็กคนอื่น ๆ ด้วย เพื่อไม่ให้ติดต่อกัน เพื่อพยานหลักฐานหรือรูปคดี (3) ห้ามสื่อมวลชนนำเสนอรูปภาพ ชื่อ อายุ ที่อยู่ หรือข้อมูลอื่นที่อาจนำไปสู่การระบุตัวเด็กได้ วัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข และเข้าสู่สังคมได้โดยไม่ถูกสังคมรังเกียจหรือรื้อฟื้นเรื่องในอดีตมาตอกย้ำเด็ก รวมถึงในชั้นพิจารณาด้วย และกฎหมายยังกำหนดให้นั่งพิจารณากลับ โดยบรรยากาศก็ต้องเป็นไปด้วยความละมุนละม่อมและอบอุ่น (5) สิทธิมีผู้อยู่ด้วยระหว่างสอบสวน ต้องกระทำต่อหน้าผู้ปกครอง ที่อยู่กับเด็กหรือบุคคลอื่นที่เหมาะสม (ชัชฎาภรณ์ธมฺจินดา, 2553)

5) มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทย กรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และกฎหมายอื่นประกอบกัน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีหน้าที่ ดังนี้

(1) การจับกุมเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญา ห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เด็กนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีหมายจับหรือคำสั่งศาล การจับกุมเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 66) ห้ามมิให้ควบคุม คมขัง กักขัง คุมความประพฤติ หรือใช้มาตรการอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นจำเลย เว้นแต่มีหมายหรือคำสั่งศาล หรือเป็นกรณีการควบคุมตัวเท่าที่จำเป็น (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 68) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนนั้นว่าเขาต้องถูกจับ และแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งสิทธิตามกฎหมายให้ทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ แล้วนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับทันที เพื่อให้พนักงานสอบสวนของท้องที่ดังกล่าวส่งตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยเร็ว ถ้าขณะจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ในขณะจับให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งเหตุแห่งการจับให้บุคคลดังกล่าวทราบ และในกรณีความผิดอาญา ซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้จำคุกไม่เกิน 5 ปี เจ้าพนักงานผู้จับจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น ไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนก็ได้ ฯลฯ ก่อนส่งตัวผู้ถูกจับให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับให้เจ้าพนักงานผู้

จับ ทำบันทึกการจับกุม โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ โดยห้ามมิให้ถามค่าให้การผู้ถูกจับ ถ้าขณะทำบันทึกการจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กร ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยในขณะนั้น ต้องกระทำต่อหน้าบุคคลดังกล่าว และจะให้ลงลายมือชื่อเป็นพยานด้วยก็ได้ ถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนในชั้นจับกุม มิให้ศาลรับฟังเป็นพยาน เพื่อพิสูจน์ความผิดของเด็กหรือเยาวชน แต่ศาลอาจนำมาฟังเป็นคุณแก่เด็กหรือเยาวชนได้ (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 69) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

(2) การสอบสวนเด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบถามเด็กหรือเยาวชนในเบื้องต้นเพื่อทราบชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ สัญชาติ ถิ่นที่อยู่ สถานที่เกิดและอาชีพของเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนชื่อตัว ชื่อสกุล และรายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย แล้วแจ้งข้อกล่าวหาให้เด็กหรือเยาวชนรวมทั้งบุคคลดังกล่าวทราบ ฯลฯ (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 70) ในการสอบสวน ผู้ต้องหาสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม พนักงานสอบสวนต้องให้โอกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้ เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความผิดที่จะออกหมายจับผู้ต้องหาได้ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับโดยทันที ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 71) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

ให้พนักงานสอบสวนนำตัวเด็กหรือเยาวชนไปศาล เพื่อตรวจสอบการจับกุมทันทีภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน และกรณีที่มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคล หรือองค์การ ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และบุคคลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายังสามารถปกครองดูแลเด็กหรือเยาวชนนั้นได้ พนักงานสอบสวนอาจมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บุคคลดังกล่าวไปปกครองดูแล และสั่งให้นำตัวเด็กหรือเยาวชนไปศาลภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนภายหลังถูกจับ ให้ศาลตรวจสอบการจับ และการปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ถ้าไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ให้ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไป ถ้าเด็กหรือเยาวชนยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งให้ และศาลอาจมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชนในระหว่างการดำเนินคดี โดยกำหนดให้บุคคลดังกล่าวนำตัวเด็กหรือเยาวชน ไปพบพนักงานสอบสวนหรือพนักงานคุมประพฤติ หรือศาลแล้วแต่กรณี ถ้าการกระทำของเด็กหรือเยาวชนมีลักษณะหรือพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมเด็กหรือเยาวชนไว้ในสถานพินิจหรือในสถานที่อื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่ศาลเห็นสมควร กรณีที่เด็กหรือเยาวชนมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือมีอายุเกิน 20 ปีบริบูรณ์แล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมไว้

ในเรือนจำหรือสถานที่อื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฯลฯ (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 73) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

ในการสอบสวน ให้กระทำในสถานที่ที่เหมาะสมโดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นหรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้น อันมีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ สภาวะของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษาและถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทย ให้จัดหาล่ามให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือจัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นใดให้ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด จะต้องมีการปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชน มีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดแต่ละราย ในการแจ้งข้อหาและการสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน บิดา มารดา ผู้ปกครองบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนดังกล่าวด้วยก็ได้ (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

ในการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนรับดำเนินการสอบสวน และส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุมหรือปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน กรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกเกิน 6 เดือนแต่ไม่เกิน 5 ปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หากไม่สามารถฟ้องเด็กหรือเยาวชนต่อศาลได้ทันภายในกำหนด 30 วัน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกิน 15 วัน แต่ต้องไม่เกิน 2 ครั้ง และกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกเกิน 5 ปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบ 2 ครั้งแล้ว แต่มีเหตุจำเป็น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีก ซึ่งศาลจะอนุญาตตามคำขอได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็น และนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจศาล ในกรณีนี้ ศาลจะอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกิน 15 วัน แต่ต้องไม่เกิน 2 ครั้ง ฯลฯ ในการพิจารณาคำร้องขอผิดฟ้อง ถ้าเด็กหรือเยาวชนยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งให้เพื่อแถลงข้อคัดค้านหรือซักถามพยาน (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 78) ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุด (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 80) (สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ปัญหาทางกฎหมายการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในชั้นพนักงานสอบสวน พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 วรรคสอง ในการสอบสวนผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็ก ทำให้เด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด อาจไม่ได้รับความความเป็นธรรม จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 วรรคสอง ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด จะต้องมีการปรึกษาทนายความ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย ในการถามปากคำเด็กร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตใจของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแต่ละราย สาเหตุที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 75 เนื่องจากในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน อาจมีสาเหตุมาจากความเยาว์วัย รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือถูกหลอกล่อใช้ หรือเพราะได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง หรือเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อาชญากรรมแปรปรวน ขาดความยับยั้งชั่งใจไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ในการสอบสวนจึงควรจัดให้มีผู้สังเกตพฤติกรรมประกอบการสอบสวนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กฎแห่งกรุงปักกิ่ง. (n.d.). กฎอันเป็นมาตรการขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรม
เกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน.
- ชัชญาภา พันธุมจินดา. (2553). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กกระหว่างสอบสวน
ศึกษากรณีเด็กเป็นผู้ต้องหา. ใน *วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์*.
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- โชคชัย ตั้งรักษาสัตย์. (2555). *ปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี
พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553*. หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่น
ที่ 10 : สำนักงานศาลยุติธรรม.
- นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล. (2540). *บทบาทบิดามารดาเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย*.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญจง ขาวสิทธิวงษ์. (2545). กฎหมายกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม.
วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 42(36), 173-174.

- บุญเพราะ แสงเทียน. (2542). *คำอธิบายพระธรรมนูญศาลยุติธรรม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ไพโรจน์ ปัญจประทีป. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะการกระทำผิดในคดีข่มขืนกระทำชำเราของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำกลางคลองเปรมและทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2559). *พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ฉบับที่ 5*. เล่ม 133 ตอนที่ 109 ก หน้า 24 (26 ธันวาคม 2559).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 34*. เล่ม 136 ตอนที่ 34 ก หน้า 18 (20 มีนาคม 2562).
- วิชา มหาคุณ. (2541). *ศาลเยาวชนและครอบครัวตามแนวความคิดสากล*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก. (2561). *ความหมายเด็กและเยาวชน*. เรียกใช้เมื่อ 2 สิงหาคม 2565 จาก: www.tak-ju.ago.go.th.
- สิริโรจน์ สิทธิชาญบัญชา. (2537). *ตำรวจกับการทำงานที่เกี่ยวกับเยาวชนและการบริหารงานยุติธรรมต่อเยาวชน*. ใน *วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์*. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์. (2549). *การศึกษาปัญหาที่เป็นสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน*. ใน *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก. (1989). *The United Nation Convention on the Rights of the Child 1989*.
- อัญชนา จันทรประเสริฐ. (2544). *การคุ้มครองเด็กในการสอบปากคำชั้นสอบสวนคดีอาญา*. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย*

PROBLEMS WITH ENFORCEMENT LAW REGARDING SECURITY BUSINESSES

นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล

Naluthnart Rattanachotvongkul

ธนาฤทธิ์ ชัมภรัตน์

Thanarit Khumparat

ฐปนวัชร สระสม

Tapanawat Srasom

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand.

E-mail: teerachit.p@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษามาตรการควบคุมธุรกิจรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย 2) ศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย และ 3) เพื่อเสนอแนะ เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลการบังคับใช้กฎหมาย ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบจากการบังคับใช้กฎหมายของผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยและบุคคลทั่วไป จากเอกสาร ข่าวสาร บทความ กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) มาตรการควบคุมธุรกิจรักษาความปลอดภัยมีการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด 1 และมาตรา 72 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2559 2) ผลกระทบเชิงบวก เป็นประโยชน์ต่อความปลอดภัยของประชาชน สังคม และผู้ใช้บริการ ความมีมาตรฐาน การบังคับให้จบการศึกษา 3 ขั้วขึ้นไป ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและเชื่อใจได้ ผลกระทบเชิงลบ ด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ด้านการบริหารจัดการ และต่อพนักงาน และ 3) ข้อเสนอแนะ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคอยกำกับดูแลธุรกิจรักษาความปลอดภัย

*Received: 15 August 2023; Revised: 31 August 2023; Accepted: 31 August 2023

รวมทั้งมาตรการในการควบคุมดูแล บังคับใช้กฎหมายกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย และประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ 2) และควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามการบังคับใช้ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจรักษาความปลอดภัย

คำสำคัญ: กฎหมายธุรกิจ, รักษาความปลอดภัย, การใช้บังคับกฎหมาย

Abstract

This article of this study were: 1) Study measures to control security business in Thailand 2) Law enforcement problems according to the Security Business Act and 3) suggestions. It is a qualitative research method based on the study of documents, gather law enforcement information comments concerning the positive and negative impacts of law enforcement on business operators. Security professional and the general public from documents, news, articles, laws and related research and bring the collected data to analyze the content.

The results of the research were as follows: 1) Security business control measures According to the Security Business Act B.E. 2558, it shall come into force after one hundred and twenty days from the date of its publication in the Government Gazette. Except for the provisions in Chapter 1 and Section 72, they shall come into force from the day following the date of their publication in the Government Gazette, effective from March 4, 2016. 2) Positive impact it is beneficial to the safety of people, society and service users. Standardization Compulsory graduation of Mathayom 3 or higher makes people feel safe and trustworthy. Negative effects increased costs Management and to employees and 3) Suggestions Related agencies must supervise the security business. Including measures to supervise Enforce laws against security businesses and coordinating with the establishment and should study and understand the Security Business Act according to the enforcement that may affect the security business.

Keywords: Business, Law security, Law enforcement

บทนำ

ประเทศไทยมีธุรกิจรักษาความปลอดภัยเกิดขึ้นกว่า 30 ปี โดยในอดีตเรียกว่า อาชีพรักษาความปลอดภัย ซึ่งเริ่มต้นเป็นรูปธรรมอย่างไม่เป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2508 เนื่องจากจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งกำลังทหารเข้าร่วมรบในสงครามเวียดนาม ได้มีการจ้างให้มีคนดูแลรักษาความปลอดภัยฐานทัพต่าง ๆ เช่น ที่อุตะเถา โดยได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ว่าต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและมีระเบียบวินัยเป็นอย่างดี ในขณะนั้นยังไม่มีบริษัทรักษาความปลอดภัยของเอกชนเปิดให้บริการ จึงได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งรวบรวมทหารที่ปลดประจำการแล้วให้มาทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยฐานทัพ รู้จักกันในชื่อของ Thai Guard หรือไทยยาม นับได้ว่า Thai Guard เป็นบุคคลกลุ่มแรกๆ ที่เริ่มต้นทำงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเอกชนแห่งประเทศไทย หลังจากนั้นเมื่อเศรษฐกิจมีความรุ่งเรือง ทำให้ความต้องการบุคลากรด้านการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้น Thai Guard ซึ่งมีจำนวนอยู่จำกัดไม่สามารถรองรับความต้องการของธุรกิจที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วได้ ประกอบกับมีผู้เห็นว่างานรักษาความปลอดภัยสามารถที่จะทำเป็นอาชีพได้ จึงมีการจัดตั้งบริษัทรักษาความปลอดภัยของเอกชนเกิดขึ้น (แสงวัน โรจนธรรม, 2549) โดยมีลักษณะรูปแบบของหน้าที่ธุรกิจรักษาความปลอดภัย 4 ประการ คือ 1) หน้าที่ในการเฝ้ายามและป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผิดปกติ เช่น การลักขโมยในสำนักงานบ้าน สถานบันเทิง สถานที่จะจอดรถ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 2) หน้าที่ในการเฝ้ายามและป้องกันการเกิดขึ้นของอุบัติเหตุ เช่น การได้รับบาดเจ็บทางร่างกายในสถานที่ที่มีความแออัดคับคั่งของบุคคลหรือยานพาหนะ และในสถานที่ที่อาจเกิดอันตรายต่าง ๆ 3) หน้าที่ในการเฝ้ายามและป้องกันการลักทรัพย์ เงินสด ทองคำ และงานศิลป์อื่น ๆ ในระหว่างการเดินทาง และ 4) หน้าที่ในการคุ้มครองบุคคลเพื่อป้องกันอันตรายจากการบาดเจ็บของร่างกาย ทั้งนี้ การรักษาความปลอดภัยได้มีการพัฒนาจากในอดีตอย่างต่อเนื่อง อันอาจจะเกิดเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพลักษณะทางสังคม สถานการณ์ด้านความปลอดภัยที่เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องจากสถิติอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2558 พบว่า มีคดีอาญาประทุร้ายต่อทรัพย์สินและตัวบุคคลเพิ่มขึ้นสูงกว่า 70,000 คดี หรือการคุกคามจากการก่อการร้าย ทำให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ หวั่นวิตกว่าจะกลายเป็นเป้าโจมตี ทำให้ธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยเพิ่มจำนวนมากขึ้น และนอกจากนั้น ยังขยายความครอบคลุมของการบริการมากขึ้น อาทิ บริการรักษาความปลอดภัย การสืบสวน บริการอารักขาบุคคลสำคัญ บริการวางระบบและติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย ระบบควบคุมการผ่านเข้าออก ระบบสัญญาณเตือนภัย เป็นต้น จากความเป็นมาของสถิติการเติบโตของธุรกิจรักษาความปลอดภัยและปัญหาที่พบในอดีต ที่ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่นำมา

บังคับใช้สำหรับธุรกิจดังกล่าว ทำให้มีการออกกฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย และประกาศใช้ “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” เป็นกฎหมายใหม่ที่มีเป้าหมายบังคับใช้เพื่อการควบคุมมาตรฐานของธุรกิจ “รักษาความปลอดภัย” ให้ได้มาตรฐานตามสากล โดยมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2558 ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น 120 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั่นคือ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2559 เป็นต้นมา (กฎกระทรวงการอนุญาตธุรกิจรักษาความปลอดภัย, 2560) พล.ต.ท.โสภณ พิสุทธิวงษ์ กล่าวถึงกฎหมายฉบับนี้ไว้ว่า “กฎหมายฉบับนี้มีประโยชน์อย่างแท้จริงกับประชาชน เพราะมีความเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของประชาชน และเป็นการยกระดับมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยด้วย อีกทั้งก่อนหน้านี้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก็มีให้เห็น รวมไปถึงคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาประกอบอาชีพนี้ค่อนข้างมาก ถึงแม้ว่าไม่เคยเก็บสถิติไว้ แต่หลังจากนี้จะเก็บสถิติจากบริษัทที่ประกอบธุรกิจจัดหาพนักงานรักษาความปลอดภัย ซึ่งตอนนี้มีอยู่ประมาณ 3,000 – 4,000 บริษัท มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประมาณ 400,000 คนทั่วประเทศ แต่หลังจากนี้จะมีตัวเลขการเกิดอาชญากรรมที่รวบรวมไว้ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา” (เกรียง พลรัฐนาสิทธิ, 2564)

พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มีเนื้อหาทั้งสิ้น 76 มาตรา มีสาระสำคัญของ พรบ. เช่น 1) ให้มีคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย โดยให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ 2) ผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยต้องเป็นบริษัท และได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยจากนายทะเบียนตามมาตรา 16 3) บริษัทรักษาความปลอดภัยต้องใช้คำนำหน้าชื่อว่า “บริษัทรักษาความปลอดภัย” และให้ต่อท้ายด้วยคำว่า “จำกัด” หรือ “จำกัด (มหาชน)” แล้วแต่กรณีตามมาตรา 20 4) การให้บริการรักษาความปลอดภัยต้องทำสัญญาเป็นหนังสือระหว่างบริษัทรักษาความปลอดภัยและผู้ว่าจ้าง โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ 8 ข้อตามกำหนดในมาตรา 25 5) ให้บริษัทรักษาความปลอดภัยจัดทำบัญชีรายชื่อพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามมาตรา 30 6) พนักงานรักษาความปลอดภัยที่ประสงค์เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตามกำหนดไว้ในมาตรา 33 และ 7) คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ ได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองตามวรรคสอง นับจากการใช้บังคับกฎหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ดังกล่าว พบว่า

มีข้อกำหนดในกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อพนักงานรักษาความปลอดภัยจำนวนมาก เพราะเหตุแห่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของพนักงานรักษาความปลอดภัยและมีปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว หัวหน้า คสช. จึงใช้อำนาจตาม มาตรา 44 ยกเลิกการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าว และวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 67/2559 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย โดยให้ยกเลิกความใน (3) ของ ก. ของมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจ รักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนคือ “(3) สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามาศดับที่ใช้อยู่ในขณะที่ยสำเร็จการศึกษา” “มาตรา 73 ผู้ใดประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง ภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจากนายทะเบียน” “มาตรา 74 ผู้ใดเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยในสังกัดของผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง ภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบอาชีพต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจากนายทะเบียน ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา 34 ก. (3) และมาตรา 34 ข. (3) มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว” (สุทธิมาตร จันทรแดง, 2559)

วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2560 นายกรัฐมนตรี ออกกฎกระทรวง จำนวน 4 ฉบับ ที่เกี่ยวข้อง คือ 1) กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2560 2) กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต พ.ศ. 2560 3) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต พ.ศ. 2560 และ 4) กฎกระทรวงการรับรองสถานฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2560 เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 มีการประกาศกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและการประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย 7 ฉบับ ในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2560 ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่บริษัทรักษาความปลอดภัยต้องปฏิบัติ 2) กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ 3) กำหนดเครื่องหมายของพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต 4) กำหนดแบบบัญชีรายชื่อและวิธีการยื่นบัญชี 5) แบบบัตรประจำตัวพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตของบริษัทรักษาความปลอดภัย 6) กำหนดแบบและวิธีการรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทรักษาความปลอดภัย และ 7) กำหนดเครื่องแบบของพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต จากความ

เป็นมาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและการประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย จนกระทั่งนำมาสู่การออกมาตรการทางกฎหมายเฉพาะธุรกิจและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายใหม่ พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 กฎกระทรวง 4 ฉบับ ใน พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 7 ฉบับในเดือนกันยายน 2560 ดังกล่าว (ศรัญญา มาลัย, 2558) ทั้งนี้ เพื่อติดตามการใช้บังคับกฎหมายใหม่ พ.ร.บ. ธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ที่มีการแก้ไข กฎกระทรวง และประกาศกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การใช้บังคับกฎหมายใหม่อาจจะยังคงทำให้ประสบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อภาคธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพด้านรักษาความปลอดภัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นและผลกระทบของการบังคับใช้กฎหมาย “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” กฎกระทรวง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อจะนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำข้อเสนอการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว อันจะนำไปสู่การพัฒนาข้อกฎหมายใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทของธุรกิจและสังคมไทย รวมทั้งเพื่อการพัฒนาธุรกิจและการประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษามาตรการควบคุมธุรกิจรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย
2. ศึกษาปัญหาการใช้บังคับกฎหมาย ตาม พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย
3. ข้อเสนอแนะการใช้บังคับกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Analysis) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ด้วบทกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาล รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รวมถึงเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บังคับกฎหมายของผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ที่ต้องถูกบังคับใช้กฎหมาย ทั้งผู้ประกอบการธุรกิจและผู้ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยตามกรอบของกฎหมาย พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 กฎกระทรวง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 7 ฉบับตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 19 กันยายน 2560 โดยผู้วิจัยเลือกมาศึกษา 2 ฉบับ คือ ระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัยว่าด้วยกำหนดมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่บริษัทรักษาความปลอดภัยต้องปฏิบัติ พ.ศ.

2560 และระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัยว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ พ.ศ. 2560

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบังคับใช้กฎหมาย “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” และผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ประกอบการธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย และประชาชนทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรการควบคุมธุรกิจรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย มีการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มีเนื้อหาทั้งสิ้น 76 มาตรา ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด 1 และมาตรา 72 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มี.ค. 2559

2. การใช้บังคับกฎหมาย พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ส่งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

2.1 ผลกระทบเชิงบวกตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ถูกบังคับใช้กฎหมาย ตาม “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” ผลกระทบเชิงบวกอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยจะเป็นในด้านความมีมาตรฐานของธุรกิจรักษาความปลอดภัย

2.2 ผลกระทบเชิงลบตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ถูกบังคับใช้กฎหมาย ตาม “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” ผลกระทบเชิงลบอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัย พนักงานรักษาความปลอดภัย ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการบังคับใช้ “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558”

3. ข้อเสนอแนะการใช้บังคับกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรักษาความปลอดภัยนี้ เข้ามามีบทบาทและคอยกำกับดูแลธุรกิจรักษาความปลอดภัย สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพิจารณาถึงผลกระทบ รวมทั้งมาตรการใน

การควบคุมดูแล และบังคับใช้กฎหมายกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย และประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการในธุรกิจนี้ ผลกระทบเชิงลบด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการธุรกิจรักษาความปลอดภัย และพนักงานรักษาความปลอดภัย ซึ่งในประเด็นนี้อาจจะมีการหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างรัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจน้อยที่สุด โดยเฉพาะในระยะแรกของการประกาศใช้กฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีการปรับตัว และเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดในอนาคต สถานประกอบการหรือบริษัทธุรกิจรักษาความปลอดภัย ควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามการบังคับใช้กฎหมาย ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจรักษาความปลอดภัย

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการบังคับใช้กฎหมาย “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” และผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ประกอบการธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย และประชาชนทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย ตาม “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มีเนื้อหาทั้งสิ้น 76 มาตรา ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด 1 (คณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย) และมาตรา 72 (ในวาระเริ่มแรก ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มี.ค. 2559 มีสาระสำคัญของพระราชบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ที่ต้องการจะประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย ดังนี้ 1) ให้มีคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย และผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนหกคน ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการ

รักษาความปลอดภัยไม่น้อยกว่าสองในสาม ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจตรีขึ้นไปในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจนครบาลแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ 2) ผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยต้องเป็นบริษัท และได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยจากนายทะเบียน (มาตรา 16) 3) บริษัทรักษาความปลอดภัยต้องใช้คำนำหน้าชื่อว่า “บริษัทรักษาความปลอดภัย” และคำว่า “จำกัด” หรือ “จำกัด (มหาชน)” ต่อท้าย แล้วแต่กรณี (มาตรา 20) 4) การให้บริการรักษาความปลอดภัยต้องทำสัญญาเป็นหนังสือระหว่างบริษัทรักษาความปลอดภัยและผู้ว่าจ้าง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ 8 ข้อ (มาตรา 25) 5) ให้บริษัทรักษาความปลอดภัยจัดทำบัญชีรายชื่อพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย (มาตรา 30) 6) ผู้ใดประสงค์จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตจากนายทะเบียน (มาตรา 33) 7) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ ได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองตามวรรคสอง ลักษณะต้องห้าม คือ เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก สำหรับความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับเพศตามกฎหมายอาญา ความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต และมีใช้ความผิดเกี่ยวกับเพศตามกฎหมายอาญา เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตมาแล้ว ยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต (มาตรา 34) 8) บริษัทรักษาความปลอดภัยจะกำหนดรูปแบบของพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตให้เหมือนหรือคล้ายคลึงกับรูปแบบของทหาร ตำรวจ หรือรูปแบบของเจ้าพนักงาน ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามที่นายทะเบียนกลาง ประกาศกำหนดมิได้ (มาตรา 40) 9) ผู้ใดทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 63) (กฎกระทรวงการอนุญาตธุรกิจรักษาความปลอดภัย, 2560)

2. ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบในการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558

2.1 ผลกระทบเชิงบวกตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ถูกบังคับใช้กฎหมาย ตาม “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ.2558” ผลกระทบเชิงบวกอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย จะเป็นในด้านความมีมาตรฐานของธุรกิจรักษาความปลอดภัย เช่น 1) ประโยชน์ต่อความปลอดภัยของประชาชน สังคม และผู้ใช้บริการรักษาความปลอดภัย อันเนื่องจากธุรกิจการให้บริการรักษาความปลอดภัย มีการกำหนดมาตรฐานของธุรกิจและมาตรฐานของพนักงานรักษาความปลอดภัย อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการและช่วยเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยของสังคม 2) การเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบใหม่ทำให้ดูเป็นระเบียบ มองเห็นถึงความมีมาตรฐาน ความน่าไว้วางใจ 3) การบังคับให้ พนักงานรักษาความปลอดภัยจบการศึกษามัธยมศึกษา ม.3 ขึ้นไป ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและเชื่อใจได้ อันเนื่องจาก พนักงานรักษาความปลอดภัยมีความรู้ ทำให้ผู้ใช้บริการและประชาชนทั่วไปไว้วางใจมากขึ้น (กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต, 2560)

2.2 ผลกระทบเชิงลบตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ถูกบังคับใช้กฎหมาย ตาม “พ.ร.บ.ธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ.2558” ผลกระทบเชิงลบอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามความคิดเห็นของประชาชน บุคคลทั่วไป และผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัย พนักงานรักษาความปลอดภัย ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการบังคับใช้ “พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558” มี ดังนี้

1. ผลกระทบด้านต้นทุนในการบริหารจัดการที่เพิ่มขึ้น เช่น 1) ค่าธรรมเนียมที่กำหนดในการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้น 2) ค่าธรรมเนียมที่กำหนดในการขอใบอนุญาตของพนักงานรักษาความปลอดภัย 3) ค่าธรรมเนียมในการต่ออายุใบอนุญาตของผู้ประกอบการที่กำหนดให้ชำระเท่ากับค่าธรรมเนียมของใบอนุญาตแต่ละฉบับ 4) ค่าธรรมเนียมในการต่ออายุใบอนุญาตของพนักงานรักษาความปลอดภัย ที่กำหนดให้ชำระเท่ากับค่าธรรมเนียมของใบอนุญาตแต่ละฉบับ 5) การฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรอง ตามมาตรา 34 ก (4) 6) การที่พนักงานรักษาความปลอดภัยต้องเข้ารับการอบรมตามสถานที่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดส่งผลถึงภาระต้นทุนสูงขึ้น 7) กฎหมายกำหนดให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จะได้รับใบอนุญาตภายใน 60 วันที่ยังใช้เวลาในการรอนาน จะมีผลกระทบต่อต้นทุนในการบริหารจัดการธุรกิจสูงขึ้น 8) การกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละปี และจัดทำรายชื่อ พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตในกรณี

ที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อยื่นต่อนายทะเบียนในแต่ละครั้ง จะส่งผลกระทบให้ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนในการบริหารจัดการธุรกิจสูงขึ้น 9) การปฏิบัติตามมาตรา 31 ให้บริษัทรักษาความปลอดภัยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทในรอบปีที่ผ่านมายื่นต่อนายทะเบียนภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป ส่งผลต่อต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายด้านการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย, 2558)

2. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการธุรกิจ เช่น 1) พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย ทำให้ผู้ประกอบการมีภาระงานในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น เนื่องจากจะต้องดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยเฉพาะในระยะแรกของการประกาศใช้กฎหมาย 2) พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย ทำให้ผู้ประกอบการต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในด้านปริมาณงาน จำนวนพนักงาน คุณภาพของงาน เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 3) พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย ทำให้สถานประกอบการต้องทบทวนถึงการบริหารจัดการให้ด้านต่าง ๆ 4) การปฏิบัติตามมาตรา 31 ให้บริษัทรักษาความปลอดภัยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทในรอบปีที่ผ่านมายื่นต่อนายทะเบียนภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป ส่งผลกระทบต่อภาระและปริมาณงานด้านการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น 5) อาจเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน อันเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จะได้รับใบอนุญาตภายใน 60 วัน (กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต, 2560)

3. ผลกระทบต่อพนักงานรักษาความปลอดภัย เช่น 1) อาจจะต้องหางานใหม่ อันเนื่องจากกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จะได้รับใบอนุญาตภายใน 60 วัน ซึ่งผู้ที่จะเป็น พนักงานรักษาความปลอดภัยอาจจะไม่รอทำให้ต้องเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นก่อน 2) วุฒิการศึกษาที่ไม่จบ ม.3 อาจจะต้องสูญเสียงานและส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว 3) การเปลี่ยนแปลงเรื่องรูปแบบใหม่ที่ พนักงานรักษาความปลอดภัยจะต้องออกค่าใช้จ่ายเอง 4) ความเข้มงวดในการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย เพราะจะต้องไปสอบเพื่อให้ได้รับใบอนุญาตและมีหนังสือรับรองการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานรักษาความปลอดภัยตามกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านเวลา ค่าใช้จ่าย การเข้ารับการอบรม และการสอบเพื่อให้ได้รับใบอนุญาต (กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต, 2560)

ความคิดเห็นที่ว่า พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการธุรกิจ ทั้งในแง่ที่ทำให้ผู้ประกอบการมีภาระงานในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น อันเนื่องจากจะต้อง

ดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยเฉพาะในระยะแรกของการประกาศใช้กฎหมาย ผู้ประกอบการต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในด้านปริมาณงาน จำนวนพนักงาน คุณภาพของงาน เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด สถานประกอบการต้องทบทวนถึงการบริหารจัดการให้ต่าง ๆ การปฏิบัติตามมาตรา 31 ให้บริษัทรักษาความปลอดภัยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทในรอบปีที่ผ่านมายื่นต่อนายทะเบียนภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป ส่งผลต่อภาระและปริมาณงานด้านการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และอาจเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน อันเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย จะได้รับใบอนุญาตภายใน 60 วัน ซึ่งสถานประกอบการต้องมีการกำกับ ดูแลกิจการของตนเองในด้านต่าง ๆ อาทิ คุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาการทำงานของพนักงาน ฯลฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิตี มโนเจริญ และกฤษ จรินทร์ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าบางปะกง” ที่พบผลการวิจัยว่า การดำเนินการที่เป็นปัจจัยของความสำเร็จจะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีผลกระทบด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามข้อกำหนดของกฎหมาย โดยเฉพาะสถานประกอบการส่วนใหญ่ล้วนจะพบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายจำนวนมากอยู่แล้ว (ชนิตี มโนเจริญ และกฤษ จรินทร์, 2553) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของพงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ และคณะ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานอาชีพรักษาความปลอดภัย” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการประกอบธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยของประเทศไทยด้านค่าใช้จ่ายที่สถานประกอบการมีปัญหามาเนื่องจาก 1) ปัญหาจากการประกอบการที่ถูกเสนอราคาต่ำและการตัดราคากันเอง 2) ปัญหาคนสมัครเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยน้อย ต้องมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดหาพนักงานใหม่บ่อยครั้ง 3) ปัญหาการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจ 4) ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามสัญญาว่าจ้างหรือข้อตกลง 5) ปัญหาที่เกิดจากการกำกับดูแลควบคุมไม่เหมาะสม 6) ปัญหาที่เกิดการทำสัญญาไม่เหมาะสม 7) ปัญหาด้านคุณสมบัติที่เหมาะสมของพนักงาน 8) ปัญหาการเป็นที่ยอมรับจากผู้ให้บริการหรือสังคม 9) ปัญหาด้านสุขภาพของพนักงานรักษาความปลอดภัย และ 10) รายได้ค่าตอบแทน/ค่าจ้าง/เงินเดือน เป็นต้น (พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ และคณะ, 2552)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย สรุปได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายธุรกิจรักษาความปลอดภัย มีเนื้อหาทั้งสิ้น 76 มาตรา ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด

หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย ผู้ประกอบธุรกิจต้องเป็นบริษัท และได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจากนายทะเบียน (มาตรา 16) การให้บริการต้องทำสัญญาเป็นหนังสือระหว่างบริษัทและผู้ว่าจ้าง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ 8 ข้อ (มาตรา 25) พนักงานต้องได้รับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยจากนายทะเบียน (มาตรา 33) 2) ผลกระทบเชิงบวก เป็นประโยชน์ต่อความปลอดภัยของประชาชน สังคม และผู้ใช้บริการ ความมีมาตรฐาน การบังคับให้จบการศึกษาวุฒิ ม.3 ขึ้นไป ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและเชื่อใจได้ และผลกระทบเชิงลบ ด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ด้านการบริหารจัดการ และต่อพนักงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรักษาความปลอดภัยนี้ เข้ามามีบทบาทและคอยกำกับดูแลธุรกิจรักษาความปลอดภัย สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพิจารณาถึงผลกระทบรวมทั้งมาตรการในการควบคุมดูแล และบังคับใช้กฎหมายกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย และประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการในธุรกิจนี้ ผลกระทบเชิงลบด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการธุรกิจรักษาความปลอดภัย และพนักงานรักษาความปลอดภัย ซึ่งในประเด็นนี้อาจจะมีการหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างรัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจน้อยที่สุด โดยเฉพาะในระยะแรกของการประกาศใช้กฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีการปรับตัวและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดในอนาคตสถานประกอบการหรือบริษัทธุรกิจรักษาความปลอดภัยควรมีการศึกษา และทำความเข้าใจพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามการบังคับใช้กฎหมายที่อาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจรักษาความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ในกลุ่มอื่น ๆ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ต้องทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องว่ามีความเหมือนหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร ศึกษาวิจัยในรูปแบบที่แตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการศึกษามีความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร และควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ของธุรกิจที่มีผลกระทบจากกฎหมายนี้ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการดำเนินการธุรกิจรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการอนุญาตธุรกิจรักษาความปลอดภัย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 45 ก.
- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 45 ก หน้า 20 (21 เมษายน 2560).
- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยและการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 45 ก หน้า 28 (21 เมษายน 2560).
- เกรียง พลรัฐธนาสิทธิ์. (2564). การเมืองกับนโยบายธุรกิจรักษาความปลอดภัย. *วารสาร มจร.สังคมปริทรรศน์*, 10(2), 373-386.
- ขันติ มโนเจริญ และกฤษ จรินโท. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าบางปะกง. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์การพัฒนาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ และคณะ. (2552). การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานอาชีพรักษาความปลอดภัย. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย. (2558). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 ตอนที่ 104ก หน้า 24.
- ศรัญญา มาลัย. (2558). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558. ใน *วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุทธิมาตร จันทรแดง. (2559). แนะนำกฎหมายใหม่และกฎหมายที่น่าสนใจใน "พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558". *วารสารจุลนิติ*, 13(2). 77-92.
- แสงวัน โรจนธรรม. (2549). *ผู้หญิงกับการทำงานเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐาน
การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดหนองคาย*

A NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING THE EFFECTIVENESS OF WORK
PERFORMANCE STANDARDS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN NONG KHAI PROVINCE

พีระพงศ์ พิมขร

Pirapong Pimson

ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ

Tanongsak Koomkhainam

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kean University, Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: piraponpi@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) หาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาคู่มือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 226 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบ่งชั้น การเก็บข้อมูลมี 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิง ปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.983 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดเรียงอันดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหา แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึง ประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ลำดับความสำคัญของความ

*Received: 22 February 2023; Revised: 24 August 2023; Accepted: 24 August 2023

ต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับ 1 คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (PNIModified = 0.505) ลำดับ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (PNIModified = 0.500) และลำดับ 3 คือ ด้านบุคลากร (PNIModified = 0.473)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาประสิทธิภาพ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current and desirable conditions of the study of needs and to develop effectiveness in accordance with the Child Development Center's operating standards; Child Development Center This research was a descriptive research with a sample group being the director of the Education Division. Academics study teachers who took care of 226 children, which were randomly divided into classes. Data collection consisted of 2 phases. Phase 1 was quantitative data collection using questionnaires with a questionnaire reliability of 0.983. Data were analyzed with statistical values of frequency, percentage, mean, standard deviation and prioritization of essential needs. Phase 2 qualitative data collection. By analyzing the data from interviews with experts to find ways to improve effectiveness according to the standards of child development centers.

The results showed that the current and desirable state of needs education is necessary to improve effectiveness in accordance with the standards of implementation of child development centers. Overall, it was found that Average current condition level at the moderate level ($X = 3.33$), while the mean level of the desirable condition was at the highest level ($X = 4.93$). From the results of the data analysis, it was found that the mean level of the present condition was lower than the level of the desirable condition on each side. All sides The need is necessary to develop effectiveness in accordance with the operating standards of child development centers. It was found that the priorities of the necessary needs are as follows: No. 1 is academic and curriculum activities (PNIModified = 0.505), No. 2 is Child Development Center Management (PNIModified = 0.500), and No. 3 is Child Development Center (PNIModified = 0.500) Personnel (PNIModified = 0.473)

Keyword: Needs Assessment, Developing the Effectiveness, Child Development Center

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษามาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาปฐมวัย อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพคนตลอดชีวิต เพราะการศึกษาจะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายประการ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง ได้กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กต้องได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมด้วยภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยกัน ในขณะที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายในข้อ 3.3 ได้ระบุว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานได้ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยและสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กเล็ก (0-2 ปี) ให้ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยมีการปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก และการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการเตรียมความพร้อมพ่อแม่และการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ตามวัย และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บัญญัติไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3 - 5 ขวบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคสอง กำหนดว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้เข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” แม้ว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากแต่ต้องสนองต่อนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความ

แตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่าที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีประสิทธิผลตามควรที่จะเป็น มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ทำการศึกษาถึงประสิทธิผลในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้อีกหลาย ราย เช่น เต็มศิริ สองเมือง ได้ศึกษาสภาพปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งมีปัญหาในการบริหารจัดการ ปัญหาด้านบุคลากร (เต็มศิริ สองเมืองและคณะ, 2563) และด้านอาคาร วัชรินทร์ เสมามอย ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับสำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม (วัชรินทร์ เสมามอย, 2559) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ทาริกา ไทยธานี ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับสำคัญ ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ทาริกา ไทยธานี และ พรเทพ รุ่งแผน, 2560) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพ็ญโสภา เทพปิ่น ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พบว่า มีปัญหาเรียงตามลำดับที่สำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ, 2558) จะเห็นว่า เท่าที่ผ่านมาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควรจะเป็น สมควรทำการศึกษาวิจัยให้เห็นปัญหาและแนวทางการพัฒนาให้เกิดผลดีมีประสิทธิผลตามที่คาดหวังต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ที่มุ่งการจัดการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น ให้เจริญเติบโต และเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จังหวัดหนองคายแบ่งการปกครอง แบ่งออกเป็น 9 อำเภอ 62 ตำบล มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งแยกออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 48 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 124 แห่ง (สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2564) ในปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายนั้น ยังไม่เป็นไปตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

เนื่องจากบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละที่ มีปัญหาที่แตกต่างกัน บางที่มีปัญหาด้านงบประมาณ บางที่มีปัญหาด้านบุคลากร บางที่มีปัญหาด้านการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งก็มีข้อแตกต่างกันออกไป

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการในสังกัดกองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ให้มีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดหนองคาย โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย จำนวน 124 ศูนย์ ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการกองการศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทน นักวิชาการศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทน ครูผู้ดูแลเด็ก รวมจำนวนทั้งหมด 570 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 226 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2 ขั้นตอน โดยการสุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามอำเภอและสุ่มผู้ให้ข้อมูลตามสถานภาพ

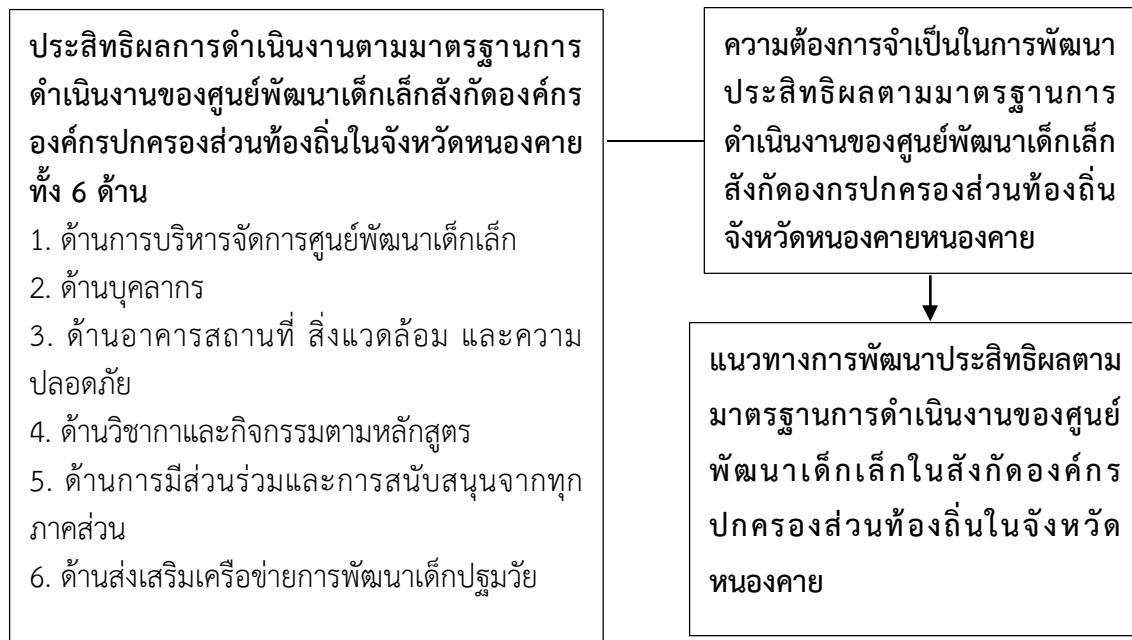
1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือขอบเขตของประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษาสังกัดเทศบาลและสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กที่วิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 7 คน

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดงานวิจัยในครั้งนี้

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.5.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสหวิทยาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงกองการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 66 แห่ง ในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกองการศึกษา พร้อมทั้งแบบสอบถามส่งถึงผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และขอให้กองการศึกษาส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน โดยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.5.2 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามวัน เวลา สถานที่ที่นัดหมาย ซึ่งผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบการจดบันทึก และได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียงและการบันทึกภาพจากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าที่รวบรวมได้มีความถูกต้อง ผู้วิจัยได้สรุปและทวนคำถามคำตอบก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละคน ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจสอบเอกสาร และการถอดบทสัมภาษณ์จากการบันทึกเสียง พร้อมรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการสัมภาษณ์ในแต่ละคน

1.6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยการบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล (PNI) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคายในภาพรวม

รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับสภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.30	0.34	ปานกลาง	4.95	0.12	มากที่สุด	0.500	
2. ด้านบุคลากร	3.34	0.27	ปานกลาง	4.90	0.20	มากที่สุด	0.473	3
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.35	0.28	ปานกลาง	4.90	0.20	มากที่สุด	0.460	6
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.29	0.29	ปานกลาง	4.95	0.10	มากที่สุด	0.505	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.34	0.30	ปานกลาง	4.90	0.15	มากที่สุด	0.466	4
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.37	0.32	ปานกลาง	4.94	0.15	มากที่สุด	0.465	5
รวม	3.34	0.30	ปานกลาง	4.93	0.15	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวม โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน ผลการ

จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ภาพรวมพบว่า ค่า PNIModified อยู่ระหว่าง 0.460 ถึง 0.505 ด้านความต้องการพบว่า มีค่า PNIModified สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าลำดับที่ 2 คือ ด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ ด้านบุคลากรลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน ลำดับที่ 5 คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 6 คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2. แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 ท่าน ในแต่ละด้านที่มีความต้องการในการพัฒนาที่สำคัญ 2 ด้าน ซึ่งมีอยู่ 8 ประเด็น ซึ่งสามารถสรุป แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

2.1 ในการพัฒนาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีแนวทางในการพัฒนา ดังหัวข้อ ต่อไปนี้

2.1.1 แนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ นั้น ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในด้านการจัดทำแผนประสบการณ์เรียนรู้จาก แหล่งอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อที่จะได้ให้ครูนำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อที่จะได้รับพัฒนาอย่าง ถูกวิธีต่อไป

2.1.2 การส่งเสริมงานในฝ่ายวิชาการให้สามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ของของศูนย์พัฒนาเด็ก ต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงาน วิชาการ ซึ่งจะทำให้การวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการแก้ไข ปัญหาต่างในด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 คณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ที่จะ ทำการนิเทศต้องเป็นผู้ที่เข้าใจถึงการจัดการศึกษา และสามารถให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ให้กับครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4 แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการส่งบุคลากรให้เข้ารับการ ฝึกอบรมด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา หรือมีการจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา โดยมีการเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาให้ความรู้ในงานด้านหลักสูตร จึงจะทำให้ครู สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาทำหลักสูตรของสถานศึกษาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2.1.5 การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้สามารถจัดหาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ควรจะส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีให้กับครูผู้ดูแลเด็ก เพราะในปัจจุบันการใช้ สื่อนวัตกรรมของครูยังมีน้อย และต้องมีการพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้จากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ เพื่อที่จะทำให้ครูมีการ พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยี แล้วนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลกับเด็กนักเรียนมากที่สุด

2.2 ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการพัฒนาดังหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินงานด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้มีบุคลากรปฏิบัติด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉพาะ และควรมีการให้รายงานผลการดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

2.2.2 แนวทางในการพัฒนาบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้เจ้าหน้าที่การเงินของหน่วยงาน ต้นสังกัดช่วยกำกับดูแลด้านการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับครูผู้ดูแลเด็กด้วย

2.2.3 การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น การดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการเชิญคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่เสมอ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการทำงานร่วมกันในระดับเครือข่ายมากยิ่งขึ้น และปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อม ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน และมีการสนับสนุนทั้งด้านสื่อการเรียนการสอนและงบประมาณจากหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐนิชา พลศรี ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม (ณัฐนิชา พลศรี, 2564) กล่าวว่า หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้จัดอบรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ โดยมีการจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาเด็กและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ ส่งเสริมเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งตามบริบทแต่ละท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น กิจกรรมวันสำคัญประเพณีต่าง ๆ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ชุมชนและทุกภาคส่วน ให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยให้เด็กเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่

จริง ในแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและการบริหารจัดการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ภายใต้การบริหารจัดการของผู้บริหารและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งสี่ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และสามารถบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับวิมลวรรณ ศิริ ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (วิมลวรรณ ศิริ, 2561) โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ด้านที่มีค่า PNI Modified สูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ด้านวิชาการกิจกรรมและหลักสูตร เหตุเป็นเช่นนี้ เพราะในปัจจุบันยังพบปัญหาในด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นงานในด้านหลักสูตรของสถานศึกษา การทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รวมถึงการใช้และผลิตสื่อการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับธนกฤต หัตถิรัตน์ ได้ศึกษาการรูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ธนกฤต หัตถิรัตน์, 2564) พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาของศูนย์ด้านที่มีการปัญหาสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เนื่องมาจากบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผน การจัดทำหลักสูตร รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับครูผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอ ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน การจัดมุมประสบการณ์ไม่ครอบคลุมกิจกรรมของเด็กตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนที่จะพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ปัญหาด้านการนิเทศภายในด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ขาดกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดคุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของเด็ก จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก เช่น ให้เด็กเรียนโดยท่องจำเพียง

อย่างเดียว ไม่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดตั้งแต่เล็ก การเร่งสอน อ่าน เขียน คิดเลข และปัญหาเกี่ยวกับ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บางท่านไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรและยังขาดการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร การรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสามขวบมาเรียนร่วมกับเด็กสามขวบ ทำให้ไม่ สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ไม่ได้เท่าที่ควร

4. ด้านที่มีค่า PNI Modified ต่ำสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ซึ่งในปัจจุบันงานด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ค่อยพบปัญหา เพราะว่าการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างอาคาร หลังใหม่ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดทั่วประเทศ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อมทางด้าน อาคารสถานที่ และมีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนเรียนรู้ สอดคล้องกับอุไรวรรณ ศรีสุข ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (อุไรวรรณ ศรีสุข, 2561) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพและ สภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงาม สามารถดึงดูดใจเด็กให้มาเรียน และมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ ไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนและ อาคารประกอบ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เพียงพอเหมาะสม สวยงามในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ จะดึงดูดใจให้ผู้ปกครองอยากส่งบุตรหลานให้มาเข้าเรียน มีการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็ก และจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.93) จากผลการ วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุก ด้าน

ผลการจัดลำดับความสำคัญของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพตาม มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ภาพรวมพบว่า ค่า PNIModified อยู่ระหว่าง 0.460 ถึง 0.505 ด้านความต้องการที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ลำดับที่ 5 คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 6 คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

แนวทางในการการพัฒนาประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาครูผู้สอน ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในด้านการจัดทำแผนประสบการณ์เรียนรู้จากแหล่งอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อที่จะได้ให้ครูนำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อที่จะได้รับพัฒนาอย่างถูกวิธีต่อไป และการส่งเสริมงานในฝ่ายวิชาการให้สามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของของศูนย์พัฒนาเด็ก ต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงานวิชาการ ซึ่งจะทำให้การวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนคณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้ที่จะทำการนิเทศต้องเป็นผู้ที่เข้าใจถึงการจัดการศึกษา และสามารถให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในพัฒนาประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดของตนเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยนี้ ไปประกอบการตัดสินใจในการวางแผนกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป
3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : פרקหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. กลุ่มพัฒนาการศึกษาปฐมวัย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : פרקหวานกราฟฟิค.

- ณัฐธินิชา พลศรีดา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดนครพนม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เต็มศิริ สองเมืองและคณะ. (2563). สภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 40(5),14.
- ทาริกา ไทธยานี และ พรเทพ รู้แผน. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ*, 4(1), 27-28.
- ธนกฤต หัตถิรัตน์. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 36.
- เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. *วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์*, 8(2), 1901.
- วัชรินทร์ เสมามอญ. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน *วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิมลวรรณ ศิริ. (2561). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(3), 230.
- สำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานของอปท*. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2564 จาก <https://shorturl.asia/V1iYU>.
- อุไรวรรณ ศรีสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษาศังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1),1127-1128.

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร
ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ*

EFFICIENCY IN PROVIDING REGISTRATION AND CARD SERVICES OF MUANG
DISTRICT OFFICE, BUENKAN, BUENKAN PROVINCE

ฐานิดา คณาวาปี

Thanida Khanawapee

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: 64611152123@udru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพและศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 30 กันยายน พ.ศ. 2565 เนื่องจากไม่ทราบจำนวนผู้มารับบริการอย่างแท้จริง จึงใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางการคำนวณของ Naresh K. Malhotra กรณี Problem Solving Research ซึ่งมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง อย่างต่ำ 200 ตัวอย่าง ช่วงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 300-500 ตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนแบบรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน แบ่งเป็นหัวหน้าฝ่าย เจ้าหน้าที่งานทะเบียนและบัตร 5 คน และผู้มารับบริการ 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.38 และแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ ด้านเจ้าหน้าที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพการแสดงออก ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ มีอัธยาศัยดีต่อผู้มารับบริการ ด้านระบบงานและกระบวนการดำเนินงาน มีความล่าช้าของระบบที่หลายขั้นตอน รับรองหลายชั้นบุคคล ควรลด

*Received: 2 February 2023; Revised: 23 August 2023; Accepted: 24 August 2023

ขั้นตอน ด้านงบประมาณควรพิจารณาถึงความเหมาะสมและความจำเป็น ควรจัดสรรงบให้กับส่วนที่ควรปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงจุดรอรับการบริการ มีป้ายบอกขั้นตอนเพื่อความสะดวกในการให้บริการและการใช้บริการ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การให้บริการ, งานทะเบียนและบัตร, ที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ

Abstract

This research article the objectives were to study the level of efficiency and to study the development guidelines for registration and card services. Of the Muang BuengKan District Registration Office It is an integrated research method. The data were collected by questionnaires and interviews with a sample of people who received the service between July 1 and September 30, 2016. 2022. Since the actual number of service recipients is unknown, The sample size calculation method is used from the calculation table of Naresh K. Malhotra for Problem Solving Research, The size of the sample is at least 200 samples, the size range of the sample is 300-500 samples. And record the scores for each item of each person as a code and then analyzed by using a ready-made computer program in-depth interview A sample of 10 people was divided into department heads. 5 registration and card officers and 5 service recipients

The results showed that Efficiency level of registration service and a card from the Muang BuengKan District Registration Office BuengKan Province at the highest level with an average of 4.38 and guidelines for the development of registration and card services of the Muang BuengKan District Registration Office The officers had problems with personality and expression. Should perform duties willingly and be courteous to the service recipients. Work systems and operational processes there are system delays at multiple stages. Multi-certification, individuals should reduce the process. In terms of budget, consideration should be given to suitability and necessity. The budget should be allocated to the areas that should be improved for maximum benefit. Building Service points should be improved. There is a step sign for the convenience of providing services and using the service

Keywords: Service, Efficiency, Registration and Card Work, Bueng Kan District Office

บทนำ

แต่เดิมนั้นงานทะเบียนราษฎร เป็นภารกิจที่กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ต่อมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวงมหาดไทย ต่อมา มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้จัดแบ่งกรอบการให้บริการสาธารณะออกเป็น 6 ด้าน รวมมีการถ่ายโอนทั้งสิ้น 244 เรื่อง ซึ่งในด้านที่ 3 คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น มีภารกิจ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาทิ การทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน (วุฒิสาร ตันไชย และธีรพรณ ใจมั่น, 2547)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนงานทะเบียนราษฎรจากกรมการปกครอง สังกัดกระทรวงมหาดไทยแล้ว ซึ่งมีทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับมอบงานทะเบียนราษฎร แล้วแยกไปให้บริการงานทะเบียนราษฎรที่สำนักงานของตนเอง กับอีกส่วนหนึ่งที่ยังคงปฏิบัติงานรวมกับที่ว่าการอำเภอ ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความสับสน หรือยังไม่เข้าใจในการติดต่อว่าต้องติดต่อที่ไหน (ดำรงศักดิ์ นาคกระจ่าง, 2561) อย่างไรก็ตาม งานทะเบียนราษฎรนั้นถือได้ว่าเป็นงานบริการที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของคนตั้งแต่เกิดจนถึงตาย ดังนั้น การให้บริการผู้คนเป็นจำนวนมากเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มาขอรับบริการ และเพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการประเมินการทำงานด้านทะเบียนราษฎรของงานทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

สำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรร่วมกับเทศบาลเมืองบึงกาฬ ซึ่งยังไม่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีเครื่องมือในการปฏิบัติงาน สำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬมีภารกิจในการแจ้งเกิด การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน การแจ้งย้ายที่อยู่ เช่น การย้ายออก การย้ายเข้า การแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ การแจ้งตาย หรือการแจ้งเกี่ยวกับบ้าน การขอเลขที่บ้าน การแก้ไขรายการชื่อตัว - ชื่อสกุล การขอเลขที่บ้าน การคัดรบบรองรายคนเกิด การคัดรบบรองรายคนตาย การคัดรบบรองทะเบียนการย้ายเข้า การคัดรบบรองทะเบียนการย้ายออก การจำหน่ายรายการบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหลายประการ เป็นต้น จากภารกิจดังกล่าว ทำให้สำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬจะต้องให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จากกรณีดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงต้องการทราบถึงระดับประสิทธิภาพ อุปสรรค ปัญหา ต่อระบบและกระบวนการ

ให้บริการงานทะเบียนและบัตรของอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ว่ามีประสิทธิภาพในการบริการมากน้อยเพียงใด ในด้านใดบ้าง เพื่อที่จะได้นำเอาปัญหาและอุปสรรคที่มีไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสนองตอบการให้บริการประชาชน ให้ได้รับประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพ รวมถึงความพึงพอใจในการบริการให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการให้บริการในงานทะเบียนและบัตร ของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) โดยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากแนวคิด ทฤษฎี ตำรา หนังสือ เอกสาร วารสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำหนดขอบเขตของคำถาม เพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เมื่อได้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างแล้ว จึงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้อง แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ซึ่งได้ความเที่ยงตรงของข้อคำถามเท่ากับ 0.98 จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรในพื้นที่ข้างเคียง จำนวน 30 ชุด และนำผลไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 30 กันยายน พ.ศ. 2565 ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 30 กันยายน พ.ศ. 2565 จำนวน 300 คน เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่มารับบริการอย่างแท้จริง ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยจากตารางการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยของ Naresh K. Malhotra กรณี Problem Solving Research ซึ่งมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง อย่างต่ำ 200 ตัวอย่าง ช่วงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ 300-500 ตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
2. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายโดยสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่มาใช้บริการงานทะเบียนของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ มีลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรค การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาในการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งเป็นการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริการของงานทะเบียนราษฎรและงานบัตรประจำตัวประชาชน สำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด 300 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ความถี่และร้อยละ

2. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมิน สามารถแบ่งช่วงคะแนนที่ใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างของอัตราภาคชั้น (Class interval) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผล (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยของคะแนน ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะโดยการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ประชาชนที่มารับบริการส่วนใหญ่ เป็นประชาชนเพศชาย จำนวน 159 คน คำนวณเป็นร้อยละ 53 มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี จำนวน 92 คน คำนวณเป็นร้อยละ 30.7 ลำดับถัดไปมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จำนวน 67 คน คำนวณเป็นร้อยละ 22.33 ประชาชนผู้มารับบริการส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คำนวณเป็นร้อยละ 23 ลำดับถัดไปจบการศึกษาในระดับอนุปริญญา จำนวน 54 คน คำนวณเป็นร้อยละ 18 ประชาชนที่มารับบริการส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 85 คน คำนวณเป็นร้อยละ 28.33 ลำดับถัดไปประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 78 คน คำนวณเป็นร้อยละ 26 ประชาชนที่มารับบริการส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท/เดือน จำนวน 107 คน คำนวณเป็นร้อยละ 35.67 ลำดับถัดไปมีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท/เดือน จำนวน 74 คน คำนวณเป็นร้อยละ 24.67 ประชาชนที่มารับบริการส่วนใหญ่มารับบริการด้านการถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 91 คน คำนวณเป็นร้อยละ 30.34 ลำดับถัดไปมารับบริการแจ้งเกิด จำนวน 56 คน คำนวณเป็นร้อยละ 18.67 และรับบริการแจ้งย้ายที่อยู่ จำนวน 43 คน คำนวณเป็นร้อยละ 14.33

ระดับประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ด้านความน่าเชื่อถือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในระดับมากที่สุดสามารถเรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1. ท่านไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ ($\bar{X} = 4.62$) 2. เจ้าหน้าที่มีบุคลิกภาพดี และแต่งกายเรียบร้อย มีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.50$) และ 3. เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการให้ตรงกับสัญญาที่ให้ไว้กับผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 4.49$)

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ด้านการตอบสนองความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในระดับมากที่สุดสามารถเรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1. เจ้าหน้าที่เต็มใจช่วยเหลือผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 4.55$) 2. เจ้าหน้าที่มีความพร้อมที่จะให้บริการได้ทันทีที่ได้รับการร้องขอ ($\bar{X} = 4.40$) และ 3. สามารถกระจายการให้บริการไปอย่างทั่วถึงเพื่อตอบสนองความต้องการอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.38$)

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ด้านการให้ความมั่นใจผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1. ท่านเชื่อมั่นต่อการ

ให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 4.56$) 2. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ที่สามารถให้คำแนะนำและตอบข้อสงสัยของผู้มารับบริการได้อย่างดี ($\bar{X} = 4.45$) และ 3. เจ้าหน้าที่ที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.43$)

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1. เจ้าหน้าที่เข้าใจความต้องการที่แตกต่างของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.48$) 2. เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาให้คำแนะนำแก่ผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 4.43$) และ 3. เจ้าหน้าที่ถือว่าผลประโยชน์ของผู้มารับบริการเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ($\bar{X} = 4.35$)

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ด้านภาพลักษณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1. สภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.48$) 2. มีสัญลักษณ์แจ้งจุดบริการด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.42$) และ 3. มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการให้บริการ ($\bar{X} = 4.41$)

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ดังนี้

1) ด้านเจ้าหน้าที่ มีปัญหาด้านบุคลิกภาพในการแสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ อยากให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ มีอัธยาศัยดีต่อผู้มารับบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความตรงต่อเวลา ทำงานด้วยความกระตือรือร้น ทำงานให้บรรลุจุดประสงค์ ตัวชี้วัดต่าง ๆ ขององค์กร เพิ่มการจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่เพิ่ม เพื่อการทำงานที่รวดเร็วและดูแลผู้มารับบริการอย่างทั่วถึง

2) ด้านระบบงานและกระบวนการดำเนินงาน มีปัญหาด้านความล่าช้าของระบบ รวมไปถึงความยุ่งยากในกระบวนการทำงานที่มีหลายขั้นตอน และผ่านการรับรองหลายชั้นบุคคล ทำให้เกิดการล่าช้าในการปฏิบัติงาน ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติการทางด้านระบบ และอัปเดต พัฒนาอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานอยู่เรื่อย ๆ เพื่อความทันสมัยและลดเวลาการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3) ด้านงบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้เขียนโครงการเสนอของบควรพิจารณาถึงความเหมาะสมและความจำเป็นในการของบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับส่วนที่ควรปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนางานที่ดียิ่งขึ้น

4) ด้านอาคารสถานที่ในการให้บริการ เนื่องจากการใช้บริการของคนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้พื้นที่ในการให้บริการไม่เพียงพอ ควรปรับปรุงจุดรอรับการบริการ เช่น เสริมเก้าอี้ หรือต่อเติมจุดให้บริการ ควรมีป้ายบอกขั้นตอนการรับบริการด้านต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการให้บริการและการใช้บริการ ขาดสวัสดิการแก่ผู้มารับบริการ เช่น จุดบริการน้ำดื่มสะอาด

อภิปรายผล

ประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ สามารถสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตามรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ซึ่งมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ

ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่เข้าใจความต้องการที่แตกต่างของผู้ที่มาใช้บริการ เอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำแก่ผู้มารับบริการเป็นอย่างดี ถือเอาผลประโยชน์ของผู้มารับบริการเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ให้เกียรติประชาชนผู้มารับบริการ เห็นว่าประชาชนผู้มารับบริการคือคนสำคัญ สร้างความประทับใจแก่ประชาชนผู้รับบริการ รวมทั้งมีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิกร สมบูรณ์พร้อม สามารถ อัยกร และชาติชัย อุดมกิจมงคล ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สิทธิกร สมบูรณ์พร้อม สามารถ อัยกร และชาติชัย อุดมกิจมงคล, 2564)

ด้านภาพลักษณ์ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสัญลักษณ์แจ้งจุดบริการด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการให้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้มารับบริการ มีอุปกรณ์การให้บริการที่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ บัวเนียม ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในสำนักทะเบียนอำเภอตามมาตรฐานอำเภออัมของอำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเจ้าหน้าที่จัดสถานที่อำนวยความสะดวก

ความสะดวกได้อย่างเหมาะสม มีความรวดเร็วในการให้บริการ อีกทั้งประชากรมีความเชื่อ ทศนคติ ความรู้ วัฒนธรรม และค่านิยมไปในทิศทางเดียวกัน (สุภารัตน์ บัวเนียม, 2561)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาในการให้บริการงานทะเบียนและบัตร ของที่ว่าการอำเภอ เมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

ด้านเจ้าหน้าที่ มีข้อคิดเห็นคือ มีปัญหาด้านบุคลิกภาพในการแสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ อยากให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ อธิษาศัยดี มีเมตตาริจิตต่อผู้มารับบริการ มีความตรงต่อเวลา ทำงานด้วยความกระตือรือร้น ทำงานให้บรรลุจุดประสงค์ตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ขององค์กร เพิ่มการจ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่ เพื่อการทำงานที่รวดเร็วและดูแลผู้มารับบริการอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวรรณวิมล ศรีไย ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีข้อค้นพบในลักษณะเดียวกันคือ มีปัญหาด้านบุคลิกภาพในการแสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ (วรรณวิมล ศรีไย, 2552) และสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ แก้วเพชร ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานด้านงานทะเบียนกรณีศึกษาฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่ (มะลิวัลย์ แก้วเพชร, 2559) จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านงานทะเบียนฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่มากพอ ทำให้ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ ไม่มีความชำนาญและเชื่อมั่น ไม่มีการระดมสมองในการปฏิบัติงาน เพราะกลัวตัดสินใจผิดพลาดและมีความผิดด้านวินัย เจ้าหน้าที่บุคลากรขาดความสามัคคี ขาดการทำงานเป็นทีม มีความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก รวมถึงขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ อยู่สม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ในเรื่องระเบียบ กฎหมาย ด้านบุคลิกภาพในการให้บริการ ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจ เป็นการเพิ่มสมรรถนะ และบุคลิกภาพที่ดีในการให้บริการแก่ประชาชนทั้งคนไทยและต่างชาติ รวมถึงภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ควรมีการปรับทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ให้เปลี่ยนวิธีคิดมองโลกในแง่บวก ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน และประชาชนผู้ขอรับบริการ

ด้านระบบงานและกระบวนการดำเนินงาน ปัญหาคือมีปัญหาด้านความล่าช้าของระบบ รวมไปถึงความยุ่งยากในกระบวนการทำงานที่มีหลายขั้นตอน และผ่านการรับรองหลายชั้นบุคคล ทำให้เกิดการล่าช้าในการปฏิบัติงาน ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติการทางด้านระบบ และอัปเดต พัฒนาอุปกรณ์

หรือเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานอยู่เรื่อย ๆ เพื่อความทันสมัยและลดเวลาการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ แก้วเพชร ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานด้านงานทะเบียน กรณีศึกษาฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่ (มะลิวัลย์ แก้วเพชร, 2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานบางกระบวนการ ยังไม่มีความสอดคล้องกับการให้บริการประชาชน ทำให้งานเกิดความล่าช้า ประชาชนยังไม่เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานและเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณา แนวทางแก้ปัญหาปรับปรุงระบบและกระบวนการ ทำงานให้มีความคล่องตัว มีการจัดช่องทางการเดินทางของงานให้สะดวก รวดเร็ว ปรับลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและระยะเวลาในการให้บริการ มีความรวดเร็วขึ้น นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อย่างเต็มรูปแบบ มีการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตฟรี แนวทางพัฒนามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน คือ การปฏิบัติงานต้องมีความถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นที่ตั้ง มีการปฏิบัติงานอย่างมีอาชีพและมีใจบริการ (Service Mind) ตามวิสัยทัศน์ฝ่ายทะเบียน “ยิ้มแย้มแจ่มใส บริการด้วยใจ โปร่งใสถ่วงหน้า สร้างศรัทธาประชาชน” โดยยึดมั่นในการให้บริการประชาชนทุกชนชั้นอย่างเท่าเทียม เช่น มีการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นออกไป มีการเรียกเอกสารน้อยลง โดยคำนึงถึงความพึงพอใจและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

ด้านงบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้เขียนโครงการเสนอของบ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมและความจำเป็นในการของบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับส่วนที่ควรปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ แก้วเพชร ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านงานทะเบียน กรณีศึกษาฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่ (มะลิวัลย์ แก้วเพชร, 2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว แนวทางแก้ไขเสนอเพิ่มงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานบริการ ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็น ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัว สะดวกและรวดเร็ว แนวทางพัฒนาการจัดการบริหารจัดการ การใช้งบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านอาคารสถานที่ในการให้บริการ เนื่องจากการใช้บริการของคนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้พื้นที่ในการให้บริการไม่เพียงพอ ควรปรับปรุงจัดรองรับการบริการ เช่น เสริมเก้าอี้ หรือต่อเติมจุดให้บริการ ควรมีป้ายบอกขั้นตอนการรับบริการด้านต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการให้บริการและการใช้บริการ ขาดสวัสดิการแก่ผู้มารับบริการ เช่น จุดบริการน้ำดื่มสะอาด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิวัลย์ แก้วเพชร ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานด้านงานทะเบียน กรณีศึกษา

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่ (มะลิวัลย์ แก้วเพชร, 2559) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น สถานที่คับแคบ มีจำกัด แนวทางแก้ไข จัดให้บริการที่นั่งรอให้กับประชาชนให้เป็นสัดส่วนในแต่ละกลุ่มงาน จัดน้ำดื่มสำหรับบริการประชาชน มีมุนันหนากการ มีป้ายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน จัดอาคารสถานที่ ให้มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย สวยงาม ตลอดเวลา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบงการ ลิมประพันธ์ ที่ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่มีต่องานทะเบียนราษฎร โดยมีข้อค้นพบในลักษณะเดียวกัน (บงการ ลิมประพันธ์, 2524)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนและบัตรของที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมส่วนใหญ่ มีประสิทธิภาพในการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองความต้องการ ด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ ด้านภาพลักษณ์ แนวทางการพัฒนาให้ดำเนินการพัฒนาทั้งตัวบุคลากรผู้ให้บริการ ระบบบริการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน และเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม เศรษฐกิจ ดังนั้น จึงควรมีการจัดอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสมรรถนะในการทำงานด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการสร้าง ความน่าเชื่อถือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและรวดเร็ว
2. เนื่องจากประชาชนผู้มารับบริการส่วนมาก ไม่ทราบระบบการให้บริการและมารับบริการไม่บ่อยนัก ทางเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับบริการ เพื่อความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการของผู้ใช้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการอย่างรวดเร็ว
3. เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้มารับบริการมากยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหาร ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ คำนึงถึงมาตรฐานจริยธรรมของการปฏิบัติหน้าที่ เรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขการให้บริการจากการให้บริการที่ผ่านมา

4. เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการประชุมกลุ่มงานทุกเดือน เพื่อรับทราบข้อบกพร่องและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5. ที่ว่าการอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ควรจัดสรรพื้นที่สำหรับรองรับผู้มาใช้บริการในแต่ละด้านเพื่อความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการงานทะเบียนและบัตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- ดำรงศักดิ์ นาคกระจำง. (2561). ความพร้อมต่อการรับถ่ายโอนภารกิจงานทะเบียนทั่วไปให้กับเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลในจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, (2)93-108.
- บงการ ลิ้มประพันธ์. (2524). ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการทะเบียนราษฎร : ศึกษากรณี อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มะลิวัลย์ แก้วเพชร. (2559). การพัฒนาการปฏิบัติงานทะเบียน กรณีศึกษา ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหลักสี่. ใน *การศึกษานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณวิมล ศรีไย. (2552). การบริหารงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเขตจังหวัดชลบุรี. ใน *การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น*, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย. *ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา*, 18(3), 8-11.
- วุฒิสาร ตันไชย และธีรพรรณ ใจมั่น. (2547). ใน *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทยสถาบันพระปกเกล้า*. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- สิทธิกร สมบูรณ์พร้อม, สามารถ อัยกร และชาติชัย อุดมกิจมงคล. (2564). คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 18(80), 127-134.
- สุดาร์ตน์ บัวเนียม. (2561). ประสิทธิภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในสำนักทะเบียนอำเภอตามมาตรฐานอำเภอยี่มของอำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 6 (2), 26-35.

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล:

กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู*

THE BEST IN THE ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE: A CASE STUDY OF NON SA-ARD SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, NONG BUA LAMPHU PROVINCE

อานันต์ มีไกรราช

Arnan Meekrairach

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: 64611152104@udru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสะอาด 2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสะอาด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล 30 คน โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง คือ 1. ผู้บริหารและหัวหน้างาน จำนวน 9 คน 2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 21 คน การเก็บข้อมูล กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร โดยวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงาน โดยวิธีการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ 1. หลักธรรมาภิบาล 2. หลัก POSDCoRB 3. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 4. หลักการบริหาร 4M 5. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ปัจจัยและหลักแนวความคิดการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จ คือ 1. การบริหารงานที่เป็นไปตามหลักของธรรมาภิบาล 2. มีการบริหารจัดการที่ดี 3. นโยบายของผู้บริหารมีความเข้มแข็ง 4. มีทรัพยากรบุคคลที่ดี 5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ 6. มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการบริหารงาน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร คือ 1. งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด 2. กฎระเบียบที่เยอะ ทำให้การทำงานล่าช้า 3. การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีน้อย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล คือ 1. ควรส่งเสริมให้มีการใช้สمار์โฟนมาบริการประชาชนมากขึ้น 2. ควรส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงานยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในทุก

*Received: 2 February 2023; Revised: 23 August 2023; Accepted: 28 August 2023

งานต่อไป 3. ส่งเสริมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน 4. ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานเข้าร่วมการฝึกอบรม

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหาร, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลตำบลโนนสะอาด, จังหวัดหนองบัวลำภู

Abstract

This research article 1. To study effective management practices according to the principles of good governance. Of Non Sa-at Subdistrict Municipality 2. To study problems and self-control in administration according to the principles of good governance. Of Non Sa-at Subdistrict Municipality This is qualitative research research. 30 supervisors, with specific emphasis on key researchers: 1. 9 administrators and supervisors 2. 21 large group of practitioners Investigation 1: method managers Group 2 observer, group method observer

The results of the research found that following the principles of management according to good governance are: 1. Good governance principles 2. POSDCoRB principles 3. Good governance principles 4. 4M management principles 5. Management new rules Factors and principles of management that affect success are: 1. Management of compliance with good governance rules 2. Having a good organization 3. The effective management approach is strong 4. Having good human resources 5. Search of people in the area 6. There is new technology to help with high-level management and the damage to management is 1. Limited original budget 2. More rules and plans than slow work 3. Reasons There is still little of the public and there is little control in management according to the principles of good governance. 1. The committee encourages the Smartphone Office to provide additional services to the public. 2. Encourages employees to adhere to the principles of good governance in their administration. In further operations 3. Promote and strengthen the efficiency of the people 4. Encourage more and participate in surveys

Keywords: The Best in the Administration, Good Governance, Non Sa-Ard Sub-district Municipality, Nong Bua Lamphu Province

บทนำ

ประเทศไทยเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมานั้น มีส่วนผลักดันให้เกิดกระแสความสนใจในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบราชการ การปรับบทบาทภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรมีจำนวนจำกัด ความสนใจจึงพุ่งเป้าไปที่การใช้จ่ายงบประมาณ และการดูแลทรัพยากรของท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลมาจากทรัพยากรมีจำกัดและกระเส็นตัวในระดับสากลและภายในประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีงามหรือธรรมาภิบาลนั้น เป็นเรื่องของการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ โดยส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล ตัดสินใจตรวจสอบ ลดการทุจริตคอร์รัปชันลง เพื่อเกิดความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหาร ในขณะเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเสียสละเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มืองค์กรรับผิดชอบ ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องมีการบริหารงานที่มีความโปร่งใส ตามการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544)

เทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ยกฐานะจากสภาตำบลโนนสะอาด เป็นเทศบาลตำบลโนนสะอาด โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2551 เทศบาลตำบลโนนสะอาด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทเทศบาลตำบลขนาดกลาง ตั้งอยู่เลขที่ 155 หมู่ที่ 16 บ้านโนนทอง ตำบลโนนสะอาด อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ห่างทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอศรีบุญเรือง ห่างจากตัวอำเภอศรีบุญเรืองประมาณ 18 กิโลเมตร มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียงและจังหวัดใกล้เคียง มีพื้นที่ประมาณ 161.065 ตารางกิโลเมตร เนื้อที่ 100,665 ไร่ มีจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครอง ทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น 12,456 คน แยกเป็นชาย 6,257 คน หญิง 6,162 คน จำนวนครัวเรือน 3,400 ครัวเรือน (สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสะอาด, 2565) ซึ่งเป็นหนึ่งที่มีความประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน อีกทั้งมีแผนงานที่มุ่งเน้นการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และได้รับรางวัลต่าง ๆ ได้รับยกย่องว่าเป็นต้นแบบ ซึ่งเป็นการการันตีว่าเทศบาลตำบลโนน

สะอาดเป็นองค์กรที่มีคุณภาพทั้งด้านการบริหารและการจัดการ โดยรางวัลและการเป็นศูนย์ศึกษาดูงานที่ผ่านมามีดังนี้ ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นแบบนวัตกรรมของจังหวัดหนองบัวลำภู โครงการนี้เป็นการขับเคลื่อนพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดให้มีความทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 Nong Bua Lam Phu Smart Kids (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2565) ปี พ.ศ. 2564 เทศบาลตำบลโนนสะอาดเป็นต้นแบบในการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารงาน ตามโครงการนวัตกรรมโนนสะอาด Smart Officer แผนที่เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดินทางมาศึกษาดูงาน ณ เทศบาลตำบลโนนสะอาด ระหว่างวันที่ 15 – 23 ธันวาคม 2564 จำนวน 67 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ 6 อำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ 6 อำเภอ ร่วมเดินทางมาศึกษาดูงาน (สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสะอาด, 2565) ปี พ.ศ. 2565 เทศบาลตำบลโนนสะอาดเป็นตัวแทนนำเสนอผลงานนวัตกรรมในการบริหารงานในงานสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างวันที่ 10-12 กุมภาพันธ์ 2565 ณ จังหวัดหนองคาย (สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565) ปี พ.ศ. 2565 ได้รับคัดเลือกจากจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นตำบลที่มีโครงการโดดเด่นตามโครงการกำกับติดตามและประเมินผลแผนตำบล “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของงานกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2565 ได้อันดับที่ 2 ของประเทศ ประเภทเทศบาลทั่วไป รางวัล อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ระดับเทศบาล ประเภททั่วไป ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแรกของจังหวัดหนองบัวลำภูที่ผ่านเข้ารอบนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2565)

ผลการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) ประจำปี 2564 ได้ร้อยละ 87.54 การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) พ.ศ. 2564 ได้ร้อยละ 85.47 ระดับผลการประเมิน ระดับ A การประเมินคะแนนการจัดบริการสาธารณะตามเกณฑ์ชี้วัดค่าเป้าหมายขึ้นตามมาตรฐานการบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2564 ได้ 10 คะแนนเต็ม

จากที่กล่าวมา เทศบาลตำบลโนนสะอาดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกิจในการบริการสาธารณะเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน ตามพระราชบัญญัติเทศบาล แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562 ส่วนที่ 3 หน้าที่เทศบาล บทที่ 1 เทศบาลตำบล ซึ่งในการบริหารงานที่มีการกิจที่หลากหลาย ครอบคลุม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารงานที่มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ความคุ้มค่าต่าง ๆ ในการบริหารงาน ซึ่งตรงกับหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณ มีการประเมินที่เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การตรวจประเมินประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Local Performance Assessment : LPA) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ที่มีหัวข้อในการตรวจประเมินตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2565) หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และเทศบาลตำบลโนนสะอาดได้ผ่านเข้ารอบในการประกวดอปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งผลจากการประเมินในด้านต่าง ๆ และรางวัลต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน มีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบตรงตามหลักธรรมาภิบาล และมีการบริหารงานที่ดี สามารถเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่น ๆ นำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานได้ดี

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อถอดบทเรียน แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาเป็นสื่อเผยแพร่เป็นแบบอย่างให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่ได้เดินทางมาเพื่อศึกษาดูงานได้ศึกษา และเป็นการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลโนนสะอาดให้ปรับปรุงการบริหารงานภายในเทศบาลในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสะอาด ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้บริหารและหัวหน้างาน จำนวน 9 คน คือ นายกเทศมนตรี 1 คน ประธานสภาเทศบาล 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน รองปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกอง 5 คน
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 21 คน คือ พนักงานเทศบาลสามัญ 9 คน ข้าราชการครู 2 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 5 คน พนักงานจ้างทั่วไป 1 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผดต.) 2 คน พนักงานจ้างเหมาบริการ 2 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) ซึ่งเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structure Interview) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารและหัวหน้างาน เลือกนายกเทศมนตรีตำบลโนนสะอาด 1 คน ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนสะอาด 1 คน ปลัดเทศบาลตำบลโนนสะอาด 1 คน รองปลัดเทศบาลตำบลโนนสะอาด จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกอง 5 คน รวมได้จำนวน 9 คน
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ เลือกพนักงานเทศบาลสามัญ 9 คน ข้าราชการครู 2 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 5 คน พนักงานจ้างทั่วไป 1 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผดต.) 2 คน พนักงานจ้างเหมาบริการ 2 คน รวมได้จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีการออกแบบแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อันจะทำให้เราได้ซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ ทั้งมิติของความคิดและมิติของความกว้างของข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 วิธีดังนี้

1. การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Document study) เป็นการศึกษาทบทวนตำรา เอกสารและบทความวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำราทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารทาง

วิชาการ เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ เช่น เอกสารการตรวจประเมิน เอกสารการประกวด บันทึกเอกสารทางราชการ รายงานประจำปี ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะป้อนคำถามตามแนวคำถามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informant) ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและผู้วิจัย

3. การศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัยจะป้อนคำถามให้แก่ที่ประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้เชิญมา เพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมกันให้ข้อมูลข้อคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญที่นักวิจัยได้ป้อนเข้าสู่ที่ประชุม

4. การศึกษาโดยวิธีการสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการเข้าไปสังเกตการณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู เช่น การประชุม การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์สนับสนุนการเก็บรวบรวมใน 2 วิธีแรก ซึ่งการเข้าไปร่วมสังเกตการณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะขออนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมขั้นตอนดำเนินการวิจัย เพื่อให้แนวทางในการดำเนินวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยออกเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 3) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย 4) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล 6) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 7) การสรุปผลและการอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม

การปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรม ควบคู่กันไป ยึดหลักกฎหมายในการบริหารจัดการเป็นกรอบในการบริหารงาน เมื่อมีกฎหมายให้ปฏิบัติก็ต้องทำให้ถูกต้องละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการได้ประโยชน์สูงสุด

การยึดหลักธรรมาภิบาลในด้านนิติธรรม คุณธรรม มาใช้ในการบริหารงานและแก้ไขปัญหา ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาคดีศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม

ยึดมั่นในคุณธรรมความดี ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ของตน ต้องจริงใจต่อประชาชน จริงใจที่จะรับเรื่องร้องทุกข์ แก้ไขปัญหาด้วยความจริงใจ ให้สมกับที่ชาวบ้านได้เลือกให้มาเป็นตัวแทน ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการยึดมั่นในหลักคุณธรรม ให้พนักงานในเทศบาลได้เห็นเป็นแบบอย่าง ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางที่ดีต่อองค์กร สร้างจิตสำนึกในตนเอง ให้ตระหนักอยู่เสมอว่า เราคือผู้บริการประชาชน เราคือที่พึ่งของประชาชน เราควรตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส

การทำงานทุกอย่างมีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับรู้ให้มากที่สุด ตามระเบียบ กฎหมาย กำหนด ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้อย่างโปร่งใส เช่น การวางนโยบายให้ทุกงานได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพี่น้องประชาชน ลงในเว็บไซต์ของเทศบาล หรือเปิดโอกาสให้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ด้วย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน

การยึดหลักความโปร่งใสทำให้การทำงานมีข้อผิดพลาดที่น้อยลง การตรวจสอบจากหลายฝ่ายมีมากขึ้น ในการทำงานจึงมีข้อผิดพลาดได้น้อยมาก ในเรื่องของความโปร่งใส ส่วนนำมาแก้ปัญหาที่จะต้องนำมาปฏิบัติตั้งแต่ต้น เริ่มจากนิติธรรม ทำงานต้องมีกฎหมาย ระเบียบรองรับ เมื่อเรามีนิติธรรมในการทำงาน ปัญหาในการทำงานจะลดน้อยลง

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม

เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาเทศบาลว่าในปีควรพัฒนาไปในทิศทางใด ผ่านการประชาคมหมู่บ้านบ้าง ผ่านการประชุมประจำเดือนบ้าง ประจำปีบ้าง หรือเทศบาลตำบลโนนสะอาดได้มีการนำสมาร์ตโฟนมาใช้ในการรับเรื่องร้องทุกข์ผ่านสมาร์ตโฟน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุความเดือดร้อนได้รวดเร็ว สะดวก สบายมากขึ้น กระตุ้นการมีส่วนร่วมทั้งภาคสนามและสื่อออนไลน์

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ

มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทำงานให้ทันกับระยะเวลาที่องค์กรได้กำหนดไว้ เข้างานตรงต่อเวลา ไม่มาสาย ไม่กลับก่อน การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา หลักความรับผิดชอบในการบริหารงานบุคคล ได้แก่ 1) Put the right man on the right job การวางกำลังคนให้เหมาะสมกับงาน การบริหารงานหลักโดยยึดมั่นระบบคุณธรรม ทำงานตามความถนัด และความสามารถ หัวหน้างานต้องเรียนรู้ และจัดวางกำลังคนให้เหมาะสม โดยเริ่มต้นจากเข้าไปศึกษาเรียนรู้อย่างจริงจังกับพนักงานในแต่ละกลุ่ม และจัดจำแนกว่าองค์กรมีคนที่มีความสามารถในระดับใดบ้าง และมีอยู่ที่กลุ่ม จากนั้นจึงค่อยจัดวางกำลังคนเหล่านั้น ให้ทำงานในที่ที่เหมาะสม การเสียเวลาศึกษาความสามารถของพนักงาน ส่งเสริมให้มีการอบรมบุคคลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ 2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์สู่การปฏิบัติของภาครัฐไทยในยุคประเทศไทย 4.0 3) มุ่งสร้างประสิทธิภาพบุคลากร ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วง โดยบุคลากรที่มีประสิทธิภาพจะต้องรับรู้บทบาทและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน 4) มุ่งเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณค่า 5) เน้นการจัดองค์การให้อยู่ในฐานะเป็นศูนย์กลางของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า

การบริหารงานทรัพยากร ต้องคำนึงเสมอว่าทำไปแล้วมีความคุ้มค่าหรือไม่ อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานใช้ทรัพยากรให้ประหยัดและคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการเรียนรู้การใช้ smart phone เพื่อประหยัดงบประมาณ ประหยัดเวลา และการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

2. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า

1. งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด
2. กฎ ระเบียบที่เยอะ ทำให้การทำงานล่าช้า
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีน้อย

ข้อเสนอแนะในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู

1. ควรส่งเสริมการใช้สมาร์ทโฟนมาบริการประชาชน ให้ครอบคลุม หรือมากที่สุด ในทุกงาน

2. ควรส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงานได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตลอดไป เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย ตอบสนองความต้องการของประชาชนควบคู่กับความถูกต้อง

3. ส่งเสริม เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระบวนการไม่ว่าจะเป็นงานแผนพัฒนา ท้องถิ่น งานเทศบัญญัติ งานจัดซื้อจัดจ้าง งานติดตามและประเมินผล

4. ส่งเสริมการจัดส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าร่วมการฝึกอบรม เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรมและคุณธรรม การบริหารงานและแก้ไขปัญหา ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต เทศบาลต้องทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน แนวทางการบริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การบริหารราชการเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ การบริหารงานต้องมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน หลักความโปร่งใส 1) องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนเป็นหูเป็นตาให้เทศบาลอีกทางหนึ่ง 2) ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในเทศบาลมีเป้าหมาย ยึดประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสะอาด หรือไปถึงระดับประเทศชาติ ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการทำงานแบบมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ให้มีความรวดเร็ว ใช้นวัตกรรมมาช่วยในการทำงานให้มากขึ้นและประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณ มีความคุ้มค่ามากขึ้น ซึ่งวัดได้จากความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุความเดือดร้อนได้รวดเร็ว สะดวก สบาย มากขึ้น กระตุ้นการมีส่วนร่วมทั้งภาคสนามและสื่อออนไลน์ หลักความรับผิดชอบ ทำงานให้ทันกับระยะเวลาที่องค์กรได้กำหนดไว้ ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า มีการให้บริการในรูปแบบออนไลน์ เสริมสร้างการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุเมธ แสงนิมนวล ได้ศึกษาเรื่อง

ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ได้ 9 ประการ ได้แก่ มีผู้นำองค์กรที่ดี มีการมีส่วนร่วม มีการบริหารจัดการครบถ้วนสมบูรณ์ มีการพัฒนาท้องถิ่น แก้ปัญหาพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจิตใจ ธรรมาภิบาล มีความสามัคคีปรองดอง มีนวัตกรรม มีมาตรฐาน มีต้นทุนที่ดี (สุเมธ แสงนิมนวล, 2562)

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู

1. งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ขอบข่ายการทำงานที่ครอบคลุม ที่จะต้องดูแลคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเสียชีวิต หน้าที่ความรับผิดชอบของเทศบาลที่ต้องบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มีขอบข่ายกว้าง อีกทั้งเทศบาลตำบลโนนสะอาดมีพื้นที่ขนาดใหญ่ ประชากรจำนวนมาก หลายหมู่บ้านรวมกัน งบประมาณที่มีน้อยจึงทำให้ยากต่อการบริหารงานที่ครอบคลุม

2. กฎ ระเบียบที่เป็นกรอบในการเดินมากจนเกินไป ทำให้การปฏิบัติงานมีความเสี่ยงมากกว่าองค์กรอื่น ๆ การจะช่วยเหลือประชาชนในเรื่องใด ๆ จึงมีความล่าช้า เนื่องจากต้องพิจารณา วิเคราะห์ให้ถี่ถ้วน ทำให้บางครั้งไม่ทันการณ์

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีน้อย การจัดทำประชาคมในการร่วมคิด ร่วมเสนอ ร่วมทำร่วมรับผลประโยชน์ กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครอบคลุมทำให้การรับทราบปัญหาที่จะนำสู่การเข้าถึงในทุกกลุ่มอายุ อาชีพ ไม่หลากหลาย การเข้าใจงานในระบบนวัตกรรมยังไม่ครอบคลุม

ที่เป็นเช่นนี้ เพราะหน่วยงานยังมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมยังไม่มากพอ หน่วยงานควรมีโครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม หรือช่องทางการมีส่วนร่วมได้ง่ายมากขึ้น สอดคล้องกับ การศึกษาวิจัยของ วิมล เย็นเหลือ เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า 1) ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความร่วมมือ ตามลำดับ ดังนี้ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกชุมชนอย่างเสมอภาค ควรมีการพัฒนาบุคลากร ด้านความซื่อสัตย์สุจริตเกี่ยวกับการให้บริการประชาชน และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้างให้ประชาชนทราบมากยิ่งขึ้น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสามารถเข้าดูได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างมากขึ้นรวมถึงการให้บริการประชาชนควรมีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจนควรแก้ไขปัญหาความ

เดือดร้อนที่ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียนให้มากยิ่งขึ้น ใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และควรให้มีกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เข้มงวดมากขึ้น (วิมลเย็นเหลือ, 2552)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล **ด้านหลักนิติธรรม** ควรปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรมควบคู่กันไป เมื่อมีกฎหมายให้ปฏิบัติก็ต้องทำให้ถูกต้องละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการได้ประโยชน์สูงสุด **ด้านหลักคุณธรรม** ยึดมั่นในคุณธรรมความดี ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ จริงใจต่อประชาชน แก้ไขปัญหาด้วยความจริงใจ **ด้านหลักความโปร่งใส** การทำงานทุกอย่างมีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับรู้ให้มากที่สุด **ด้านหลักการมีส่วนร่วม** เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาเทศบาลว่าในปีนี้จะพัฒนาไปในทิศทางใด ผ่านการประชาคมหมู่บ้าน **ด้านหลักความรับผิดชอบ** มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทำงานให้ทันกับระยะเวลาที่องค์กรได้กำหนดไว้ เข้างานตรงต่อเวลา ไม่มาสาย ไม่กลับก่อน **ด้านหลักความคุ้มค่า** การบริหารงานทรัพยากร ต้องคำนึงเสมอว่าทำไปแล้วมีความคุ้มค่าหรือไม่ สร้างการเรียนรู้การใช้ smart phone เพื่อประหยัดงบประมาณ ประหยัดเวลา

ข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ควรนำหลักการมีส่วนร่วมประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาเทศบาลว่าในปีนี้จะพัฒนาไปในทิศทางใด เทศบาลตำบลโนนสะอาดได้มีการนำสมาร์โฟนมาใช้ในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านสมาร์โฟน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุความเดือดร้อนได้รวดเร็ว สะดวก กระตุ้นการมีส่วนร่วมทั้งภาคสนามและสื่อออนไลน์ การนำหลักความรับผิดชอบต่อประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เข้างานตรงต่อเวลา ไม่มาสาย ไม่กลับก่อน การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การนำหลักความคุ้มค่าประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน การบริหารงานทรัพยากร ต้องคำนึงเสมอว่าทำไปแล้วมีความคุ้มค่า สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานใช้ทรัพยากรให้ประหยัดและคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการอย่างมี

ประสิทธิภาพ สร้างการเรียนรู้การใช้ smart phone เพื่อประหยัดงบประมาณ ประหยัดเวลา และการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงนโยบาย

จากการที่ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสะอาด จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จในการบริหารงาน บุคลากรทุกคนในองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการยึดหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ควรนำแนวทางปฏิบัตินี้ไปประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายของหน่วยงาน อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงวิชาการ

เทศบาลตำบลโนนสะอาด ควรนำผลการศึกษาไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อเพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ และเผยแพร่สำหรับคณะศึกษาดูงานที่เข้ามาศึกษาดูงานในเทศบาลได้รับรู้ถึงกระบวนการที่ส่งผลสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร และเทศบาลตำบลโนนสะอาดควรนำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีขึ้นไปอีกในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกันกับเทศบาลตำบลโนนสะอาด
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลของการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลโนนสะอาดตามงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- วิรมล เย็นเหลือ. (2552). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. ใน รายงานการศึกษาศิทธะปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการประชุมสภาและใช้แผนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. นนทบุรี: บัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544). คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2565). ประกาศสำนักงาน ป.ป.ช. เรื่อง ผลการประเมิน ITA 2565. เรียกใช้เมื่อ 30 กรกฎาคม 2565 จาก <https://itas.nacc.go.th/home/detailnews/2841>.
- สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสะอาด. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนสะอาด 2560-2565. นนทบุรี: บัณฑิต. : ภาสกร.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). ผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2565). การศึกษาดูงาน ณ เทศบาลตำบลโนนสะอาด. นนทบุรี: บัณฑิต. : ภาสกร.
- สุเมธ แสงนิมมว. (2562). ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. นนทบุรี: บัณฑิต. : ภาสกร.

การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองสงฆ์
อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ*

TEMPLE ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE IN
SANGHAGOVERNING REGION OF SO PHISAI DISTRICT
BUENG KAN PROVINCE

วุฒิพงษ์ พิมพ์ธาดู

Wutthiphong Phimthat

วินัย ผลเจริญ

Vinai Poncharoen

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University, Thailand.

E-mail: oo_auy_oo@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของพระภิกษุสามเณร ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์และสามเณร ในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 169 รูป กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสูตรสำเร็จของ Krejcie และ Morgan ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) พระสงฆ์และสามเณรมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะของพระภิกษุสามเณร ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองสงฆ์ ด้านนิติธรรม ควรมีการวางกฎระเบียบของวัด ในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะตามหลักพระธรรมวินัย ด้านคุณธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมขึ้นในวัด ด้านความโปร่งใส การ

*Received: 27 August 2023; Revised: 30 August 2023; Accepted: 30 August 2023

จัดซื้อ - จัดสร้าง สิ่งต่าง ๆ ภายในวัด ควรเป็นไปตามแบบแผน ด้วยความบริสุทธิ์ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ด้านความการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์สามเณรและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการวัด ด้านความรับผิดชอบ ควรปรับปรุงระบบการศึกษาของพระสงฆ์สามเณร ด้านหลักความคุ้มค่า การจัดซื้อ - จัดสร้าง ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า และการก่อให้เกิดผลประโยชน์

คำสำคัญ: การบริหารจัดการวัด, หลักธรรมาภิบาล, คณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย

Abstract

This research article has the objectives 1) to study the opinions of monks and novices in managing the temple according to the principles of good governance in the administrative sangha of So Phisai District Bueng Kan Province 2) to study problems and suggestions of monks and novices in managing the temple according to the principles of good governance in the administrative sangha of So Phisai District Bueng Kan Province This research is a quantitative research. The sample group was monks and novices. in the clergy So Phisai District Buengkan Province, 169 photos. The sample group was determined by Krejcie and Morgan tables. Data were collected by questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that 1) monks and novices had opinions towards the administration of temples according to the principles of good governance in the monastic administrative areas. So Phisai District Bueng Kan Province Overall, it was at a high level. 2) Problems and suggestions of monks and novices. In the management of temples according to the principles of good governance in the monastic administrative area So Phisai District Bueng Kan Province. Rules of law should be put in place rules and regulations of the temple. In living together as a group according to the principles of moral discipline, there should be training activities to promote morality and ethics in the temple. Transparency, procurement - building things within the temple should be according to the plan. with purity, transparency, verifiable aspect of participation Monks,

novices and the public should be given the opportunity to participate in various activities related to the management of the temple. Responsibility should improve the education system of monks and novices Cost-effectiveness principle Procurement-Building must consider cost-effectiveness. Profitability

Keywords: Temple administration, Good governance, Sangha governing region of So Phisai district

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่บ่มเพาะจิตใจและศีลธรรมที่ดั่งามให้กับสังคมไทยมาช้านาน ฝังรากลึกจนกลายเป็นจารีตประเพณีและเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าประเทศไทยเรานั้น ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนที่นับถือศาสนาพุทธถึง 93% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมซึมซับลงในวิถีไทย กลายเป็นรากฐานวิถีชีวิตของคนไทยในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรม โดยมีวัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญในการทำกิจกรรมของศาสนพิธีต่าง ๆ เช่น ปฏิบัติธรรมฟังพระธรรมเทศนาในวันธรรมสวนะ ตลอดจนเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลของพุทธศาสนิกชนทุกคน ทั้งทางด้านจิตใจและกิจกรรมตามประเพณี เรียกได้ว่าวัดนั้นเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนในทุกระดับ

แต่บทบาทของพุทธศาสนาในสังคมไทยนั้นเริ่มลดลงเรื่อย ๆ ปัญหาสำคัญคือช่องว่างระหว่างศาสนากับประชาชน ที่คนไทยนับวันจะห่างไกลศาสนามากขึ้นและเข้าวัดน้อยลง สาเหตุมีทั้งจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป แต่ที่สำคัญและปฏิเสธไม่ได้คือการปฏิบัติตนของสถาบันสงฆ์ที่กระทบความเลื่อมใสศรัทธาที่ประชาชนมีต่อวัด ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในพุทธศาสนา ลดน้อยลง และผลกระทบจากสื่อข่าวสารที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับพระธรรมวินัยและกฎหมายบ้านเมือง ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ขณะที่สภาพแวดล้อมปัจจุบันเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการปกครองและการบริหารจัดการวัดไม่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง ทำให้การบริหารล่าช้าและระบบการปกครองภายในวัดไม่มีประสิทธิภาพ สะท้อนให้เห็นในรูปแบบของโครงสร้างที่เป็นปัญหา และควรได้รับการแก้ไข ในสถานการณ์ปัจจุบันมีพระสังฆาธิการเจ้าอาวาสที่บริหารจัดการวัดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพนั้นมีน้อย ถึงแม้ว่าจะมีการจัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพพระสังฆาธิการและพระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งใหม่ แต่บางวัดยังคงใช้การบริหารจัดการวัดในรูปแบบเดิม หนึ่งในสาเหตุหลักคือ เจ้าอาวาสบางรูปนั้นมีความชราภาพมาก

ห่างไกลจากเทคโนโลยี ด้วยความที่กฎพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ขาวสารและคดีต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นและเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถสนองงานของคณะสงฆ์ได้อย่างเต็มที่ เพราะการบริหารจัดการวัดในปัจจุบัน มีอำนาจรัฐและจารีตประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งแตกต่างจากการบริหารจัดการวัดในสมัยพุทธกาล ที่ใช้รูปแบบของการบริหารที่ยึดหลักของพระธรรมและพระวินัยเป็นเบื้องต้น พระสงฆ์ที่อยู่ในวัดนั้นจะต้องยึดหลักของพระธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ใช้เป็นหลักแห่งการอาศัยอยู่ร่วมกัน แต่ปัจจุบันเมื่อมีอิทธิพลเกิดขึ้น เช่น มีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น หรือเกิดข้อถกเถียงในเรื่องของพระธรรมวินัยขึ้น จะต้องอาศัยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์เป็นเกณฑ์จัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ ดังนั้น การบริหารและการปกครองจึงเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ คือ ด้านการปกครอง ศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณะสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปตามพระธรรมวินัย ข้อบังคับระเบียบมหาเถรสมาคม หรือพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (กรมการศาสนา, 2540)

เขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นเขตปกครองคณะสงฆ์ขนาดใหญ่ และมีพระสังฆาธิการจำนวนมาก การบริหารจัดการวัดจึงต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังเรียบร้อยตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ที่กำหนดให้วัดต้องดำเนินการบริหารจัดการวัดตามพระราชบัญญัติสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยที่วัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนมาก มีพระสังฆาธิการเป็นองค์ผู้บริหารจัดการภายในวัด ซึ่งการบริหารจัดการวัดจึงต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังเรียบร้อยตามกฎหมายมหาเถรสมาคม และเพื่อเป็นการเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรภาครัฐ และวัดก็มีสถานะเป็นองค์กรรูปแบบหนึ่ง ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นภิกษุสงฆ์ สังกัดเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ได้เห็นรูปแบบการบริหารจัดการวัดที่แตกต่างกันออกไปตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของพระสังฆาธิการผู้เป็นเจ้าของาวาสของวัดต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลของพระสังฆาธิการ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ว่า มีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประกอบการบริหารจัดการวัดในระดับใด เพื่อจะได้นำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มาปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของพระภิกษุและสามเณร ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ พระภิกษุและสามเณรทั้งหมดภายในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 86 วัด มีพระภิกษุ จำนวน 281 รูป และสามเณร จำนวน 20 รูป รวมจำนวน 310 รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร ได้แก่ พระภิกษุและสามเณรภายในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 169 รูป วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสูตรสำเร็จของ Krejcie และ Morgan

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ แบบเลือกตอบโดยใช้แบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยเสนอขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษณ์มหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 วัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 169 รูป

3.2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ

4.3 กำหนดเกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert

4.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของพระภิกษุและสามเณรเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลที่อยู่ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่ามีธรรมาภิบาลในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และด้านหลักความโปร่งใสกับด้านหลักการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่เท่ากัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ มีข้อเสนอแนะคือ 1) ด้านหลักนิติธรรม กฎระเบียบที่ตั้งขึ้นเพื่อที่จะใช้พระสงฆ์สามเณรอยู่อาศัยร่วมกันภายในวัดนั้น จะต้องตั้งขึ้นด้วยความมีเหตุมีผล สอดคล้องกับพระธรรมวินัย และกฎหมายบ้านเมือง โดยการตั้งกฎระเบียบนั้นต้องดูบริบทของวัดแต่ละวัดและความเป็นอยู่ของพระสงฆ์ด้วย ทั้งนี้ทั้งนี้ การออกกฎระเบียบในการที่พระสงฆ์สามเณรที่อยู่อาศัยร่วมกันภายในวัดนั้น จะต้องเปิดโอกาสให้พระสงฆ์สามเณรนั้นได้แสดงความคิดเห็นด้วย เพราะกฎระเบียบนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

พระสงฆ์สามเณรโดยตรง 2) ด้านหลักคุณธรรม ในยุคสมัยที่การเวลาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นั้น ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน ด้วยเทคโนโลยี การสื่อสารที่ไร้ซึ่งขอบเขต เทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกไปในทุก ๆ ด้าน จะทำให้กลายเป็นสังคมนิยมยึดติดเสพติด ไม่ว่าจะเป็น การยึดติดกับสิ่งของ ยึดติดกับความสุขสบาย ตลอดจนหลงยึดติดกับรูป เสียง กลิ่น รส ประชาชน เยาวชนทุกวันนี้ห่างไกลจากวัตรศาสนา มาก จึงจำเป็นอย่างมากที่วัดศาสนาต้องเข้าใกล้กับเยาวชนและ สร้างความน่าสนใจให้กับเยาวชน ให้มีความสนใจที่จะเข้ามาศึกษาหลักของพระพุทธศาสนาสืบไป 3) ด้านหลักความโปร่งใส การบริหารจัดการบัญชี รายรับ - รายจ่าย ของวัดนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก จำเป็นต้องมีคณะกรรมการฝ่ายฆราวาสทั้งฝ่ายสงฆ์เพื่อจัดทำบัญชีของวัด และมีการติดประกาศหรือแจ้ง รายรับ - รายจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบ 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรจะเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ สามเณรได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการวัด เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งและความสามัคคีตลอดถึงเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปให้ความรู้เพิ่มทักษะให้กับ พระสงฆ์สามเณรในวัด เพื่อที่วัดนั้นจะได้พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ การกำจัดขยะ รวมถึงวิธีการดูแลร่างกายสุขอนามัยของพระภิกษุสามเณร เพื่อให้พระสงฆ์สามเณรนั้น เป็นผู้ห่างไกลจากโรคต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อยุคสมัยปัจจุบัน 5) ด้านหลัก ความรับผิดชอบ พระสงฆ์สามเณรบางรูปนั้นบวชมาไม่ค่อยสนใจในการศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรม วินัยอย่างแท้จริง การที่จะเผยแผ่หลักธรรมคำตรัสสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อประโยชน์สุขโดยรวม ของประชาชน รวมทั้งสัตว์โลกทั้งปวงนั้น โดยไม่ให้อธรรมของพระพุทธเจ้าคลาดเคลื่อน จำเป็นต้อง ปรับปรุงและเคร่งครัดต่อการศึกษาหลักพระธรรมวินัยให้รู้แจ้ง 6) ด้านหลักความคุ้มค่า การจัดซื้อ - จัดสร้าง สิ่งใดต่าง ๆ ภายในวัดนั้นต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือยแต่เกิดผลประโยชน์ เช่น การ สร้างศาลาเอนกประสงค์ วางแผนปลูกสร้างสิ่งต่าง ๆ ในครั้งเดียวให้คุ้มค่าเงิน คุ้มค่าเวลา เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอลำปาง จังหวัดลำปางนั้น มีการ

บริหารจัดการที่ดี โดยรวมภาพแล้ววัดมีการบริหารจัดการวัดเป็นไปด้วยความโปร่งใสได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุ สามเณรภายในวัด ตลอดจนถึงประชาชนทั่วไปที่ให้การสนับสนุนในการบริหารจัดการได้ด้วยดี นับว่าเป็นการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ คือความสำเร็จ ความสมบูรณ์สิ่งเหล่านี้ เกิดขึ้นมาได้จากการทำงานร่วมกันของพระสงฆ์สามเณรในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ ที่ร่วมกันทำวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิผลสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอารยา กอบความดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและกลไกการบริหารวัดแต่ละแห่งสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารวัดได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ หลักธรรมวินัยนำหน้า ใช้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นต้นแบบ หากมีปัญหาการจัดการ ทางสังคม เศรษฐกิจ ก็ประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างกลมกลืน (อารยา กอบความดี, 2551)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านแล้วปรากฏผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริการจัดการวัดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเจ้าอาวาสได้ศึกษาบริบทความเป็นอยู่ของพระสงฆ์สามเณรภายในวัด วางข้อกฎระเบียบของวัดเป็นไปตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับพระธรรมวินัย พระสงฆ์สามเณรนำไปประพฤติปฏิบัติได้ และอยู่อาศัยร่วมกันเป็นหมู่คณะได้โดยไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาบัณฑิต นิสากัย ที่ได้ศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการวัด : กรณีศึกษา วัดมหารามาราม พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลจากการวิจัย พบว่า ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดตามหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพระสงฆ์มีความสามารถในการชวนชวนเฝ้าศึกษาพระธรรมวินัยเพื่อตามหลักอรรถประโยชน์ของบรรพชิตในทางพระพุทธศาสนา (พระมหาบัณฑิต นิสากัย, 2550)

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่าการบริการจัดการวัดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเจ้าอาวาสมีการบริหารจัดการวัดประกอบไปด้วยคุณธรรม มีความเอาใจใส่พระสงฆ์สามเณรภายในวัดอย่างทั่วถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนในการให้ความเสมอภาคต่อพระสงฆ์สามเณร ส่งเสริมและสนับสนุนให้พระสงฆ์สามเณรได้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ตลอดจนถึงประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการผจญ ทนินจ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ผลจากการวิจัยพบว่า บทบาทในการบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับวัดและชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนา

อย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยา ภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตที่จะเกิดขึ้นในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะ สังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม (พระอธิการผจญ อาจาโร (พนันจ), 2553)

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การบริการจัดการวัดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการวัดมีการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ ได้ วัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการวัดทั้งที่เป็นพระภิกษุและคฤหัสถ์ เพื่อการตรวจสอบหากมีเรื่องราวที่ ก่อให้เกิดความเสียหาย คณะทำงานมีการดำเนินการตามกฎหมายขั้นเด็ดขาด โดยเฉพาะการแจ้ง งบประมาณรายรับ - รายจ่ายประจำปี ให้พระภิกษุสามเณรภายในวัดได้รับทราบและมีความรับผิดชอบ หากละเลยหรือการดำเนินงานมีความผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเจริญ เจษฎาวัลย์ ที่เห็นว่า ความโปร่งใสเกี่ยวกับความสามารถในการมองเห็นหรือ สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนเปิดเผยเข้าใจง่าย ซึ่ง ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเปิดเผยการ ดำเนินงานทางการเงินโดยเห็นว่าความโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกิจการให้บริหารสาธารณะที่ต้องมีการเปิดเผยการดำเนินงาน และรายงานทางการเงินของกิจการอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอมีความชัดเจนและเรียบง่าย (เจริญ เจษฎาวัลย์, 2547)

4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม พบว่า การบริการจัดการวัดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการของวัดนั้น พระสงฆ์สามเณรมีความสามัคคีมีความร่วมมือ กันในการวางแผนและเปิดโอกาสให้พระสงฆ์สามเณรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ตลอดจนถึงเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกันลงมติเห็นชอบในการ ดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแสวง รัตนมงคลมาศ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วน เกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจกำหนด นโยบาย หรือด้าน การดำเนินงานตามนโยบายในการร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินการ และ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีเหตุผล 3 ประการด้วยกัน คือ

- 1) มีจุดร่วมในอุดมการณ์เดียวกัน (Common Ideology)
- 2) มีจุดร่วมในผลประโยชน์ (Common Interest)
- 3) บุคลิกภาพส่วนบุคคล (Personality) (แสวง รัตนมงคลมาศ, 2541)

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริการจัดการวัดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพระสงฆ์สามเณรภายในวัดนั้น ปฏิบัติหน้าที่ของตนนั้นอย่างเต็มที่ มีความเอา ใจใส่ต่อหน้าที่ที่ได้รับซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสุดจิต นิमितกุล ที่ได้กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของ

บ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน (สุจิต นิมิตรกุล, 2543)

6. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารจัดการวัดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพระสงฆ์สามเณรได้เป็นตัวอย่างให้กับประชาชน เช่น การอยู่อย่างพอเพียงสันโดษ มีคุณธรรม และการดำเนินการต่าง ๆ ของวัดนั้นเป็นไปอย่างรัดกุม ควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในวัดได้อย่างคุ้มค่าและประหยัด เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สุจิต นิมิตรกุล, 2543) ที่ได้กล่าวว่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า บริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอ โขพิสัย จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านนิติธรรม ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ควรมีการวางกฎระเบียบของวัด ในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะตามหลักพระธรรมวินัย และให้การควบคุมดูแลพระสงฆ์สามเณรให้มีความประพฤติตามแนวทางกรอบพระธรรมวินัย

2. ด้านคุณธรรม ในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมอบรม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมขึ้นในวัด เช่น การจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนกับโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงวัดนั้น ๆ ให้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังศีลธรรม อันดีงามให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ ผู้จะเป็นอนาคตของชาติ เพื่อให้ได้เรียนรู้และเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นไป

3. ด้านความโปร่งใส การจัดซื้อ - จัดสร้าง สิ่งต่าง ๆ ภายในวัด ควรเป็นไปตามแบบแผน ด้วยความบริสุทธิ์ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการชี้แจงข้อมูลต่าง ๆ ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสของวัด

4. ด้านความการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์สามเณรและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการวัด เช่น การจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้พระสงฆ์สามเณรประชาชนทุกฝ่ายได้เข้ามาแสดงความคิดเห็น

5. ด้านความรับผิดชอบ พระสงฆ์สามเณรค่อนข้างที่จะขาดการศึกษาแผนกนักธรรม แผนกบาลี เป็นส่วนมาก ควรปรับปรุงระบบการศึกษาของพระสงฆ์สามเณร เพื่อที่จะให้พระสงฆ์สามเณรนั้นได้ ศึกษาพระธรรมวินัย หลักธรรมคำสอน เผยแพร่ศาสนาและคำสอนของพระพุทธศาสนา เพื่อความ เจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาสืบไป

6. ด้านความคุ้มค่า การจัดซื้อ - จัดสร้าง สิ่งใดต่าง ๆ ภายในวัดนั้น ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า วางแบบแผนและเรียงลำดับความสำคัญของสิ่งนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอยะโฮรีปัตตานี จังหวัดปัตตานี คือ

1. ควรมีการกำกับ ควบคุมดูแลให้พระภิกษุและสามเณรในเขตปกครองปฏิบัติตามพระวินัย อย่างเคร่งครัด
2. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดโครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมขึ้นในวัด แก่ พระภิกษุและสามเณร
3. ควรมีการแต่งตั้งพระภิกษุและสามเณรเป็นคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้างสิ่ง ต่างๆ ภายในวัดร่วมกับประชาชนในพื้นที่
4. ควรมีการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและสามเณรได้เข้าร่วมในการจัดทำแผน ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการวัด
5. ควรมีการมอบหมายงาน หรือแบ่งงานให้กับพระภิกษุและสามเณรได้รับผิดชอบอย่าง ชัดเจนและมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาจากกลุ่มภิกษุสามเณร ตลอดจนถึงประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีจำนวน มากกว่านี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในงานวิจัยมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำเป็นวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างปริมาณกับคุณภาพเข้าด้วยกัน ในการบริหารจัดการวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา*. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา.
- เจริญ เจริญวัลย์. (2547). *การตรวจสอบธรรมาภิบาล ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : พอติจำกัด.
- พระมหาบัณฑิต นิสัย. (2550). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการวัด : กรณีศึกษาวัดวนาราม พระอารามหลวงตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.*
- พระอธิการผจญ อาจาโร (ทนันจง). (2553). *ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- สมบูรณ์ ศิริประชัย. (2552). ประวัติความเป็นมาของคำว่า "ธรรมาภิบาล" และพัฒนาการธรรมาภิบาล ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. เรียกใช้เมื่อ 19 พฤษภาคม 2563 จาก <http://midnightuniv.tumrai.com/midnighttext/0009999823.html>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *สถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต*. เรียกใช้เมื่อ 18 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N21-09-61-1.aspx>.
- สุดจิต นิมิตรกุล. (2543). *“กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี” ใน การการปกครองที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- แสวง รัตนมงคลมาส. (2541). *การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชน การจัดตั้งขององค์กร การนำและการตัดสินใจทางสังคม*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อารยา กอบความดี. (2551). *การบริหารวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาวัดสามพราน จังหวัดนครปฐม. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงาน
ของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*

RELATIONSHIP BETWEEN THE MANAGEMENT LEVEL AND PERFORMANCE
OF KHAM RIANG SUB-DISTRICT KANTHARAWICHAI DISTRICT
MAHA SARAKHAM PROVINCE

ศิริบงอร นนทภา

Siribangon Nonthapha

สิทธิพร สุนทร

Sitthiporn Soonthorn

วัชรินทร์ สุทธิชัย

Watcharin Sutthisai

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

E-mail: sirion2000@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง และ 4) เพื่อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลขามเรียง ประชากร จำนวน 246 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 161 คน โดยคำนวณได้จากสูตรของทาร์ยามานะ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยวิธี Enter ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

* Received: 27 August 2023; Revised: 30 August 2023; Accepted: 30 August 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง โดยภาพรวม พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .924 ($R = .924$) ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 85.3 มีค่า $R^2 = .853$ และมีค่า $F = 180.152$ ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง 4) ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง คือ ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายในตำบลภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, การจัดการ, หมู่บ้าน, การดำเนินงาน

Abstract

This research article The objectives were 1) to study the level of village management of Kham Riang sub-district, 2) to study the level of operation of Kham Riang sub-district, 3) to study the relationship of village level management and Kham Riang sub-district operations, and 4) To study the suggestions for increasing the efficiency of village management in Kham Riang sub-district operations. Kantharawichai District Maha Sarakham Province This research is a quantitative research. Village committee in Tambon Kham Riang, population 246 people and sample group 161 people calculated from the formula of Taro Yamane, a questionnaire was used to collect data. Statistics for analyzing the data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. And linear multiple regression analysis by Enter method at statistical significance level .05.

The results of the study were as follows: Overall, it was at a high level. 2) Operational level of Tambon Kham Riang. 3) The relationship between village management and Kham Riang sub-district's operations was generally found to have a multiple correlation coefficient of .924 ($R = .924$). All independent variables could explain the variation. Of the dependent variables was 85.3% with $R^2 = .853$ and $F = 180.152$, indicating that the independent variables were related to Kham Riang sub-district operations. Operations of Kham Riang sub-districts are that there should be operations

related to solid waste management within the sub-district. Within the village on a regular basis. There should be work on drug suppression that occurs. Operations must be carried out with transparency and accountability.

Keywords: relationship, management, village, operation

บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดินเน้นหนักไปในทางรวมอำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจ เนื่องจากปัญหาความมั่นคง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องที่และภูมิภาค ปัญหาด้านโครงสร้างของการปกครอง หลักการสำคัญของการปกครอง คือ การให้คนในท้องถิ่นท้องที่ปกครองตนเองตามเจตนาของประชาชน ภูมิภาคและส่วนกลาง แต่ในอดีตได้มีกฎหมายหลายฉบับ กำหนดโครงสร้างการบริหารได้หลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดความแตกแยกสับสน รวมทั้งการที่ผู้บริหาร ผู้นำ กรรมการแต่ละระดับ หรือสมาชิกแต่ละส่วนมาจากการเลือกตั้งของประชาชนบ้าง ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จึงถูกมองว่าการบริหารกิจการอาจไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ จะกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายและมีอยู่หลายประการ แต่ในความเป็นจริงแล้ว องค์การปกครองกลับมีอำนาจหน้าที่และการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนของตนเองน้อย เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ซ้ำซ้อนกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบกับบทบัญญัติที่ให้อำนาจหน้าที่แก่ท้องถิ่นทั้งหลาย มักจะบัญญัติให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น เช่น การให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงทางบก ทางน้ำ แต่กรมทางหลวง กรมโยธา หรือ ร.พ.ช. ก็ยังคงทำหน้าที่ดังกล่าว หรือการจัดการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ยังคงทำหน้าที่หลักอยู่ และยิ่งกว่านั้น การดูแลทางน้ำเป็นหน้าที่ของกรมเจ้าท่า โดยท้องถิ่นไม่มีอำนาจหน้าที่แต่อย่างใด ปัญหาด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาสำคัญในเรื่องนี้ คือ ปัญหาเรื่องรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีรายได้จากภาษีที่เหมือนกันจาก 3 ทางใหญ่ คือ ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ เป็นต้น ภาษีที่เป็นของรัฐบาล รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มและจัดสรรให้แก่ท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีที่เป็นของท้องถิ่น รัฐบาลจัดเก็บให้ท้องถิ่น ได้แก่ ภาษีรถยนต์และล้อเลื่อน เป็นต้น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ กล่าวว่า การปกครองท้องที่ คือ การจัดการปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐของรัฐบาลกลาง (Territorial Administration by State/Government) ซึ่งมี

ความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย (Law and Order) ของประเทศ การจัดการปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะต่างกัน ขึ้นอยู่กับรูปลักษณะของรัฐบาลว่าประเทศนั้นเป็นรัฐเดี่ยว (Unitary State) หรือสหพันธรัฐ (Federal State) และขึ้นกับระดับของการรวมศูนย์อำนาจ (Degree of Centralization) หากประเทศนั้น ๆ มีระดับของการรวมศูนย์อำนาจอย่างยิ่ง (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2546) การปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐนั้นก็จะเป็นการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางทั้งสิ้น หากมีการรวมอำนาจปานกลาง เจ้าหน้าที่นั้น ๆ หมู่บ้าน และตำบลเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นรูปแบบลักษณะการปกครองท้องถิ่น โดยการปกครองท้องถิ่น เป็นการจัดการการปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐบาลกลาง มีบทบาท ความสำคัญตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2557 (ราชกิจจานุเบกษา, 2557) ด้วยคอยทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอและเกี่ยวข้องกับอำเภอ เรื่องเหล่านี้ส่งผลต่อการเชื่อมโยงในการปกครองลักษณะท้องถิ่น คือ หมู่บ้านและตำบล รวมถึงลักษณะการปกครองส่วนอื่น คือ อำเภอและจังหวัด จนนำมาสู่ประเด็นปัญหาการประสานงาน การใช้กฎหมายที่แตกต่างกัน การทับซ้อนในพื้นที่การจัดการปัญหาต่าง ๆ นำมาสู่ความขัดแย้งหรืออุปสรรคสำคัญในการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อำเภอ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อาจเกิดปัญหาการประสานงานความรับผิดชอบระหว่างท้องถิ่น ท้องที่ และส่วนภูมิภาค เป็นประจำ

ประเด็นที่สำคัญในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้มีองค์การบริหารงานบุคคลแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการไหลเวียน และมีความเหลื่อมล้ำกันในความก้าวหน้า ขณะเดียวกันคณะกรรมการแต่ละคณะจะประกอบด้วยข้าราชการส่วนกลางเป็นจำนวนมาก เช่น มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมโยธาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการ เป็นต้น ฉะนั้น จึงถูกมองว่าการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่นแต่ละคณะอยู่ภายใต้อำนาจของส่วนกลาง ความสามารถของผู้ใหญ่บ้านจึงมีความสำคัญมาก เพราะจะต้องคอยดูแลประชาชนชาวบ้านในหมู่บ้าน สนับสนุนงานตำบล งานอำเภอ งานจังหวัดทุกรูปแบบ เพราะฉะนั้น ศักยภาพในใช้หลักการจัดการทั้งการวางแผน การจัดการองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงานและการควบคุมงาน จึงมีความสำคัญมาก เช่น กรณีน้ำท่วมปี 2565 มีทั้งความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ ทั้งปริมาณน้ำ พื้นที่และระยะเวลายาว ทำให้ผู้ใหญ่บ้านจะต้องใช้หลักการจัดการตลอดเวลา เพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยและใช้ชีวิตกับสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจในประเด็นการจัดการระดับหมู่บ้านที่จะทำให้ตำบลดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง ความจำเป็นเร่งด่วนและการประสานงานระหว่างอำเภอ ตำบล ผู้ใหญ่บ้านมีตลอดเวลาและหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นหนังสือ

ราชการ ประสานงานตรงทางโทรศัพท์ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการทำงานสำคัญในการบริหารจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการในการจัดการระดับหมู่บ้าน อันจะนำมาซึ่งการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมาย เป้าประสงค์ของงานต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะดำเนินการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้สามารถให้บริการแก่ประชาชน หมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น และรวดเร็วถูกต้อง อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 246 คน (ที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน ในตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนไม่มาก ทำให้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความแม่นยำและน่าเชื่อถือ ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 152.32 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็มและสัดส่วนการเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านละ 6.62 ให้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 7 คนเท่า ๆ กันจำนวน 23 หมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงปิดเศษของกลุ่ม

ตัวอย่างเป็น 161 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการคัดเลือกหรือสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แบบเลือกตอบโดยใช้แบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แบบเลือกตอบโดยใช้แบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale)

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัย จากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงกำนันตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

3.2 แต่งตั้งผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 คน ในการช่วยเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ไม่เกิดความลำเอียงในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

4.2 ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.3 กำหนดเกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert

4.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยเกณฑ์การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ (Williams, Walter, 1971)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ระดับการจัดการ/ระดับการดำเนินงาน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงตีความ (Inference Statistics) จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจะใช้สถิติหลักเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยวิธี Enter ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยประกอบการพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัว

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การบังคับบัญชาสั่งการ รองลงมาคือ การจัดการองค์การ การวางแผน การควบคุม และการประสานงาน

2. ระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการช่วยเหลือนายอำเภอ และด้านที่เกี่ยวข้องด้วยอาญา

3. ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การจัดการระดับหมู่บ้าน ที่มีค่าสหสัมพันธ์กับกับดำเนินงานของตำบลขามเรียง มีความสัมพันธ์กับการประสานงานมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ

.849 รองลงมาคือ การบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .838 การควบคุม โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .835 และด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .804 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .924 ($R = .924$) ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 85.3 มีค่า $R^2 = .853$ และมีค่า $F = 180.152$ ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

4. ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับหมู่บ้านในการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม คือ ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายในตำบล ภายในหมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การดำเนินงานต้องมีการดำเนินงานอย่างมีความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมภายในตำบล ควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของตำบล ควรมีการจัดประชุมร่วมกับประชาชนในหมู่บ้านเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในหมู่บ้าน และการดำเนินงานของตำบลต้องดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์ ต่อสถานการณ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลขามเรียง ได้ประสบความสำเร็จในการจัดการระดับหมู่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระดับหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของการบังคับบัญชาสั่งการ การจัดองค์การ การวางแผน การควบคุมและการประสานงานในกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระดับหมู่บ้าน หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในการจัดการระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีการรับคำสั่งจากนายอำเภอ จากกำนันแล้วมาถ่ายทอดสู่คณะทำงานได้

อย่างชัดเจน มีการกำหนดแนวทาง กำหนดเป้าหมายในการทำงานของหมู่บ้านในแต่ละปีไว้อย่างชัดเจน หรือตลอดอายุการดำรงตำแหน่ง ด้วยการจัดโครงสร้างในการทำงานเสมอ มีการประสานงานกับ คณะกรรมการหมู่บ้าน กำนันและนายอำเภอ จนก่อให้เกิดประสิทธิภาพความสำเร็จตามเป้าหมายในจัด ระดับหมู่บ้านในตำบลขามเรียง ตามมาตรฐานการทำงาน ตามกฎ ระเบียบข้อบังคับในการทำงานของ หมู่บ้าน ถือได้ว่าเป็นการจัดการองค์การที่ดี เป็นไปตามหน้าที่ทางการจัดการ ตามทัศนะของ Fayol ที่ได้กล่าวถึงหน้าที่ทางการจัดการ 5 ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การ ประสานงาน และการควบคุม (Fayol, Henri, 1949) สอดคล้องกับ Dalf ที่ได้กล่าวถึงกิจกรรมหลัก ทางการจัดการว่าแบ่งออกเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การชี้นำ และการควบคุมองค์การ (Dalf, R, 2006) สอดคล้องกับเทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ เห็นว่า การจัดการเป็นการดำเนินการภารกิจขององค์การให้สำเร็จเพื่อประสิทธิภาพประสิทธิผล ช่วยลด ต้นทุนค่าใช้จ่ายให้ต่ำสุดและเพิ่มผลตอบแทนออกมาสูงสุด ช่วยขัดเกลาสังคมได้ (เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ , 2554) สอดคล้องกับวิชัย ชัยนาคสิงห์ กล่าวว่า การจัดการมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร แม้จะเป็นสิ่ง ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สามารถวัดและประเมินผลได้ การจัดการทำให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่า และเกิดประสิทธิผลในการผลิต นอกจากนี้ ยังช่วยให้คุณภาพชีวิตของพนักงานดีขึ้น และยังเป็น การแสวงหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด และความสำคัญประการสุดท้าย คือ การจัดการช่วยทำให้เกิดการจ้างงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้ (วิชัย ชัยนาคสิงห์, 2565) Dalf กล่าวถึงกิจกรรมหลักทางการจัดการแบ่ง ออกเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุมองค์การ (Controlling) โดยผู้ใหญ่วัยบ้านต้องจัดกระบวนการจัดการ” (management process) มี “กระบวนการบริหาร” (administrative) หรือ “หน้าที่ของฝ่ายจัดการ” (managerial function) กระบวนการจัดการ มีความหมาย คือ ประการแรก หมายถึง ขั้นตอนของการ จัดการ จะเริ่มที่การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organization) การเป็นผู้นำหรือการบริหาร คน (leading) และการประเมินผล (evaluating) ประการที่สอง หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้จัดการหรือนักบริหาร มีหน้าที่ คือ การวางแผนการจัดองค์การ การบริหารคน และการประเมินผล จึงเป็นเหตุให้ การจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Dalf, R, 2006)

2. การศึกษาระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการช่วยเหลือนายอำเภอ คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ร่วม ทำงานกับผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ในส่วนที่เป็นการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือนายอำเภอ การอำนวยความสะดวก

เป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน การสร้าง ความสมานฉันท์และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่ การ ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับการบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความ ต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ การให้การสนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น การควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของ ทางราชการ โดยกระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ การอบรมหรือชี้แจงให้ ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้ สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร การแจ้งราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการ สาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดปกป้องภัยอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย การจัดการให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการประจำหมู่บ้านเป็น ประจำ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง การปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงาน เหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย และการ ปฏิบัติภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการหรือนายอำเภอมอบหมาย เมื่อพิจารณาเกี่ยวข้องกับอาญา ทำ ได้ดีมาก เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน ต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลให้ทราบ เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัย ว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านใกล้เคียง ต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่บ้านนั้นทราบ เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้กระทำความ ผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดี หรือสิ่งของที่สงสัยว่าได้มาโดยกระทำความผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งของสำหรับในการ กระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับสิ่งของนั้นไว้และรับนำส่งต่อกำนันนายตำบล เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลัง กระทำความผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับตัวผู้นั้นไว้และ รับนำส่งต่อกำนันนายตำบล ถ้ามีหมายหรือคำสั่งตามหน้าที่ราชการให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้น เป็นหน้าที่ ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้นและรับส่งต่อกำนันหรือกรรมการอำเภอตามสมควร เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ ออกหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึด ผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย อยู่ในระดับมากทุกข้อ จึงทำ ให้ผลการดำเนินงานออกมาอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยที่พบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ เทพชมพู ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า การ

ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับความอาญา ด้านอำนาจหน้าที่อื่น ๆ การปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (อภิชาติ เทพชมพู, 2553) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ มาลี ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (สุวรรณ มาลี, 2552)

3. การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การจัดการระดับหมู่บ้าน ที่มีค่าสหสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง มีความสัมพันธ์กับการประสานงานมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .849 รองลงมาคือ การบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .838 การควบคุม โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .835 และด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .804 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .924 ($R = .924$) ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 85.3 มีค่า $R^2 = .853$ และมีค่า $F = 180.152$ ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการดำเนินงานในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการระดับหมู่บ้าน ที่มีค่าสหสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง มีความสัมพันธ์กับการประสานงานมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .849 และระดับหมู่บ้านในการดำเนินงาน สอดคล้องกับชัยอนันต์ สมุทรวณิช ได้กล่าวไว้ว่า การปกครอง หมายถึง การใช้อำนาจอธิปไตยตามกฎหมายในการบริหารและจัดการประเทศ การปกครองมีหลายรูปแบบ เช่น การปกครองแบบประชาธิปไตย และการปกครองแบบเผด็จการ นอกจากนี้ การปกครองยังมีได้หลายระดับ เช่น การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น คำจำกัดความของการเมืองที่ชัดเจนและรัดกุมมากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปของรัฐและการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2554) ธรรมนูญ จิรธรรมประดับ การปกครองท้องถิ่น เป็นการจัดการดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐ หรือของรัฐบาลกลาง (Territorial Administration by state/Government) ซึ่งมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย (ธรรมนูญ จิรธรรมประดับ, 2544) และสมคิด บางโม กล่าวว่า การจัดการ คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ (สมคิด บางโม, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการจัดการระดับหมู่บ้านของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การจัดการระดับหมู่บ้าน ที่มีค่าสหสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง มีความสัมพันธ์กับการประสานงานมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .849 รองลงมาคือ การบังคับบัญชาสั่งการ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .838 การควบคุม โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .835 และด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .804 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .924 ($R = .924$) ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 85.3 มีค่า $R^2 = .853$ และมีค่า $F = 180.152$ ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากงานวิจัยในครั้งนี้พบว่า ข้อเสนอแนะต่อความสัมพันธ์ของการจัดการระดับหมู่บ้านกับการดำเนินงานของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1.1 ควรมีการกำหนดคน ตำแหน่งงานที่จะใช้ จัดโครงสร้าง กำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทำงานในอนาคตของแต่ละงานให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติ

1.2 ควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น การประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 ควรเพิ่มช่องทางในการรับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

1.4 ควรส่งเสริมสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและต่อเนื่องเกี่ยวกับเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ยึด ผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1.5 ควรมีการพัฒนาประสิทธิภาพความสำเร็จตามเป้าหมายในการประสานงานร่วมกับกลุ่มอาชีพหรือผู้นำต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลข่าวสารและการดำเนินการเชิงลึกในการทำงานระดับประชาชนและระดับพื้นที่ ของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านของประชาชนในพื้นที่ของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2554). *รัฐไทยในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพมหานคร : ทีพีเอ็น เพรส.

ที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย. (2565). *ทะเบียนคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลขามเรียง*. มหาสารคาม : ที่ว่าการอำเภอกันทรวิชัย.

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับองค์การ การจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์.

ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาของค์การและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ*.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธรรมภณ จิรธรรมประดับ. (2544). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับฐานะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและการออกจากตำแหน่ง. ใน *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และการปกครองท้องถิ่น. ใน *รายงานวิจัย, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*.

พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2557. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 131 ตอนพิเศษ 143 ง. หน้า 1-38 (30 กรกฎาคม 2557)..

วิชัย ชัย นาคสิงห์. (2565). *หลักการจัดการ*. เรียกใช้เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/345600>.

สมคิด บางโม. (2562). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

- สุวรรณ มาลี. (2552). การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อภิชาติ เทพชมพู. (2553). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Dalf, R. (2006). *The New Era of Management: International Edition*. Ohio : Thompson.
- Fayol, Henri. (1949). *General and Industrial Management*. London : Sir Isacc Pitman & Sons.
- Taro Yamane. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York : Harper and Row Publications.
- Williams, Walter. (1971). *Social Policy Research and Analysis : The Experience in the Federal Social Agencies*. New York : American Elsevier Publishing Co.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี*
PEOPLE S OPINIONS TOWARDS THE MANAGEMENT ACCORDING TO THE
PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF KHU KHWANG SUBDISTRICT
MUNICIPALITY LAT LUM KAEO DISTRICT PATHUMTHANI PROVINCE

อุทัย จันทรรัตนกานต์

Uthai Chantharattanakarn

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand.

E-mail: uthai-jan@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 351 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสถิติค่าของ t-test ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว และค่า F-test (One-way ANOVA) โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า 1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลคูขวาง

* Received: 9 August 2023; Revised: 31 August 2023; Accepted: 31 August 2023

Abstract

This research article the purpose of this study was to study the level of people's opinions towards the administration according to the principles of good governance of Khu Khwang Subdistrict Municipality. Lat Lum Kaeo District Pathum Thani Province, rule of law, morality, transparency principles of participation Responsibility and value principles, to compare the level of opinions towards the administration according to the principles of good governance of Khu Khwang Subdistrict Municipality. This research is a quantitative research. Classified by personal factors, including sex, age, education level, occupation and income. Lat Lum Kaeo District Pathum Thani Province, 351 people, By simple random sampling The tools used were questionnaires and data analysis using a packaged program. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. Statistical test, t-test, one-way statistical variance, and F-test (One-way ANOVA), with significance at the .05 level.

The study found that 1. People's opinions towards the administration according to the principles of good governance of Khu Khwang Subdistrict Municipality. Lat Lum Kaeo District Pathum Thani Province Overall, it was at a high level. When considering each aspect, it was found that 5 aspects were at a high level, 1 aspect was a moderate level. The principle of transparency with the highest average, followed by principles of responsibility principles of participation, morality, rule of law and value has the lowest average. 2. The comparison results showed that people with gender, age, education level and different income there are opinions on the administration according to the principles of good governance of Khu Khwang Subdistrict Municipality. Lat Lum Kaeo District Pathum Thani Province is different and people with different occupations. Have different opinions.

Keyword: Administration, good governance, Khu Khwang Municipality.

บทนำ

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตย โดยมีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่เห็นอย่างป็นรูปธรรม คือ รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่ใช้ในขณะนั้น ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล หากมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและระบบบริหารของรัฐ มีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังนำไปสู่การลดการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของ

บ้านเมืองได้ (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ, 2544) สำหรับหลักการเรื่องธรรมาภิบาลก็ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังนี้ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงงานที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เช่น การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีลักษณะเด่นอันเป็นคุณต่อประเทศชาติ และประชาชนด้านโครงสร้างและแนวทางอันจะนำไปสู่ธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่วางหลักประกันด้านคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวางในทุก ๆ ด้าน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในระบอบการเมืองการปกครอง มีการวางแผนทาง และหลักการในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมความเป็นอิสระ และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรมีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2546)

เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวาง หากที่รัฐบาลจะดูแลได้ทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถช่วยเหลือตนเอง กล่าวคือ ให้ท้องถิ่นมีส่วนแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองท้องถิ่นจึงมีผลทำให้คนในท้องถิ่นรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางที่จะพัฒนาและนำทรัพยากรมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนานั้นจะเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนั้น ยังเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีสิทธิ มีเสียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (ลิขิต ธีรเวคิน, 2552) ดังนั้น หากเทศบาลตำบลบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ก็จะทำให้เกิดผลดีต่อประชาชน และส่งผลต่อประเทศชาติโดยรวม ในเทศบาลตำบลมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการประจำ ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เทศบาลตำบลเป็นธรรมาภิบาล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในหน่วยงานหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี และมีบ้านพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคูขวาง จึงมีความสนใจและให้ความสำคัญในการที่ผู้นำนโยบายจากผู้บริหารไปปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี อันจะเป็นแนวทางแก้ไขปัญหามาปรับใช้ เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติราชการยุคใหม่ ซึ่งมีลักษณะของธรรมาภิบาลที่จะเป็นรากฐานในด้านการทุจริตคอร์รัปชันที่กำลังแผ่ขยายลงสู่ชุมชนในวงกว้าง และยังเป็นการวางรากฐานสังคมประชาธิปไตยในอนาคต เพราะการสร้างสังคมประชาธิปไตยต้องเริ่มต้นที่ชุมชน โดยประชาชนในชุมชนมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่พื้นที่เทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 4,143 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้ง และอาศัยอยู่พื้นที่เทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 หมู่บ้าน ผู้วิจัยได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้หมู่บ้านเป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W, 1970)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี 2542 (บรรศักดิ์ อวรรณโณ, 2542) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความคิดเห็น จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 28 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2548)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย Mean ($\bar{X}$) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard deviation (S.D.) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่มีเพศต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549) ส่วนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียวด้วย F-test (One-way ANOVA) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546)

ตอนที่ 4 รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.33 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, ปวช., ปวส. คิดเป็นร้อยละ 41.60 มีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 30.13 และมีรายได้ 10,001 - 15,000 คิดเป็นร้อยละ 34.67

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.49	1.23	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.53	1.29	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.72	1.09	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.54	1.31	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.57	1.16	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.40	1.24	ปานกลาง
รวม	3.54	0.87	มาก

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=1.09) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.57$, S.D.=1.16) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.54$, S.D.=1.31) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.53$, S.D.=1.29) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=1.23) และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.40$, S.D.=1.24)

1.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=1.23) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เทศบาลตำบลมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคลากรและประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$, S.D.=1.34) รองลงมา ผู้มีอำนาจตัดสินใจในเทศบาลตำบลมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.50$, S.D.=1.20) กฎ ระเบียบของเทศบาลตำบลมีความถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=1.23) และเทศบาลตำบลมีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.46$, S.D.=1.25)

1.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D.=1.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ดังนี้ เทศบาลตำบลปลอดคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D.=1.31) รองลงมา เทศบาลตำบลปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=1.35) เทศบาลตำบลปลอดจากการทำผิดวินัย ($\bar{X} = 3.52$, S.D.=1.34) และผู้บริหารของเทศบาลตำบลมีความเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=1.40)

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=1.09) ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้ เทศบาลตำบลมีความโปร่งใสในการ

เปิดเผยข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=1.12) รองลงมา เทศบาลตำบลมีความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D.=1.28) และเทศบาลตำบลมีความโปร่งใสด้านระบบการให้ทุนและให้โทษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.59$, S.D.=1.32)

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D.=1.31) ทั้ง 4 ข้อ ดังนี้ เทศบาลตำบลมีพัฒนาศักยภาพในการ มีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D.=1.41) รองลงมา ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล ประชาชน ($\bar{X} = 3.54$, S.D.=1.39) ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือ ($\bar{X} = 3.50$, S.D.=1.34) และประชาชนมีส่วนร่วมในระดับวางแผน/ตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.47$, S.D.=1.29)

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D.=1.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ ดังนี้ เทศบาลตำบลมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.68$, S.D.=1.34) รองลงมา เทศบาลตำบลมีระบบติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.65$, S.D.=1.33) เทศบาลตำบลมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.64$, S.D.=1.39) เทศบาลตำบลมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน ($\bar{X} = 3.44$, S.D.=1.35) และเทศบาลตำบลมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.43$, S.D.=1.40)

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D.=1.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ ดังนี้ เทศบาลตำบลมีศักยภาพในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.43$, S.D.=1.31) รองลงมา เทศบาลตำบลมีระบบการบริหารการเงินมีความรัดกุม ($\bar{X} = 3.49$, S.D.=1.51) และเทศบาลตำบลมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.37$, S.D.=1.31)

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน ($p = .01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ($p = .01$) ด้านหลักคุณธรรม ($p = .02$) ด้านหลักความโปร่งใส ($p = .01$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($p = .01$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($p = .02$) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($p = .20$)

2.2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน ($p = .01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ($p = .00$) ด้านหลักคุณธรรม ($p = .00$)

ด้านหลักความโปร่งใส ($p = .00$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($p = .00$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($p = .00$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($p = .00$) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน ($p = .00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ($p = .00$) ด้านหลักคุณธรรม ($p = .00$) ด้านหลักความโปร่งใส ($p = .00$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($p = .00$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($p = .00$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($p = .13$) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($p = .35$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ($p = .70$) ด้านหลักคุณธรรม ($p = .71$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($p = .40$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($p = .41$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($p = .13$) ไม่แตกต่างกัน และด้านหลักความโปร่งใส ($p = .05$) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน ($p = .03$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ($p = .03$) ด้านหลักความโปร่งใส ($p = .01$) และด้านหลักการมีส่วนร่วม ($p = .02$) แตกต่างกัน และด้านด้านหลักคุณธรรม ($p = .70$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($p = .85$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($p = .53$) ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐชนก จริตติ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของประชาชนที่

มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความโปร่งใส (ณัฐชนก จริตดี, 2565)

1.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหน่วยงานมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคลากรและประชาชน และมีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารักษ์ แก้วเกิด ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่หนึ่งคือ ด้านหลักความคุ้มค่า อันดับที่สองคือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม อันดับที่สามคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ อันดับที่ยี่สี่คือ ด้านหลักความโปร่งใส อันดับที่ยี่ห้าคือ ด้านหลักคุณธรรมและด้านที่มีความคิดเห็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ (กัญญารักษ์ แก้วเกิด, 2555)

1.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปลอดคอร์รัปชัน และปลอดจากการทำผิดมาตรฐาน วิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารักษ์ แก้วเกิด (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่หนึ่งคือ ด้านหลักความคุ้มค่า อันดับที่สองคือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม อันดับที่ยี่สามคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ อันดับที่ยี่สี่คือ ด้านหลักความโปร่งใส อันดับที่ยี่ห้าคือ ด้านหลักคุณธรรมและด้านที่มีความคิดเห็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ (กัญญารักษ์ แก้วเกิด, 2555)

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทศบาลมีความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนศพล อินทร์จันทร์ ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลได้ประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่ประชาชน ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อจัดจ้าง มีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส (ธนศพล อินทร์จันทร์, 2564)

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน และประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของวสินเนศวร์ ธีรการุณวงศ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (วลินเนศวร์ อธิการุณวงศ์, 2562)

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการดำเนินที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีระบบสามารถติดตามและประเมินผล และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนพงษ์ คงศิลป์ทรัพย์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเตี้ย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเตี้ย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ธนพงษ์ คงศิลป์ทรัพย์, 2562)

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพในการแข่งขัน และมีระบบการบริหารการเงินมีความรัดกุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิทร์ แผงจินดา ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า และอยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ หลักนิติธรรม (ภูมิทร์ แผงจินดา, 2553)

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐชนก จริ่งดี ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ณัฐชนก จริ่งดี, 2565)

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรเมธ ทองด้วง (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุรเมธ ทองด้วง, 2556)

2.2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ เจริญนันท์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ธนศ เจริญนันท์, 2556)

2.3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี โฉมทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ ไม่แตกต่างกัน และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ แตกต่างกัน (รุ่งฤดี โฉมทอง, 2556)

2.4 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ วัชรอมอุดมกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยรวมไม่แตกต่างกัน (ชูชาติ วัชรอมอุดมกุล, 2558)

2.5 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอ

ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณ ชัยชนะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ณัฐณ ชัยชนะ, 2555)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง แสดงให้เห็นถึงการเคารพกฎระเบียบ มีการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ และข้อบังคับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารควรจรรีรักษามาตรฐานในการบริหารงานด้านนี้เอาไว้ และพัฒนานำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวางบุคลากรให้บริการแก่ประชาชนไม่เสมอภาคเท่าเทียมกัน คือมีการเลือกปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรม ปรับทัศนคติของบุคลากรให้มีจิตสำนึกบริการประชาชนให้มากขึ้น เพราะส่วนมากจะเป็นคนในพื้นที่ เป็นคนรู้จักกันเป็นส่วนมาก

3. ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย ดังนั้น ควรจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาให้ประชาชนได้รับทราบ และสามารถติดตามตรวจสอบได้เพื่อความโปร่ง สบายใจและเกิดศรัทธาเชื่อในความบริสุทธิ์ของผู้บริหาร

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล น้อยมาก ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควร

จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานในท้องถิ่นของตนเอง โดยเฉพาะงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง ผู้บริหารตระหนักในหน้าที่ที่มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย ดังนั้น ผู้บริหารควรจะปรับทัศนคติของตัวเองใหม่โดยมองถึงประโยชน์ส่วนร่วมในท้องถิ่นมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

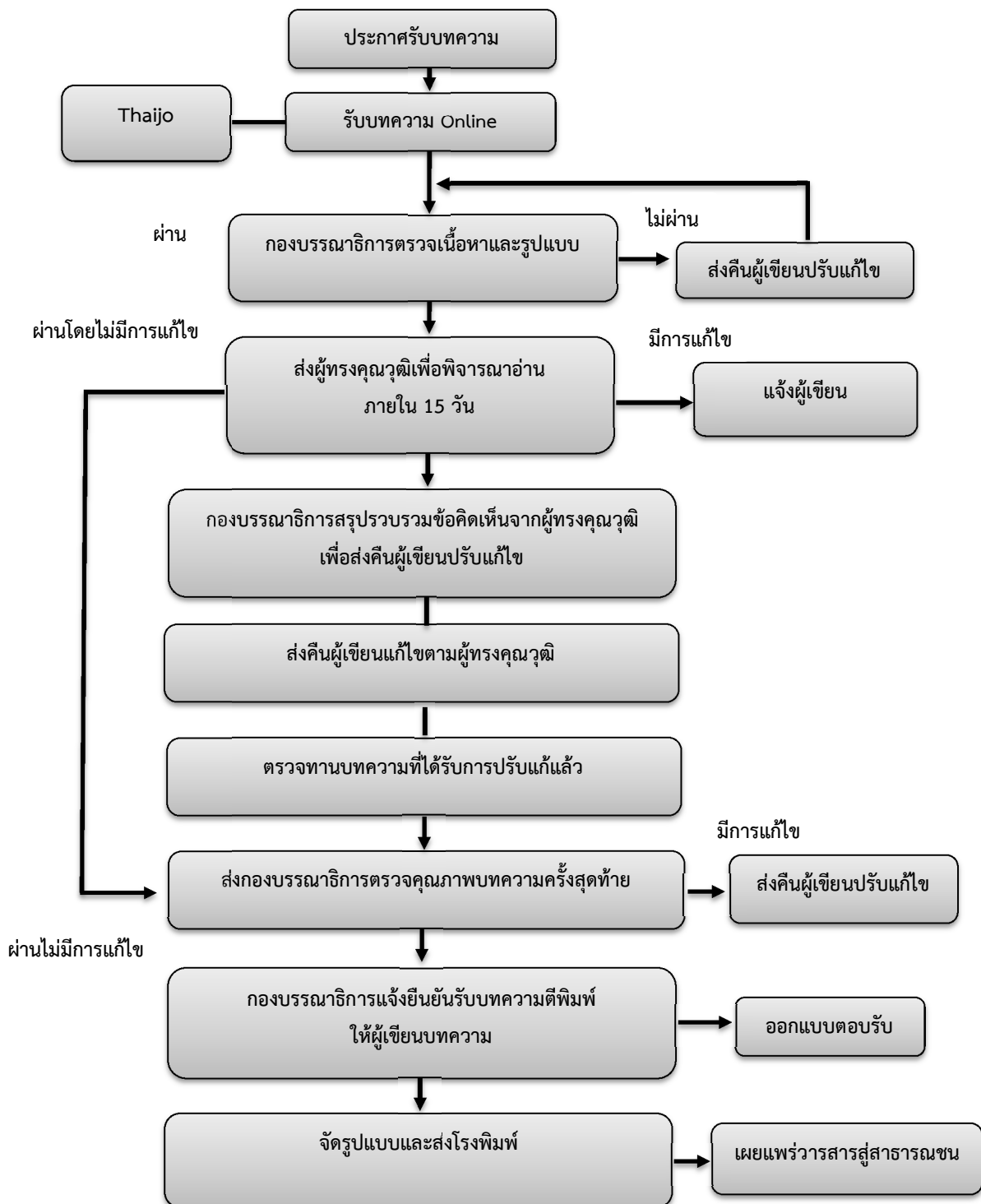
6. ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง บุคลากรนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่เพื่อลดค่าใช้จ่ายขององค์กรน้อยมาก เพราะไม่เห็นความสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารควรจะเน้นให้บุคลากรรู้จักประหยัดและเพิ่มความรู้และจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและรู้จักนำกลับมาใช้ใหม่ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาภัค แก้วเกิด. (2555). ความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. ใน *สารนิพนธ์ รัชต์ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. วิทยาลัยทองสุข.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมสาร.
- ชูชาติ วัชรอมฤตมกุล. (2558). ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2549). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ*.
- ณัฐณ ชัยชนะ. (2555). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐชนก จิริงดี. (2565). ทศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี. ใน *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธนพงษ์ คงศิลป์ทรัพย์. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลงเตอย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดสุโขทัย. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- ธนศ เจริญนันท์. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธเนศพล อินทร์จันทร์. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน *รายงานการวิจัย*, มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร : ตุลาการพิมพ์.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. (2544). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. (2546). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก (9 ตุลาคม 2546).
- ภูมิทร์ แผงจันดา. (2553). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งฤดี โฉมทอง. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ลิขิต ชีระเวคิน. (2552). ประชาธิปไตยครึ่งใบ : การเมืองไทยในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ. ใน *รายงานการวิจัย*, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพมหานคร : มิสเตอร์ก๊อปปี้.
- วลินเนศวร์ ชีระการณวงศ์. (2562). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี. ใน *ดุษฎีนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2548). *กลยุทธ์การตลาด การบริหารการตลาด และกรณีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สุรเมธ ทองด้วง. (2556). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารศึกษิตาลัย

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

1. ประเภทของบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารศึกษิตาลัย

1.1 บทความวิชาการ ได้แก่ งานเขียนทางวิชาการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่มีการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น ข้อยุติ ข้อเสนอแนะและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยผู้เขียนค้นคว้าจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น แล้ววิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผล

1.2 บทความวิจัย (Research article) ได้แก่ บทความที่นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าใหม่ ๆ ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ เป็นการนำเสนอปัญหาที่ผู้เขียนได้ศึกษาหรือประเด็นที่ต้องการคำตอบ มีการกำหนดกรอบแนวคิด การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสรุปปัญหาอย่างชัดเจน อันเป็นการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าทางวิชาการ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน

2. การจัดเตรียมบทความ

วารสารศึกษิตาลัย ได้กำหนดการเตรียมต้นฉบับไว้ ดังนี้

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 12 – 14 หน้ากระดาษ A4 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษขอบบน 3 ซม. ขอบล่าง 1.5 ซม. ขอบซ้าย 2.5 ซม. ขอบขวา 1.5 ซม. กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัด พร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่างพิมพ์เป็นตัวหนา เช่น ตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้ โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุสังกัดหรือหน่วยงาน และ E-mail พิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่อง โดยเรียงมาทางด้านขวา

4) มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำต่อบทคัดย่อ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจาก หัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

8) ส่งบทความต้นฉบับที่ E-mail : Sjmcunk@gmail.com

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป มีความกะทัดรัด และสั้น

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยกรอบแนวคิดและระบุวัตถุประสงค์การวิจัย

3) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

5) สรุป (Conclusion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

6) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) หมายถึง ประเด็นที่ผู้วิจัย เสนอแนะขึ้นมาจากผลการวิจัย หรือข้อค้นพบจากการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้ข้อมูล คำแนะนำแนวทาง หรือวิธีการใด ๆ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำ ข้อเสนอแนะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนา การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน หรือการบริหารจัดการ เป็นต้น

7) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเนื้อเรื่องเท่านั้น ใช้การอ้างอิงแบบ APA

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

4) สรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (Reference) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

3. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับ ผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสารเพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่ม ใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียน และปีที่พิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง โดยการกรอกข้อมูลอ้างอิงในฟังก์ชันการอ้างอิง ของโปรแกรม Microsoft Word 2010 เป็นต้นไป เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์/เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย เพราะอริชาเป็นปัจจัย สังขารทั้งหลายจึงมี เพราะสังขารเป็นปัจจัย วิญญาณจึงมี ฯลฯ ความเกิดขึ้นแห่งกองทุกข์ทั้งมวลนี้ มีได้ด้วยประการ ฉะนี้” (ส.นิ. 16/35/75) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สมภาร พรหมทา, 2555)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) และพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2550)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระมหาสุทิตย์ อาภากรโละและคณะ, 2558)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปัจจุบันมากที่สุด

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

- 1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keown, 2010)
- 2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Hersey & Blanchard, 2010)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Kaiser et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระมหาทวิ มหาลาภโณ. (2557). ดุลยภาพชีวิตเชิงพุทธ เพื่อความมีอายุยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่อ้าง).//
สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. (2553). พระพุทธศาสนากับงานสุขภาพจิต. ใน พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (บรรณาธิการ). *พระพุทธศาสนากับการฟื้นตัวจากวิกฤติการณ์โลก*. (หน้า 3-20). กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

(4) บทความจากวารสาร**รูปแบบ :**

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

บรรจบ บรรณรุจิ. (2557). พระวัคกลีในคัมภีร์บาลี : จุดเชื่อมโยงที่ยังไม่พบ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 10(2), 25-44.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ : ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม, / (เล่มที่อ้าง, หน้าเลขหน้าที่อ้าง).
สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ปรีชา พิณทอง. (2532). คอล่า. ใน *สารานุกรมภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ*, (หน้า 173). อุบลราชธานี : ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

(6) หนังสือพิมพ์**รูปแบบ :**

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, / เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

เบริญญ 10. (22 พฤษภาคม 2562). เหลียวหลังแลหน้ามหาจุฬาฯ ทางเลือกสำหรับคนชนบท. *เดลินิวส์*, น. 5.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย**รูปแบบ :**

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา.// ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระมหาประหยัด ปญญาโร (สุนนท์). (2542). จริยธรรมในลำกลอน. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

แม่ชีกฤษณา รักษาโณและคณะ. (2556). รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กระบวนการเปลี่ยนแปลง “เส้นทางบุญ” สู่ “เส้นทางธรรม”. ใน *รายงานการวิจัย*. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช).

(8) สัมภาษณ์**รูปแบบ:**

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์. //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์) //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์. //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

โกเมทร์ อ่อนนุช. (5 พ.ย. 2560). ความเชื่อเรื่องนาคในพระพุทธศาสนา. (นางสาวเจนจิรา พุ่มแก้ว, ผู้สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์**รูปแบบ :**

ผู้แต่ง. //(ปีที่เผยแพร่) //ชื่อเรื่อง. //เรียกใช้เมื่อ/จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2562). *สิ่งแรกในพระพุทธศาสนา* (4). เรียกใช้เมื่อ 18 พฤษภาคม 2562 จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_193297

(10) ราชกิจจานุเบกษา**รูปแบบ:**

ชื่อกฎหมาย. //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง (ถ้ามี) //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์

วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม.
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2547). *จาริกบุญ-จาริกธรรม*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์สวย
จำกัด.
- ประพันธ์ ศุภสร. (2554). อัมมสันตติ: วิธีการตอบปัญหาเรื่องกรรมกับอนัตตาของพระนาคเสน.
วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, 7(1), 54-61.
- สมภาร พรหมทา. (2534). อดีตากับนัตติตาในพุทธปรัชญาเถรวาท. ใน *ดุชนิพนธ์อักษรศาสตร์ดุชนิ
บัณฑิต ภาควิชาปรัชญา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา พิณทอง. (2532). คอลัมน์. ใน *สารนุกรมภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ*, (หน้า 173). อุบลราชธานี:
ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ สมมาปัญญา). (2555). *การจัดการศาสนาและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์
เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ*. เรียกใช้เมื่อ 4 กันยายน 2556 จาก <https://is.gd/zOr2aQ>
- Boo Elizabeth. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol. 1 and 2. World
Wildlife Fund. Washington, D.C.
- Kiarash, A. (2007). Human Dignity in Islamic Bioethics. *The Iranian Journal of Allergy*, 6
(5), 25-28.

4. เงื่อนไขของบรรณาธิการ

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินบทความแล้ว มีความเห็นให้แก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืน
เพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก
และขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ หากรายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย
นั้น ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารปัญญาภิธาน หรือไม่ผ่านการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิหรือ
เชี่ยวชาญ เมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว ผู้นิพนธ์บทความจะได้รับลิงก์วารสาร ฉบับที่นำบทความ
ลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความ

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียนบทความ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุล ผู้นิพนธ์บทความ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 300 คำ)

(16 pt) วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

คำสำคัญ : 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt)

(ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า) (16 pt)

1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างอิงนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....
2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างอิงงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....
3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....
4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

- 1.....(16 pt).....
- 2.....(16 pt).....
- 3.....(16 pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ.....

อภิปรายผล (18pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (18pt) (ถ้ามี)

(16 pt) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18pt)

(16pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความพร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป.....

.....

เอกสารอ้างอิง : (18 pt) อ้างอิงแบบ APA

.....(16 pt).....

.....(16 pt).....

.....(16 pt).....

.....(16 pt).....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความ วิชาการ

ชื่อบทความ(ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ(อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ(ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้สนับสนุนบทความ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด(ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด(อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

เนื้อหา (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt) อ้างอิงแบบ APA

.....(16 pt).....

.....

.....(16 pt).....

.....

.....(16 pt).....

.....

.....(16 pt).....

.....

แบบฟอร์มนำส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารศึกษิตาลัย
วัดศรีสุมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

1. ชื่อ-ฉายา-นามสกุลของผู้นิพนธ์บทความ

(ภาษาไทย).....

ชื่อ-ฉายา-นามสกุลของผู้นิพนธ์บทความ

(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่ง :

() อาจารย์ มหาวิทยาลัย.....() บุคคลทั่วไป

() นิสิต/นักศึกษา มหาวิทยาลัย.....

ระดับ ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

ประเภทบทความ () บทความวิจัย () บทความวิชาการ () อื่น.....

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

2. สถานที่ติดต่อผู้นิพนธ์บทความ

ที่อยู่ติดต่อสะดวกที่สุด.....

.....โทรศัพท์.....E-mail.....

เมื่อคณะบรรณาธิการของวารสารพิจารณาแล้ว มีมติให้แก้ไขปรับปรุงบทความ ข้าพเจ้ามีความยินดียอมรับไปแก้ไขตามมติดังกล่าวนั้น และข้าพเจ้าขอรับรองว่า บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่ได้คัดลอกหรือดัดแปลงมาจากของผู้ใดทั้งสิ้น

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ชำระค่าธรรมเนียมขอตีพิมพ์บทความลงในวารสารศึกษิตาลัย ตามอัตราที่ได้กำหนดไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้นิพนธ์บทความ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ : กรุณาส่งแบบฟอร์มไปที่ สำนักงานวารสารศึกษิตาลัย วัดศรีสุมงคล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย หรือที่ E-mail: Sjmckunk@gmail.com